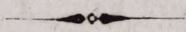

KOSZORÚ,
SZÉPLITERATURAI AJÁNDÉK

A²

TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYHEZ.

1 8 3 0.

Tizedik Esztendei Folyamat.

P E S T E N,

PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTV.
KÖNYVNYOMTATÓ-INTÉZETÉBEN.

KÖNYV

REPERTORIUM

TIPOGRAFIA

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

1874

Ö R E G K É R Ő K.

Víg Játék 1. Fölvonásban.

Személyek.

Kontyodiné, Asszonyság.

Emmi, Leánya.

Fontos Menyhárt, éltés nőtelen.

Kedvegi Jani, a' Tutorsága alatt.

Sornoki Máté, nyugalomra lépett Major.

Balázs, öreg káplár a' legénye.

Vizméri, csapláros Kontyodon.

Föllegi, színjátzó.

Egy kis gyermek.

(Játék helye egy kocsmá 's Kontyodiné lakása.)

Falusi Kocsmá.

Vizméri egy asztal mellett szundikál, Fontos és Jani jőnek vadászi készüléttel.

Fontos. Csöndes csapszék. Ni az öreg vice Bachus meg hol szundikál!

Jani. Szomorú hely, mint az öreg férjü fiatal menyecske szobája.

Fontos. Tegyük mi viggá.

Jani. De tán bora sincs ennek a' melankolikus embernek.

Fontos. Próbáljuk meg — fölkeltem. —

Jani. Ne raboljuk el kis boldogságát, ő most általában bizonyosan bort mér.

Fontos. Hiszen mérjen ébren is egy messzelyt leg-
aláb, ha már bejöttünk.

Jani. Jobb, forduljunk haza; majd csak pöröl meg
az öreg Rebeka, ha hijába vár az ebéddel.

Fontos. Megszoktuk már azt, mint az óra ketye-
gést. — Nekem itt mondom dolgaim vannak, nem mehe-
tek, neked majd méretek egy messzely bort, úgy is el-
tikkadtál szegény — addig múlasd magad.

Jani. No de illy rosz csárdában borozni!

Fontos. Csak fontosan tegye az ember, mind jól van
az. Bizonyos mínák közt kell meginni a' rosz csigerét is —
abbol látják meg ki az ember? El nem élsz öcsém a' vi-
lágban, ha az ilyenekhez hozzájok nem szoksz. — Min-
dent fontosan! (leül) Hej! Csapláros — hallja e?

Vizméri. (ébredez) No — fűzetnek? 3 iccze bor —
2 porció pecsenye. —

Fontos. Ide — ide, hej!

Vizméri. (odatekint) ah! leghivebb szolgáljok nagy-
ságtoknak —

Fontos. Ej még csak Tekintetes, Nemzetes, és
Vitézlő.

Vizméri. Udvarolhatok valamivel? egy kis jó ebé-
det méltóztatik parancsolni? mingyárt teríték —

Fontos. Csak bort!

Vizméri. Igen is! millyenből tetszik? — van Som-
lai; Neszmeli, — még két butélia maradék Tokaji is —

Fontos. Ej! ezeket othon is Kapjuk minden nap,
itt úgy is tudom csak a' nevök van meg, — a' közönsé-
gesből csak.

Vizméri. Hát a' kocsisoknak odaki?

Fontos. Gyalog vagyunk.

Vizmére. (mentében — kedvetlenül) Ezért bizony
kár volt oly hatalmasan föllármázni az embert! (el)

Fontos. Öcsém, mármost tudod mit? — te itt ma-
radsz — én megyek.

Jani. Ha Urambátyám megy, én sem maradok.

Fontos. Node az Istenért! hiszen nem vagyok én, szép leány, hogy szüntelen sarkamban légy. — Én nem tudom, darabolta úgy vagyunk mint a' fősvény erszénye 's a' pénz — elválhatatlanok. Most okvetetlen itt kell pedig maradnod. Nekem a' Faluban fontos dolgaim vannak; de mingyárt jövök ám — te addig itt mulass. Ládd édes Janim, ezt a' puskát — mit, itt kell hagynom, aztán ki visel rá gondot? Fajult a' mai világ — ellopnák; pedig drága egy jó fegyver, még az Inpetrátorunk evvel nyerte a' nemességünket. Az a' sok formátlan mostani puska chez csak úgy van, mint a' városi Gavallér, egy piros posgás izmos, falusi ficzkóhoz. Ennek az ember, ha megszorul; a' kohájával is agyon dobhatja ellenét. — Ugy e itt maradsz kedves öcsém? Ládd ezt a' nagy kincesmet te reád bizom másra nem merném, benned van egyedül az a' bizodalمام. Ugy e itt maradsz? Inkáb ha elfogy a' borod még egy fél messzelyt parancsolhatsz. Csak fontosan édes öcsém — mingyárt itt leszek! (el)

Jani. (egyedül) Már csak rüstelek utánna menni; pedig tudom Kontyodiékhoz megy! (kedvetlenül) No édes Tutor Uram mi ugyan összeütköztünk, nem tudom hogy szabadulunk egymástól? — Csak most mehetnék oda valami ösmeretlen alakban; — de így nem lehet hi-jában! Utóbb is elszédítik még azt a' kisleányt, — kár hogy olly igen szeliden van nevelve, olyan mint a' szobában költ galambfi; még valami kinézésből rá tukmálja az anyja erre a' nagy fontosságú emberre. Szegény kis Emmi! — ma, bár mi környületek közt, kell egymással beszélünk.

Vizméri. (bort hoz) Itt a' messzely.

Jani. 'S még most? szinte feledém már; késő korcs-máros, keveset mér el.

Vizméri. Hisz uram, rá ér ez a' kis messzely.

6

Jani. (iszik) Igen bús házat tart az Ur — olyan, mint a' párjavesztett gerlieze fészek.

Vizméri. Hja! minek is örüljön az Ember? — Egész falunk illy komor, mióta komédiásaink itt hagyának —

Jani. 'S mifélek voltak? medvét mutattak, vagy kötélén ugráltak?

Vizméri. Nem, uram! Ollyak voltak ők mint akármilyen más böcsületes ember, víg fiak mondhatom; ha elkezdtek, az ember majd meg halt nevetiben. Egy héten kétszer, háromszor is öszve házasodtak, — hanem az igen furcsán ment, már annak csak nevetni kellett.

Jani. Minek eresztették hát el az olly jó mulattatókat?

Vizméri. Hja! Uram — nyomorultak azok sem élhetek levegővel, kifogytak mindenből. — Én örültem először nékik; mert mondhatom igen böcsületes, jó, egészséges, gyomru fiak voltak. Esztendeig se kél el nálom annyi, mint azon két hétben, míg itt voltak; de mi haszna? fizetni nem tudtak — ki kellett adnom rajtok. — Hiszem zálogban itt hagyták holmi gunyájikat, de mitér? ha hasznukat nem vehetem. Mind ollyan királyos, katona tisztos a' ruhájok — nem is viselheti az ember. — Ez az egy zód sapka a' fejemben — haszonvehető minden ruhájik közt.

Jani. (gondolkodva) Ejnye! 's volnának itt illyes ruhák? — hát paróka — szakál? —

Vizméri. Anyi uram, akár egy vég vásznót kiszönének belőlök —

Jani. Ugyan nézzük meg, ha válnék valami közülök — jól megfuzetném az árát. Tudja! én itt egy tréfát csinálnék avval, minek jobban nevetnék, mint az előbbi komédiának.

Vizméri. Szívesen uram — szolgállok akár egész készületjökkel. — Van tudom egy ördögnek való libérija

is, — nagy szarvai, kiöltött piros nyelve; ha abba föl-
öltöznek, annak nevetnék ám — egész falu ki csődülne
csodájára!

Jani. Majd válasszunk! Hanem előbb, kérem — egy
kis téntát, papirost — ha van.

Vizméri. Mingyárt lesz Uram! (el)

Jani. (egyedül - csapongó kedvvel járkél) Bravó! ez
okos! Mint öreg Major fogok menai Emmiékhez, 's ott
meglepni Tutoromat. ha! ha! ha! szegény kis lány,
ha meglát, el ijed tőlem. Hanem őt tudósítanom kell a'
dolog felől minden esetre.

Vizméri. (jó tentával, papirossal) Itt vagynak a'
parancsolttak.

Jani. Jól van. (ír)

Vizméri. (magában) Mind bizonyos Rubrikák alá
lehet ezt venni majd a' kontóban. Tenta, papiros, toll,
Uniformis, paróka, bajusz. — Meghuzom — közel lakott,
mért nem jött el a' komédiába? még most is nevethet-
nének estéknént — hordóim is jobban ürülnének.

Jani. (fölkél) Ezt a' kis czédulát el lehet küldeni
ugy e? valami biztos embertől Kontyodiékhoz.

Vizméri. Akár magam ált futok vele: ha méltóz-
tatik parancsolni —

Jani. Majd akad más is — az urra szükségem lesz,
föültöztetem inasomnak.

Vizméri. De csak tréfából?

Jani. Csupa nevetségnek. Jöjjön csak, válasszunk
ruhákat, majd meg lássa, mi furcsa lesz ebből?

Vizméri. Ejnye! még komédiásá tesz utóbb; de
pénzért mi nem lenne ma az Ember? (el Janival)

Sz o b a K o n t y o d i n é n á l.

Emmi. (egyedül) No nálom szépen kezdik magokat
a' kérők — az öregin! ki tehet aztán a' kosárról? Sze-
gény Nemem, olyan mint a' pénz — ha kéri is rossz;

mert töbnyire veszendőbe megy: ha nem kéri is rossz; mert úgy meg hasztalan ál. Ki gondolná, hogy olyak is még, mint Fontos ur — házasságról álmodoznak? Az Ember, mint a' féle Kislány bátsiokkal, bizodalommal mosolyg, tréfálgodik velök, hogy vadnak ne mondják, — 's ehol! ezt másra magyarázva, utóbb megkéri az embert.

Kisgyermek. (jö) Maga nem az öreg Nagyasszony úgy e?

Emmi. Furcsa! — mint gondolod?

Kisgyermek. Biz az nem; mert annak a' szemé járása is más, mindég pörre ál a' szája, — maga egészen más —

Emmi. Hát kit keressz kis fiu?

Kisgyermek. Magát — úgy mondták hogy kisasasszonynak híjják. Egy kis papirost hoztam; de meghagyták, hogy az öreg nagyasszony meg ne lássa — ni!

Emmi. Mutasd! (elveszi)

Kisgyermek. Egy szép Úr adta olyan bajúszos, mint a' bakterünk. Azt mondta egy garast ad ha vissza megyek —

Emmi. Ne kis fiú! én is egyet adok — (pénzt ad neki)

Kisgyermek. Köszönöm szépen — majd máskor is hozok — (elfut)

Emmi. (egyedül) Ez Jani! a' kis Jani! ugyan mi baja? (olvas) „Édes kis Emmim! Tutorom, mint rég „veszem észre beléd szeretett, 's most gondolom kérőben „van nálatok. Én is ott leszek mingyárt mint öreg Major; de meg nem fogsz ösmerni tudom. Megkérek, — „hanem el ne felejtsd — a' Majornak ígérd kezedet, így „Tutorom ki lesz játszva! — Jani.“ — E' biz' egész Comédia! Oh Istenem! aztán hogyan lesz ez? — 's az öreg Majornak ígérjem kezemet! ha ha ha! Ki hitte volna hogy nekem mind öreg kérőim lesznek? De már csak a'

szerént teszek, mint irta. ha ha ha! öreg Major, meg öreg Táblabíró — ugyan lehet választani!

Kontyodiné. Fontos. jönek.

Kontyodiné. Tessék!

Fontos. 'S csak így magán kis Emmikém?

Emmi. Velem bácsikám a' gondolat — avval mulatom magam —

Fontos. Ahán! azok a' gondolatok, mint lepkék, röpködnek virágról virágra, néha egy titkos sohajtatot visznek, 's hű kebelt keresnek, hová azt le-tehessék —

Emmi. (másra fordítva a' beszédet) Aztán csak gyalog jött Bácsikám?

Fontos. A' szerelem szárnyakon jár lelkecském — hiszen tudja —

Emmi. 'S hol hagyta a' szárnyait?

Fontos. Kis hamis — hogy examinálja az embert, 's jobban melegít, mint mikor Cenzurát adtam —

Emmi. Régen volt már az — ugye? Bácsikám; — még Mária Theresia alatt?

Fontos. Ni! — hogy tudja a' Cronológiát. — Deb'zoñ már sub Jozepho — akkor már József ő Felsége uralkodott. — Hanem kedves Asszonyoném nékem a' pillantatok is ki vagynak szabva, az ember tele van fontos foglalatosságokkal, aztán alig kaphat magának egy kis Időt, mellyben ön boldogságán munkálódjék — ha bátorkodon^m instálni a' Kisasszony hugom kegyes vélekedésit is erántam — —

Kontyodiné. Leányom — mi hímelés, hámolás ben, ez a' drága Urambátyám megtisztelte házunkat, — kezed kérte tőlem, 's most válaszod' várja.

Fontos. Csak fontosan kis hugom — türethetetlen vagyok hallani.

Emmi. Oh kedves bácsikám, illy hamar, mit gondol? aztán épen jelenlétiben?

Fo ntos. Hát majd egy kevéssé a' kertbe megyek — számoljon szivecskéjével. Csak fontosan kedves gyermekem — mingyárt itt leszek. (el)

Ko ntyo di né. No — leány kérnek.

Em mi. Hallom Anyám — de —

Ko ntyo di né. Mi szó d rá?

Em mi. Minap emlegeté Anyácskám, hogy leány korában egyszerre hatan is kérték. Ugyan hogy' adott ki rajtok? tanítson meg rá, én nem tudom — aztán ugy szégyenlem hogy —

Ko ntyo di né. Kis bohó te! hát nem tettik a' bátyád?

Em mi. Mikor még Anyámnak is bátya, 's elébb még is Asszony Néninek hitta.

Ko ntyo di né. Hisz' az igaz hogy én még csak olyan lótifuti kis leány voltam mikor ő Jurátus volt Pesten; de hisz' azért gondolhatsz valamit, — a' konyha 's életes ház se' fiatalok ám ő nála. Aztán minden esetre csak meg kell őt böcsülni, mert kérő — hasztalan!

Em mi. Iszen tisztelem böcsülöm; de, hogy gondolja hogy én hozzá való volnék? Oh jaj! csak már ki tudnék rajt adni —

Ko ntyo di né. Az igen könnyü, ha gondolod, azt én elvégzem. Majd halasszunk neki, 's egy levélben tudósítani lehet szándékunkrol —

Em mi. Istenem Uram! millyen baj csak menekedni is a' férfiaktól, — hát még egyességre lépni velök? —

Ba lá z s. (jó) Istentől áldást békeséget a' Tek. nagy Asszonynak, 's a' Kisasszonynak! Az Uram ő Nagysága tudakoztatja ha itthon volnának e? 's tehetné e? tiszteletét.

Ko ntyo di né. Ki a' kend ura? öreg,

Balázs. 'S nem ösmerik? Oh az nem lehet — híres neves ember az, világszerte — az első Magyar Kurir tele van a' nevivel —

Emmi. Jézus! irgalmazz! még az első Magyar Kurir?

Kontyodiné. De a' nevit mondja meg, — mi a' Pesti hazai Tudósításokat olvassuk — nem ösmerjük —

Balázs. Tekintetes Vitézlő Sornoki Major ő Nagysága, — én pedig Botos Balázs a' káplárja. Szolgáltam alatta 42 esztendeig Isten kegyelmiből, — már akkor ő Hadnagy volt mikor én a' Regementhez kerültem.

Emmi. Oh jé!

Balázs. Voltam vele a' világ minden résziben — Romában, Ciciliában; de mindenütt megadták az illendő tiszteletet, böcsületet. — Belgrád alatt is ki áltuk mi a' sarat, — ott lett ő Svadronyos Kapitány — én Káplár.

Emmi. Szörnyű régiségek!

Kontyodiné. No mondja meg hát kend Major Urnak, hogy itthon vagyunk — szívesen látjuk.

Balázs. Igen is! most mingyárt itt terem ő, mert mondhatom hogy accuratus ember. Itt várokozik az utszán — alig várja hogy bejöhessen. (el)

Emmi. Anyám — tán csak kérő?

Kontyodiné. Szegény leány neked kijutott az örege. A' mint a' vén Káplár beszél, ő se lehet a' legfiatalabb.

Emmi. Jaj! tudom már — tudom már! (magában) Ez Jani bizonyosan, öreg Major lesz azt irta — ennek nem adok kosarat (fönt) Jaj Anyám — tudom már!

Kontyodiné. Mit tudsz no? — az öreg kérőidnek örülsz?

Emmi. Hát tudja Anyácskám, mikor a' Francia háboruban olly sok Tisztek voltak nálunk — én még akkor csak ollyan kis leány voltam; aztán egy Kapitány mindég a' térdin hintált, 's azt mondta, hogy elvesz ha

megnölök. Az ám ez látja édes Anyám — emlékezem rá igen jó ember volt, mindég Czukrot adott, 's most már Major — Nagyságos, — ehez bizony hozzá megyek. — Aztán Fontos bátsinak csak azt mondhatjuk, hogy már ez kért — hát — nem lehet — ugy!

Kontyodiné. Ám lásd! — majd elvárjuk, — az öreg igaz hogy mindég jobban megböcsül, csak pénzes legyen.

(Sornoki, Balázs jőnek)

Balázs. Ehol, ez a' Tek. nagy Asszony — az amott a' Kisasszony —

Sornoki. Én nagyon örülök, hogy tisztelhetem az Asszonyságot —

Kontyodiné. Alázatos szolgálója —

Sornoki. Most jöttem ezeu vidékre, egy ujonnan vett jószágomba, — ösmerősök, jó barátok nélkül az ember nem élhet; azért voltam olyan bátor —

Kontyodiné. Oh! igen örülök —

Sornoki. Balázs!

Balázs. Parancsoljon Nagyságod?

Sornoki. Széket!

Balázs. (széket tesz neki)

Sornoki. Engedelmökből — (leül)

Kontyodiné. Emmi — Emmi! mily' gondatlan vagy —

Emmi. Oh Anyám — a' meglépés — az öröm —

Sornoki. Semmi! Én megvallom törődött ember vagyok — azért voltam olyan bátor — Balázs!

Balázs. Parancsoljon Nagyságod?

Sornoki. Most elmehet kend.

Balázs. Értem Nagyságos Uram. (el)

Emmi. (félre) De egészen más.

Kontyodiné. 'S már most a' mi vidékünkön számdékozik meghalni Major Ur?

Sörnoki. Meghalni — épen nem mondhatnám —

Kontyodiné. No igen — élni —

Emmi. (félre) De még a' szavát is egészen elváltoztatta.

Sörnoki. Nekem ez a' táj tetszik. De még is úgy egyes embernek itt is csak unalmas. Azok a' hosszú esték — kelletlen téli, őszi napok! — Aztán meg' csak kellene egy hű kebel, kiben megbizhatna az ember. Jószág hála Isten elég van, de a' sok rosz cseléd bitangolja. Gondos gazdasszony kellene, de azt is nehéz kapni. — Egy reménységem van csak, — itt a' Drága Asszony-ságnál —

Kontyodiné. Oh kedves Major Ur — sajnálom; de mikor az embernek gyermekei is vannak, azoknak kell élni. Aztán meg Istenem! hisz' ahol illy nagy férhezmenő leány van — —

Sörnoki. Igen is, igen is; tán rosszul fejeztem ki magamat, balul tettett érteni, — épen a' Kisasszonyka az kihez lobogó szerelmem csillaga vezérelt — egy Reményem — mindenem —

Emmi. Nagy megtisztelés kedves Major Ur — (félre) Bár hamar végezné már, de olyan nehezen megy neki, még ezt is olly öregesen teszi.

Kontyodiné. Isz' a' leányom még szabad az igaz, — de engem ne okozzon semmiben jövőre; én szabad választást engedtem neki —

Sörnoki. Ugy hát egyedül a' Kisasszonytól várhatok mindent. Oh drága igaz gyöngye a' szépeknek, illatos virágszála az élet kertjének — nyujtson reményt, bizhatom e?

Emmi. (félre) Én felelni se tudok neki, még a' szava járása is más, ugyan eltudja magát rejteni. De kezet kell ígérnem neki — azt írta.

Sörnoki. Ez a' várákozás — ez a' halgatás? —

Kontyodiné. Hisz Emmi jó ösmerőse ám tán tudta nélkül Major Urnak; mondta hogy emlékezik; mikor kisleány korában a' térdin hintálta.

Emmi. Igen — emlékezem —

Sornoki. Oh nem is gondolhattam hogy illy' jó helyen járok. Az meglehet. Sok kisleányokat hintáltam én térdemen éltemben, mindég szerettem őket, tudva; hogy közülök válik majd éltem angyala — az egy nekem való. — Annyival inkább most már tehát reménylhetek?

Kontyodiné. No kis leányom — szabad vagy magaddal — mit gondolsz?

Emmi. Oh Anyám mikor én nem tudom hogyan kell. — Hiszen ha épen Major Urat rendelte az Isten, aztán Anyácskámnak sincs ellene —

Kontyodiné. Jól van gyermekem, látom hogy hajlandó vagy. Kifogásom nem lehet, a' többi az én gondom. — Tudja Major Ur, majd még egy két hétig a' szomszédságban közelebről is megösmékedhetnek, — majd mi is ált rándulunk egyet, körülnézünk annak rendi szerént; 's akkor — én megnyugszom az Isten akaratján —

Sornoki. Igaz, szentül, helyesen — oh! én nem is szólhatok. — Tehát most már ha bátorkodom instálni — a' lovaim megvallom a' fogadóban vannak, áltvezettetem, kocsisom mondá hogy igen ros. az istáló, se víz; se széna jó.

Kontyodiné. Csak tessék! ezentul egészen a' mi vendégünk legyen Major Ur.

Sornoki. Csókolom kezeit. (kikiált) Balázs!

Balázs. (bejő) Hallom, itt voltam mindég az ajtóban.

Sornoki. Csak vezessék kendtek ált a' lovakat. Aztán széna, abrak, van ám itt elég. — A' bakrol meg' csak leveheti már most azt a' kis hordót.

Balázs. Értem! (el)

Sornoki. Egy kis jó Tokajival bátorkodtam udvarolni kedves Asszonyság — átalagja ugyan 30 forint volt ezüstben: de szívesen adom.

Kontyódiné. Köszönöm édes Major Ur, majd megigyük a' kézfogóra. No Emmi mulasd a' Major Urat, majd én végzek addig Uradbátyáddal. (el)

Sornoki. Hát lelkecském csak emlékezik mikor a' térdemen hintáltam?

Emmi. Hisz' ezt csak azért mondtam Anyámnak; hogy meg ne ütközzék rajt, — ha egy vén Majorral mingyárt kezet fogok.

Sornoki. Hehehe! kis hamis — mint dévajkodik —

Emmi. De hogy is tudott ennyire elrejtezni?

Sornoki. Oh iszen rég' éreztem már keblemben ezt a' hijányt, mellyet csak egy illy kis angyal tölthet ki; azért nyiltam meg most —

Emmi. De ugyan beszéljen már egyszer másként is, ahogyan szokott — olyan furcsa maga ma.

Sornoki. A' szerelem tesz furcsává ha az vagyok. — Oh azok a' kis kacsók, meg azon hamiskás szemek — tündöklők mint este a' szentivány bogár. — (felé megy)

Emmi. Juj! ne jöjön felém eben a' maskarában, olyan mint a' tüskés borz, — csak az órra ál ki a' bajszból, szakálból. —

Sornoki. (megütközve) No? —

Emmi. Aztán hogyan tudta magát ennyire elcsufítani? Az az ősz haj, meg' fekete bőr úgy van, mint Czigány gyerek' kezében a' fehér kalács. Aztán egész nap így marad?

Sornoki. (bámulva) Nem értem —

Emmi. (hangosabban) No — hogy ma mindég ebben az ocsmány bőrben marad?

Sornoki. Lelkem! iszen nincs tán valami hódas baja?

Emmi. Oh jé! még a' szemé se kék — azt is be
füstötte?

Sornoki. Mit lelke — kék szem? az enyim min-
dég fekete volt, mit akar? nem értem —

Emmi. No a' mint a' Czedulában írta, — hogy ált-
öltözik —

Sornoki. Én nem írtam — én a' magam bőrében
vagyok —

Emmi. (ijedve) Jézus! — de ezen bajusz? — (meg-
rántja bajuszát) hoggé! én ma nagy bakot lőttem! (elfut)

Sornoki. (egyedül) Ejnye! még a' kis boszor-
kánnya is! a' bajuszom rángatja. Aztán miket beszél?
maskara, Czedula, az ember nem érti. — Vagy tán csu-
fot üzött belőlem. Szörnyőség! (kiáltoz) Balázs! Balázs!
itt nem jó helyen járunk; pedig eddig a' Tokajit is le-
tették a' pinczébe. — Balázs! — Még az ember bajuszát
rángatja. Hej! Balázs!

Fontos. (jó) Csak fontosan Uram — csak fonto-
san! Hm! de elbizta magát; pedig leány kegy olyan
mint a' hódvilág — hol nő, hol fogy —

Sornoki. Alázatos szolgálja! Talán a' házi Urat
van szerencsém tisztelni? —

Fontos. Házi Ur? ahol illy nagy leány van. —
Hát az Ur mellyk invalidus kaszárnyából hozatta ide ma-
gát frís levegőre?

Sornoki. Itt minden olyan furesán megy. Hej!
Balázs! — Azt is eldugták. — Uram, akár ki legyen az
Ur, — ez a' kisasszony olyan tébolyodott forma.

Fontos. Ma vettem észre, mikor az Urnak kezet
ígért. — De hogy' is jött az Ur illy gondolatra? Csak
a' szegény özvegyek számát szaporítaná. — Mi az a' kis
fél esztendő a' mi az Urnak még talán hátra van?

Sornoki. Nem kell — nem kell! Hiszen valami
nehéz nyavalya bántja. Kicsufolt, aztán a' bajuszom rán-
gatta.

F o n t o s. (vidulva) Lehetetlen! Barátom? csak fontosan — tréfa nélkül —

S o r n o k i. Ugy van! megcsalódtam, — bánom a' lépést —

F o n t o s. Barátom az Ur! Még ma elmenjünk innét hozzám, — adok szállást, lesz széna, abrak, akár egy hétre! — Most megyek a' hírrel 's fogatok! (félre) Ehol Emmi csak tréfált — gondoltam én — (el)

S o r n o k i. Sok földet bejártam; de illy csodákra nem akadtam. — Az egyik kezét ígér, aztán kicsufol; a' másik ellenségem, aztán barátom lesz.

V i z m é r i. (liberiában jó) Ah! leghivebb — — — Mit látok? — boszorkányság van a' dologban! Uram? hisz' én még a' fogadóban hagytam, hogy' terem itt egyszerre?

S o r n o k i. Bolondok házába kerültem e én? vagy hogyan? ez egy se ép ésszel jó elő. Mit akar kend?

V i z m é r i. De még sem az! — Megkövetem — azt gondoltam, az én Uram; de nem az, csak a' ruhája olyan —

S o r n o k i. Hát ki a' kend Ura?

V i z m é r i. Az derék egy ember, — Major — izé — Hidlibudli; a' — a' — herczeg — izé — Csírecsáry Regimentből —

S o r n o k i. Szörnyűség! ilyen embereket szabadon hagyni botorkálni az országban. — Aztán mind olyan görbe eszű mint a' huszár kard. — Az egész falu tán valami Intézet a' bolondok' számára. — Tatár vesződjék velök. Hej Balázs! fogasson kend — megyünk! (el)

V i z m é r i. Csakhogy elment; de most megmár kivel beszélék? Ez nagy hiba volt, nevet nem adni magának, — aztán ha az ember szorultságából bolondot mond — ki tehet róla?

B a l á z s. (jó) Ej! ej! — (Vizmérihez) Nincs itt a' Nagyságos Ur?

Vizméri. Ho—ho! öreg, fölebb, fölebb! az én Uram méltóságos.

Balázs. Aztán sárga papirosból ad paszomántot?

Vizméri. Akármiből; de az próbált ember.

Balázs. Volt e' hét esztendeig Ciciliában — mint mi?

Vizméri. Mi olyan helyre be se tértünk. A' földet megjárhatja a' kinek lába van; a' hódba menjen ha derék ember. Az én Uram ott volt vár Comendáns, onét hozott a' mátkájának egy rőf Giráf pántlikát, meg Paganini csipkét jegyben.

Balázs. Kend meg az eszét hagyta ott érette zálogban ugy-e?

Vizméri. Az olyan portéka minalunk nem kelen-dő — arany, meg gyémánt. —

Balázs. Ugyan mit isznak ott a' hódban?

Vizméri. Ott a' Puncs essentzia Tavakban ál, a' Tokaji sziklák közt csörgedez, mint itt a' patak, — a' kútakban meg' Somlai van.

Balázs. Nem hijában, hogy még most se józanodott kend ki. (mentében) De Ngos Uram csak menjünk mi innét, — soha még Ciciliában se láttam ilyeneket. (el)

Vizméri. Az öreg brúgó hogy' mormol. — No már ezen is kiadtam, csak már az asszonysággal beszélhetnék, aztán hamar vége lenne, hogy megihatnánk áldomássát komédiánknak. Aha! — (rendbe szedi magát).

(Kontyodiné, Emmi jönnek).

Emmi. Soha Anyám így nem jártam, — csak a' sok baj a' kérőkkel —

Kontyodiné. Hát mi bajod a' Majorral?

Emmi. Jaj mikor magam se tudom, — csak nem úgy lett mint gondoltam — no!

Kontyodiné. Kis bohó! mit hirtelenkedsz? a' Major már készül. —

Vizméri (beleszól) Igen is, és tiszteli általam —

Emmi. Ni ni! micsoda maskára ez meg' itt?

Vizméri. És tiszteli általam, hogy bátorodik most mingyárt kézcsokolásokra lenni. —

Kontyodiné. Kicsoda?

Vizméri. Az én Uram, a' Major ő Nga, itt a' fogadóban van szálva, mingyárt jó, — addig is leghívebb szolgálók (el)

Emmi. (félre) Ez lesz Jani bizonyosan. (fönt) Csak már ez az egyik ne jött volna.

Kontyodiné. Mit csinálsz avval is?

Emmi. Az, tán csak fiatalabb lesz?

Kontyodiné. Ha Major, meg se gondold hogy öreg ne legyen; pedig tudom az is megkér. Egyik öregebb mint a' másik. —

Emmi. Aztán egyik nagyobb kosarat kap mint a' másik. — Már csak jőne, vágyom látni. —

Fontos (jó) A' Major elkészül —

Emmi. Jól teszi.

Fontos. Úgy e? jól. Én is azt mondom. Lám elebb hát csak tréfázkodott Kisasszonykám — 's engem úgy megijesztett; pedig csak fontosan angyalkám mindent!

Kontyodiné. Isz' ez a' Major olyan különösnek láttzik — most csak neki rucczan egyszerre — én nem tudom mi baja?

Fontos. Aztán meg édes Asszonynénem nem olyan embernek való a' házasság. Olyan öreg, aztán olyan törődött, mint a' szalma nélkül hozott alma.

Emmi. Hát bácsikám is csak tréfált előbb ugy e bár? Lám mint rá akart szedni, ha szemesebb nem vagyok.

Fontos. Csak fontosan lelkecském — én tréfálni nem szoktam. Én állok erősen mint czövek a' vízben — föltétem mellett; 's most már reményem is van —

Emmi. Ugyan mihez?

Fontos. Ahoz a' szép kis kezéhez. Úgy e bár? édes Asszonyéném. Csak fontosan, — ma válni kell a' dolognak. —

Emmi. No hát csak váljunk meg Bátsikám.

Fontos. Nem úgy kis hamis! hogy elmagyarázná csupa tréfából —

Emmi. Hiszen tudom hogy Bátsikám is csak tréfál — hát mit tegyek?

Fontos. Nem! az Égre esküszöm, legvalóbb szándékom —

Emmi. Hu! rettenetes! Bátsi, nem szabad hamisan esküdni. Tréfából beszél, aztán hogy' esküszik.

Fontos. Kis hugom, ne játssz velem. Nézzen jól a' szemembe, látott e' ennél egyenesebbet?

Emmi. Mint a' linea.

Fontos. A' milyen a' szem: olyan a' lélek —

Emmi. A' szem fekete: hát a' lélek is — —

Fontos. Kedves Asszonyéném tegyen igazságot köztünk — csak fontosan!

Kontyodiné. Ez olyan dolog kedves Urambátyám, mellyben igazságot más nem tehet, csak kit legközelebről illet. (vállat vonít) Tán későben Emmi is mást gondolna — egy kis várakozás, más mód nincs.

Jani. (mint öreg Major jó) Háh! mi édeni boldogság — illy szép körbe léphetni!

Kontyodiné (meghajtja magát) Szolgálója!

Emmi (félre örömmel) Ez az! szava, szeme, mindene, csak meg ne ösmernék.

Fontos (félre bosszuval) Az ördög hozza meg' ezt a' vén invalidust.

Jani. Kedves drága nagy asszonyosság! imádandó Kisasszony! 's tisztelt öreg Úr!

Fontos. (kelletlenül) Servus! servus!

Jani. Learatván, sőt kaszálván a' hadi élet mezején a' dicsőség magas borostyánját, — 's szegre akasztván a' rozsdás kardot, nyugodni akartam csöndes honomban —

Fontos. (félre) Jobb is lett volna úgy.

Jani. 'S ím egy hatalmas ösztön kél keblemben, 's késztet; de nem tudtam hová, — 's javasol; de nem tudtam mit? 'S kezdé unalmas lenni időm, kezdék komorkodni, 's pörölni estig vén gazdasszonyommal; míg az kinjában egy okossat böffente — ezt: házasodjam meg. Mélyen hatá meg a' szó szentsége agyamat, szívemet, 's tüstént elhatározám magamat — páromat keresni. De hol? — ismét elakadtam; míg Gazdasszonyom a' jámbor öreg Ilona utba nem igazított, 's a' szépség, rózsáját, a' jóság bokrétáját, a' kegyesség illatozó majoránáját, az ártatlanság fehér liliomát — itt nem mondá föllelhetnem. — Jöttem hát mint lovaimtól kitelhetett, 's a' rázós útban fájos derekam engedé — a' szelek szárnyain, szerelmem drága selyem szönyegébe burkolva. Jöttem mondom hogy szót tegyek az említett kincs eránt. — Ide fordulok hát először is mint legidősebbhez, 's tán nagy apjához e' háznak, Tek. öreg férfiú. —

Fontos. Kérem — nem engem illet, — oda tessék —

Jani. Mindegy; csak igen legyen, csak elvihessem a' kis Tündér királynét.

Fontos. Kedves drága Asszonyonéném, méltóztatásék szólni — csak fontosan.

Kontyodiné. Valóban olyan különös, alig tudom magam rendbe szedni —

Fontos. Különben jelenthetem az Urnak, hogy késon méltóztatott érkezni, — a' leány félig meddig dicsekedés nélkül szólván — nekem van ígérve, — épen most egyezünk, — máskor szerencsénknek tartjuk; de most jelenléte fölösleges.

Jani. Lehetetlen — nem hihetem! Egy most fejlődő bimbó, meg egy elvirágzott vastag kérgű bodzafa — egymáshoz nemvalók. Ha öreg a' kérő, legalább legyen arany paszomántos — ugy e? Angyala a' földnek.

Emmi. Igen —

Jani. Igen! Halotta e az Ur? Már egy hát van — még egy kell hogy páros legyen. Kedves Asszonyság, most ide fordulok, innét várom a' másikat.

Fontos. (sugva) Asszonynéném az Istenért — csak fontosan, hisz örült — nem látja?

Emmi. No Anyácskám szóljon, én, ha igent mond is, megnyugszom rajta.

Kontyodiné. Hiszen mikor oly furcsán megy az egész dolog — valóban nem szólhatók. Tessék bennünket gyakrabban meglátogatni Major Urnak — majd aztán —

Fontos. Ahán! büszke vitéz, páratlan az igen?

Jani. Nálom páratlan az igen; 's nálad ősz bajnok —

Fontos. Kérem — csak hajporos.

Jani. 'S nálad — páros a' Nem; most válasz.

Fontos. Kedves Asszonynéném hol is hagytuk el? — ugy tettszik a' Moringrol volt a' szó — Én minden vagyonomat lekötöm —

Emmi. Hohó! Bácsikám — messze jár.

Jani. Szép ajánlás; de szebb volna legaláb 40—50. évet ígérhetni az ifjú Nőnek. Tőled ez meg van tagadva nagy ígéretű Férfiú. Jószágod' 2. év alatt mind el lehet költeni, 's hátralévő élted se megy sokkal többre.

Fontos. Kisasszonykám — az idő eljár — siessünk.

Jani. Hijában sietsz, a' mit most sűrgetsz, ez előtt 30. évvel sietted el előled, akkor kaptad volna meg — már késő. Az ember nem kétszer erő, mint némely kukoricza faj!

Fontos. Az Ur is siessen innét, — minden perczen várhatja a' halált, itt ne érje, — ősi hajlékában halhasson meg.

Jani. Neked is jobb volna a' halált ohajtanod, mert az kéretlen is eljő, a' leányt kérve se kapod meg — 's mi hasznod?

Fontos. Kedves drága Asszonyonéném — hát miben maradjunk — csak fontosan!

Kontyodiné. Maga látja édes Urambátyám mik jöttek közbe, — most legjobb lesz várni — bizzuk az időre.

Jani. Rá ne álj öreg Ur, ha nőt akarsz; mert az alatt kihalsz, 's a' szép mátká hantodon fog másnak hitet esküdni.

Fontos. Megnyugszom rajt; kivált, mikor Emmikém szeméből im! új élet ragyog felém.

Jani, Nem jól látsz — nem rád néz; 's ha mosolyg, — szándékos mosolygja.

Fontos. Ugye bár? édes Emmikém bizhatom, — ugye?

Jani. Nagyba kaptál, ismét nem nyered meg. Az Igen nem adó, mellyet jobbágyidtól kicsikarhatsz, öszvehangzó érzelem csalhatja azt csak ki a' kebelből. —

Vizméri. (jó — titkon Janihoz) Uram az ördög meg hozta a' komédiásokat, a' Ruhát kérik, mit csináljunk?

Jani. Igérjen nekik pénzt —

Vizméri. Nem veszik el — ruha kell nekik.

Fontos. No? de meg csökkent uraságod, — tán kastéljába akarják visszavinni?

(Sornoki, Föllegi jőnek)

Sornoki. Már magamat is elbódit ez a' sok bolond. — Ez meg' a' ruhámat kéri.

Föllegi. Instálom ássan, én a' magamét kérem. — Tudom hogy méltóztatik Nagyságod velem tréfálni; de én nem érek rá, — a' játék 7 órára van hirdetve — a' Ruhára szükségünk van.

Sornoki. Nem értem barátom — nem értem, ha még 100 esztendeig magyarázod is. Micsoda ember vagy? szólj világosabban!

Föllegi. Én megkövetem — egy Nemzeti színjász Társaság igazgatója vagyok. Egy pár héttel ez előtt ezen helységben játsánk; de kedvetlen környületek miatt kén-telenítetünk minden Ruháinkat zálogba, itt a' fogadós-nál hagyni. Most a' közelébbi városkában vagyunk, hol a' bemenetel árát alább határozván, — pártfogóink száma naponként nevedéssel kecsegtet, — 's már a' váltság-pénzt nagylelkiségökből — bírom is. — Jövök hát a' Fogadóshoz, — az nincs otthon; de mondták hogy ruháink-ból fölöltözve egy más urral ide jöttek volna. Ez a' ruha olyan, mint a' miénk; tán valami házi tréfát méltóztatnak Nagyságtok üzni véle; de szoros környületek kényszerítnek alázatosan instálnom —

Sornoki. Én soha ruhátokat se láttam, — hanem ott áll egy — tán az akar ben komédiát játszani? — az olyan forma.

Föllegi. (arra fordul) Valóban — én csalódtam, ez a' mienk; hanem már ezt ösmerem jól, — azért bátor-kodom alázatosan instálni —

Vizméri (titkosan) Még csak egy órát várjon — meg lesz füzetve —

Föllegi. Lehetetlen! így is későn érek már. Zrinyit fogjuk adni, ez az Uniformisa; azért bátor-kodom alázatosan instálni. —

Jani. Mit gondol az Ur? Zrinyinek sinoros men-téje van, hogy játszanák ebben a' kopaszban?

Föllegi. Sokféle volt Zrinyinek uram, 's minálunk ő is szegényebb, mint egyébüt, ez is jó lesz neki. A' mint a' dolgok forgása van, maholnap még Frakkban is eljázuk! — azért bátor-kodom alázatosan instálni. —

Fontos. Csak fontosan Uraim! csak fontosan! Itt minden öszve gyül ma, Comédiás, csapláros, minden, — el kell a' dolgot igazítani — csak fontosan!

Föllegi. Ugy vélek ám hozzá, hogy ez itt Vizméri Uram, a' mi parókánkban; azért bátor-kodom alázato-san instálni —

Kontyodiné. Meg nem foghatom ezen zürzavart.
Emmi. Látja Anyám! az öreg Kérők!

Sornoki. Én már gondolom hogy van? Előbb ugy
töredékben hallottam a' kisasszonykától holmi Czédulá-
ról, áltöltözésről. — Ha hát a' dolgot combinálok; azt kell
gyanítanom: hogy mi itt hármon jövének öszve öreg ké-
rők; de közülünk egynek fiatalnak kell lenni. Nem hi-
jában volt megrántva az én bajuszom. — Ez hát már meg
van próbálva, és ál erősen, mint éretlen alma a' fáján. —
(fontoshoz) Engedelmeből! — (megrántja a' bajuszát)

Fontos. Nono! csak fontosan Major Ur!

Sornoki. Ez is ál. Nézzük a' másik Collegánál.
(Janihoz megy, — megrántja ál-bajuszát 's az, kezében
marad) No! itt nyomon vagyunk!

Föllegi. Kérem ös^{sz}e ne méltóztassék tépni, a'
miénk — ösmerem, magam csináltam, Zrinyi bajusza;
azért a' többit is bátorkodom alázatosan instálni —

Fontos. Mi a' patvar? olyan ösmerős — Hát a'
haja (le húzza a' Parókáját) Akárhová legyenek, ha fon-
tosan megnézem — ez Jani!

Föllegi. A' Paróka is miénk; azért bátorkodom
alázatosan instálni —

Kontyodiné. Ejnye kujon! hogy' megjártzott ben-
nünket!

Emmi. Ugy e? Anyácskám! hanem azért csak ab-
ban maradjunk; hogy előbb már én igent mondtam.

Fontos. No szóljon már öcsém Uram — ne áljon
olly némán, mint a' lánca szakadt óra.

Jani. Maga adott Uram bátyám okot ezen gondo-
latra; mert nem eresztett el magával, 's nekem más alak-
ban kellett jönnöm, hogy meg ne ösmerjenek.

Fontos. 'S mi dolga Uram öcsémnek a' leányok
körül — he?

Jani. Az, hogy én hónap délelőtt 12öd fél óraker
24 esztendőös leszek, többé nekem nem parancsol, — 's
Emmit még Atyám is nekem szánta.

Emmi. Ugy ám Anyácskám! — tudja? még mikor kisleány voltam; ugy emlékezem rá — hogy.

Sornoki. Bizony Collega csak valjuk meg; hogy szerencsétlen szándék volt tőlünk, 's tegyük le róla. Még most csak czéduláztak, lett volna akár mellykőnk Nője a' kis hugom — majd leveleket kapott volna, — 's mi öröme belőlök a' szegény öreg férjnek. Jobb adjuk annak, kivel nem lesz szüksége levelezésre!

Fontos. Hiszen dehogyan volt eszem, ágában is — csak tréfáltam —

Emmi. Lám bácsikám eleget mondtam én ezt előbb, és nem hitte.

Fontos. Hm! előbb! —

Jani. Jöjjen kis Emmi, most már kérjük Anyánkat.

Kontyodiné. Részemről biz én magam is jobb szeretem hogy így történt. — Hanem Jani Férjkorodban ne álorczáskodj ám!

Emmi. Ne féljen Anyácskám — nem csal ő meg engem. Hiszen most is megírta hogy parókában lesz.

Vizméri. Meg se gondolhattam hogy e' lesz a' vége!

Föllegi. És így most már bátorkodom alázatosan instálni —

Jani. Bajúsz, Paróka, már ott van; itt a' kaput. (leveti)

Vizméri. A' többit én ált fogom adni — jöjjen velem. Isz' az' ígért áldomás Tns Uram — rá ér akár mikor (el)

Föllegi. 'S mivel illy jól ütött ki minden, az estéli játékunkra bátorkodom alázatosan meginstálni —

Jani. Szomorú darab lesz — nekünk pedig most vig kell ugy e kis Emmi?

Föllegi. Ha számos a' Publicum, mi Zrinyit is vigan játszuk. (el)

Emmi. Különben bohó Jani — ez is elég Comédia volt!

Balázs. (jó) Nagyságos Uram készen vagyunk ;
hanem a' Tokaji pinczében van már.

Sornoki. Nem megyünk már öreg — én engedel-
mőkből itt kinyugszom magamat.

Kontyodiné. Legyen szerencsénk !

Sornoki. A' Tokajit meg' lakodolomkor megigyuk
az ifjú pár egészségéért ! (Fontoshoz) 'S ma kedves bará-
tom ezzel feketünk le ; hogy öreg kérőknek otthon a'
helyök — legfőlebb özvegyeknél ! —

Fontos. Már csak Komédiás előtt ne esett volna
— még utóbb kijátza az embert !

(A' kárpit lefordúl.)

KOVÁCS PÁL.

Z U Á R D.

Nyargal Zuárd az éjben
Tajtétkzó paripán,
'S szelíd érzet szemében
Reng a' vitéz' ölében
Egy karcsu szép leány.
Szél kapkod szög hajába,
Ág és szirt fátyolába.

Vitéz ! mi zaj mögöttünk ?
Bú tépi keblemet,
„Bátyád zudúl mögöttünk
Gátolni hű szerelmünk',
'S hí küzdni engemet.”
Ah, mély börtön lesz sorsom !
„Ne félj segít jó kardom.”

'S fölcseng a' kard 's nyugszik majd,
A' lyány zokog 's fülel,
Vitéz legyőzted a' bajt ?
A' fák között ki sóhajt ?

„Bátyád, jer hagyjuk-el!”
 'S tovább tovább vad kéjben
 Nyargal Zuárd az éjben.

Vitéz! mi zúg mögöttünk?
 Fagy rázza keblemet.

„Atyád zudúl mögöttünk
 Átkozza hű szerelmünk’,
 'S hí küzdni engemet.”

Ah, most halál a' sorsom!

„Ne félj, segít jó kardom.“

'S fölcsegg a' kard 's nyugszik majd.

A' lyányt kétség üzi.

Vitéz, vitéz! ne vívj bajt,

Atyám a' sírba sóhajt,

'S ott lelkem' üldözi.

'S hóként a' barna sziklán

Csügg szótlan hőse' karján.

„A' nap kel, mátká, nézz-föl!

Megnyilt az ősi vár!”

De a' sötét szemekből

Zuárdra nem ragyog-föl

Szerelmi bájsugár.

Hideg 's holt a' szép mátká,

Lesujtá atyja' átka.

KISFALUDY KÁROLY.

ÚJÉVI GONDOLATOK.

Nagy Év! futásod hát elvégezed?
 Mint gyors vándor, ki sok földet be jára;
 'S rá bukva most a' rég' látott hazára —
 A' Semmi' végtelen nagy tengerére,
 Elnémulál a' sors egy intésére,
 Mint bús halott jég ajkán a' beszéd!

A' Pállya dicső volt, mellyen elé
 Mentél az öröklét honna felé, —
 Sokkal tehetél vala jót,
 Sok szemről a' könnyet, a' bánat adót
 Letörülni tudád — ah! tetted e ezt? —
 Sok szivről a' búk' özönét,
 Keblekről a' bánat erét
 Elfolytani tudtad — ah! tetted e ezt? —

Oh nagy Év! így kért a' gyermek
 Kezdetedkor; — néki tartsd meg
 Az egy jó szülét,
 'S véle mindenét! —

Ah! de még alig hogy indulál,
 A' Gyermek bus hantra dőlve,
 Zúzott szivvel már ott sirdogál,
 Hova apja van temetve. —

Egy szódra röpüle elé
 A' durva halál, —
 'S mig az árva reményit a' sír benyelé;
 Hidegen, utadon Te tovább szaladál! —

Oh nagy Év! így kért az árva
 Kezdetedkor; — adj erőt,
 Jó Apám már sirba zárva;
 De áll kis hugom — had tartsam őt! —
 És mingyárt az első héten
 Kínos ágyba dölt az árva,
 És kis húga tőle éhen
 Kenyeret kér sirdogálva! —

Egy szódra lehunyt az erő, —
 Száz nyavalyák zudulának elő, —
 'S mig kinba' az árva jajokra fakadt,
 Nem ügyelve futád a' kegyetlen utat! —

Oh nagy Év! az ifjú így kért
 Kezdetedkor; — tartsd meg hívemet,
 'S a' szép lánynyal szenvedésimért,

Édesítsd hosszú keservemet! —
 És egy részed még alig mulla;
 Már az ifjú búra jайдula,
 És sohajtva nézi mint meggy
 Oszló füstbe a' leány kegy, —
 'S szép egével mit csinála,
 Egy szebb 's gazdagabb ő nála!
 A' leányka másnak esküszik
 Másnak a' hitetlen új hitet, —
 És az ifjú könnyel áldozik,
 Bánva — mért esmert leány szívet! —

A' semmibe véled! — omolj a' sötét
 Éjjeknek alá birodalmaiba,
 Mulj — mulj gonosz Év! ha illy búk özönét
 Hagytál kerekid fene nyomdokiba? —
 'S bár áldjon imitt vagy amott,
 Egy, — kit kegyed gazdagított;
 De több nyögi sorsa nyomását —
 Több küldi föl égre panasszat.
 Mulj! — dölj le sötét temetődbe,
 Szálj — szálj örök Éjjek ölébe. —

Én is egykor
 Jobb időkről álmodám,
 Föltüntődkor
 Szép Remény villanva rám;
 Ah! de a' csalóka képek,
 Mellyek ábrándoztatának —
 Csak hamar szélt röppenének,
 'S vak homályba buktatának! —
 Egy ohajtás, egy sohajtat,
 'S Emmi volt a' kérelem,
 'S ah! fősvény Év ezt sem adtad —
 Ez egyet se' meg nekem!
 Csak szálj hát sirodba, nincs mitől
 Hunytod engem megfoszthatna,
 Nincsen emlék, nincs kép Emmitől,
 Mit mulásod tőlem elragadna!

Sik, pusztá, ha nézek az útra
 Mellyen ragadál vad idő, —
 Nincs Rózsa 's az árva nyomokba,
 Egy kis Nefélejske se nő! —

Nagy Év! futásod hát elvégezed
 Mint gyors vándor ki sok földet bejára,
 De ah! kevésnek csak valál javára,
 Kevés kebel keservit érezéd!

Száz hála! hogy fölöttem ált
 Suhanva, országod vak éjre szált!

Ah! Te elmulál; de uj tűnik
 Ki a' sötétből ott élém,
 'S új pálya, és uj hosszú ut nyilik, —
 'S az Uj év, uj titkokkal jó felém. —

De megálj! ah! ne röpülj még
 Utadon, — szólj lesz e? egy két
 Vig percz kebeledbe,
 Számomra letéve;
 Vagy téged is ellenem küldé az Ég?!

Szólj! keblem kívánati
 Mellyek égre föl röpülnek,
 'S bús sohajtattal vegyülnek —
 Lesznek é? azok betelve,
 Lesznek é? szólj édesítve
 Lelkem néma bánati? —
 Ah! takard föl fátyolod,
 Bús szemem bé had tekintsen
 Kebeledbe, — vagy tán nincsen
 Semmi nékem ott —
 Minden elfogyott?
 'S Te előre sorsom gyászolod?

Hányféle bajokkal
 Készülsz keseríteni életemet?
 Hány árva napokkal
 Akarod szaporítani keserveimet?

És Te hallgatsz? mint a' Lyánka
 Ki csak bús képzetimnek áll, —
 És Te hallgatsz? 's nékem számba'
 A' kétség uj keservre kél!

Hát újra bizonytalanul kell
 Föllépnem az útra veled?
 Hát újra sötét kebled szőnyegivel
 Béfödve jövőmet — így rejtegeted?

'S én ne tudjam? édes jó honomra
 E' dicső szép honra hogy mi vár, —
 'S én ne tudjam? ennyi bús borúkra
 Rá egy szebb hajnal derül e már! —

'S én ne tudjam? hogy kiket
 Hozzám édes szent kötéllel
 Kapcsolt éltem kezdetével
 A' Sors, 's örök végezet —
 Hogy nem vesztém é el őket! —
 'S én ne tudjam? hogy kit lelkem
 Édes andalgásiban
 Kért magának — Emmi — nékem
 Még — még — ellehet nyerhetnem
 Napjaid titkos soraiban? — —

Indulj Te nyakas hát
 Menj! kezdve az új napok hosszú sorát
 Menj — ragadj veled
 Hát csak engemet —
 Vágyom kitanulni a' Sorsnak utát. —

De hazámat e' dicsőt
 Védő szárnyaidra bizom
 'S bár nyisd meg nekem bus sirom?
 Ah csak őt
 Áld meg, — hogy szép Csillagának
 Fellegi ne akadnának! —

És kiket hozzám csatolt
 Szent kötéllel a' Természet
 Kérlek őket bús enyészet
 Csak, ne érje, — engemet
 Bár örökre eltemet
 Hant alá egy földi szűk bolt! —

Vagy ha kedvez életemnek
 Még jövőre nagy hatalmad;
 Kérlek adj égő keblemnek
 Adj ezentul nyugodalmat!
 És ki éltem Reggelére
 Szép napként új fényt deríte,
 Adjad őt nekem; —
 'S bár reám veszélyjel jőnek
 Évi a' boszús időnek:
 Békén szenvedem!
 Mindent — mindent, oh nagy Év! csak,
 E' nélkül ne hagyj, —
 Dél borúljon — duljon Észak,
 Ah! csak Emmi adj! —

KOVÁCS PÁL.

A' MOSDÓ LEÁNYKA. SERBUSBÓL.

Mosdott a' leányka, mosta képét
 'S mosdás közben így beszélt magában:
 Orczám, ej ha tudhatnám előre
 Hogy rád vén legény fog nyomni csókot,
 Elmennék a' zöldelő tetőre
 'S ürmöt szednék a' zöld hegy' tetőjén
 'S vizet szürnék keserűt belőle
 Azzal mosnám minden reggel orczám;
 Hogy ha vén akarna csókot adni
 Ajkának keserű lenne orczám. —
 Ha tudnám hogy ifju csók fog érni,
 Elsietnék a' zöld kert' ölébe
 Szagos rózsát szednék öszve benne
 Szagos vizet facsarnék belőle,
 'S azzal mosnám minden reggel orczám;
 Hogyha ifju készül csókot adni
 Kellemes szagú lehessen arczom. —
 Jobb sétálni ifjuval tetőkön,
 Mint öreggel fényes udvarokban,
 Jobb kemény kőn ifjuval nyugodnom,
 Mint öreggel selyem ágyon hálnom.

S. I.

Kárlowiczon.

BENKA' HALÁLÁRA.

Dicső lélek, boldogabb honodnak
 Fénykörében üdvözlégy nekem!
 Ott angyaldal bére virtusodnak,
 Itt szültével múltó énekem.

Melly mint a' hur' reszkető szelével
 Létesült hang elhal hirtelen
 'S véle élted' minden érdemével
 Eltemetve lesz tán szüntelen.

Mert, ha a' jelen század' szakában
 Édes emlékednek rejtekül
 Sok szív megnyil, több évek' sorában
 A' hű szív is egykor sirba dül:
 Akkor a' felejtés' bús homályát
 Messze űzze fájdalmas dalom,
 Elmellőzze nagy neved' halálát;
 Zengőjét bár fedje sirhalom.

Mert mihelyt a' szívnek gyász szavában
 Búsan hallám veszted hangzani
 'S rémült lelkem első bánatában
 Könnyim kezdtek szétpatakzani;
 Esküvém, hogy fényes érdemednek
 Emlék kél majd egykor ajkamon, —
 És te hallád fényén szép egednek:
 Létesülj hát eskü lantomon. —

Néked a' dicsőség' templomában
 Nem rangodnak fénye szült helyet,
 Ifjuságod első hajnalában
 Küzdve kezdéd már az életet;
 Hév kebledre szomjusan szorítád
 Zöld korodnak szép pillantatit
 'S a' jelennek szorgosan szakítád
 Hirtelen muló virágait.

Minden órad' zajtalan magánya
 Jótteremtve szállt ált lelkeden,
 Bár a' szükség' tenger árja hánya
 'S tüskét plántált szép ösvényeden

'S bár a' suly miatt sinlődve jártad
 Élted', bajt hordozván vállaid
 A' tövések' sértését kiálltad
 Vépatak festé bár lábaid.

'S merr' az éjszak' oskolái állnak
 Bölcs Minerva' lantos képivel
 'S minden szomjast nectárral kínálnak
 A' bölcsesség' égi nedvivel :
 Tenger bajnak zajgó ellenére
 Arra tértél lelked' vágyival,
 Míg a' nektár ajkaidhoz ére
 'S félistenné szült varázsival.

'S midőn a' hont újra üdvözölted
 A' kedveshon' szép virányait',
 A' főbb rangok' fényeit kerülted
 Nem szomjuzva, mint sok, polczait.
 Érdemednek teljes érzetében
 A' rangok' legszebbjét képezéd
 'S képzetednek csalhatlan hitében
 Napjaid' magányba rejtezed.

'S mint a' hajdan század' lantosához
 Hellás' népe messzűnően todult,
 'S bájos éddel tévelygő dalához
 Durva lelke gyengéden simult :
 Ugy siettek messze föld' öléből
 Hozzád ifjak éltök' reggelén
 Hogy fény áradjon széllel tüzéből
 Lángelmédnek lantok' éjjelén.

És te nyílt karokkal üdvözölted
 A' sereglő vándor ifjakat,
 Öszvegyűjtéd számosan körülted
 'S megnyitád az édes ajkakat ;

'S hah, nyelvednek édes hangozása
 Mint esatolta hozzád a' kebelt
 Minden szózatoknak elhalása
 Lelkeinken új életre kelt.

'S mihelyt a' nap földünk' láthatarán
 A' felhőt érő bércek között
 Biborát feltüntetvén sugarán
 Szerte újabb éltet öntözött:
 Bétértél az ifjuság' körébe
 Bölcseséged' magvát hinteni,
 Míg Apolló Thetis lágy ölébe
 Fáradtan tért nyugtot szerzeni.

'S bár nyugtával minden földi élet
 Minden művnek zaja elhala
 Hah, te nappá alkotád az éjet,
 Néked a' fél éj hajnal vala
 'S bár a' látkört éj' homályi rejték,
 Bár öveztek Phoebus fényei
 Egyre folyt orczádon a' verejték,
 Fáradt tested szülte cseppei.

Akkor is hogy életed' világát
 A' feléd jövő halál' kezén
 Halvány színnel haldokolni látád,
 Vég erővel még tollat vevén
 Véle, hogy míg fáklyád szűn lobogni,
 Értelmedhez egy cseppet tehess
 És az ifjuságnak melly zokogni
 Fog feletted, hasznot hintegess.

'S még alig kezdé fagyos kezekben
 A' toll nedvét széllal önteni,
 Napsugár nem szállt többé szemedbe
 És a' fáklya megszűnt fényleni;

Mert mit irni szántál, földieknek
 Tiltva van tán, tudni itt alatt
 'S már te félig égi-égieknek •
 Tán leirtad volna titkokat.

'S felkelt a' nap felhők' tengerében
 Úszva és az ifjak gyűltenek
 Hah, de jaj hangzott a' lég' ürében
 'S rémült szíveik jéggé hűltenek,
 Mert a' sejtés, hah, atyjok' hálála
 Bús sejtése lelkök' álthatá
 És a' sejtés gyász valóra vála
 Mert őt csendes álom ringatá.

Álom! több hajnalra nem derülő,
 Béke éjjeleddel fedjed őt;
 Fedd a' földön szüntelen hevülő
 Jámbort a' Platoi szenvedőt! —
 „Ifju lelkek, nem foly hű vezérték'
 Ajkán bájhang többé itt alatt”
 És az ifjak némán visszatértek
 Könyözönnel fedve arczokat.

'S én ki keblem' forró bánatával
 Nem tanultam némát játszani,
 Megpróbáltam lantom szózatával
 Kinom' árját párosítani
 'S bár a' lélek kész volt nagy nevednek
 Benka! újra éltet szerzeni,
 Engedd meg gyengén zengő hivednek
 Hogy nem tudta méltán festeni.

S. I.

Kárlowiozon.

BANDI CZIGÁNY.

Bandi Czigányt egy rozsdás vas
Bicsakkal a' Borbély Inas

Ki borotválni most tanul

Kínozza irgalmatlanúl.

Kérdi Bandi kipkapkodva ,

„Mitsoda vas a' borotva? “

„Aczél“ felel az Inas „a'

Leg jobb aczél ennek vasa.“

„Nem hijába!“ mond a' Czigány, „

„Mert a' semem is sikrát hány.“

A' SÍRBAN.

Én hajdan lelkes

Most lelketlen test

Ezerszer boldog

A' multhoz képest —

Csendes álomban

Itt szendergek én

Setét síromnak

Néma fenekén.

Nem háborgatnak

Itt a' bük 's gondok;

Ha turkálgat is

Egy két vakondok,

Meg sem mozdítom

Összve tett kezem;

Mert én azt többé
 Már nem érzem.
 Nem rágódnak már
 A' vélem rokon
 Férgesek is a' ki
 Száradt tagokon:
 Napjaikat le
 Élve az ő kis
 Koporsóikba
 Vonultak ők is.
 Alusznak — 's alszom
 Én is és alig
 Ébredhetünk fel
 Ama hajnalig,
 Mikor a' nap leg
 Első sugára
 Serkentőleg süt
 Sirunk dombjára.

A' TÜKÖR.

A' tükörben megláthatod,
 Hogy milyen az ábrázatod:
 Ha szeliden mosolyog szád,
 Kegyesen pillant szempillád,
 Szemérmesen pirul orczád,
 'S a' tükör szégyent nem hoz rád;
 Akkor mondhatom előre,
 Orczád a' jó szív tüköre.

NEM SZERETEK.

Nem kell nekem senki szive,
 Van nekem egy tiszta 's ép.
 Nem kell nekem Amor íve,
 Mert a' hamis összeve tép.
 Nem kapok senki szépségén —
 Angyali szépség sem kell,
 Szívemet nem áldozom én!
 Senki kedvéért is fel.
 Nem kell hijjábavalóság —
 Nem a' kaczer szerelem.
 Nem kell nekem a' boldogság,
 Ha én azt csak képzelem.

A' VÁRÓ LEÁNY.

Várva várom azt a' napot,
 Mellybe nékem valaki
 A' szivében lánggra kapott
 Szerelmet buzogja ki:
 De késve késik a' vártt nap,
 'S a' szerelem lánggra nem kap
 Egy férjfi szivében is.

Napról napra tapasztalom
 Ők minő kegyetlenek.
 Fel sem vesznek, 's óh fájdalom!
 Reánk sem tekintenek.
 A' mi sorsunk igen terhes,
 Mert kákán is csomót keres
 A' férjfi büszke gögje,

Óh! ha tudná az a' boldog
 Férj kit nekem szánt az Ég,
 Szivem minő lángal lobog
 És fog lobogni mindég,
 'S miként sohajtok utánna:
 Kő lenne, még is megszánná
 'S könyörülne sorsomon,

Ah! de ki tudja hogy hol van
 A' kiért szivem remeg.
 Van-e nincs-e? bizonytalan.
 Ha van: óh Ég mutasd meg;
 Mert én őtet várva várom,
 Ő lesz az én kedves párom,
 Ő minden én örömöm.

„Várj Leány! várj“ — szózat hallik —
 „Meg lessz a' szép pályabér —
 „Szerencséd napja hajnallik —
 „A' várt Leány várat nyér.
 „Jó szerencse jó Legényt hoz
 „A' szép és a' jó Leányhoz —
 „Várj tehát csak várj Te még.

EGY KIS ASSZONY SÍRKÖVÉBE.

Nyugodj szép 's kedves Rózsaszál!
 E' sírkőnek allyában,
 Ki idő előtt el aszál.
 Életed virágában.
 Tudod hogyha szendergésed'
 Ideje majd kikerül,

Pompás lesz fel serkenésed,
 'S rád örök tavasz derül.
 Nyugodj hát te halalig hív
 'S szebb és jobb sorsra méltó szív!
 Téged gyászol és követ
 Ki emelte e' követ.

EMLÉK KÖNYVBÉ.

Légy boldog: 's ha velem azzá nem lehettél,
 Tegyen az boldoggá, kit Te azzá tettél,
 Tudd meg, hogy bár tőlem megtagadott az Ég,
 De azért tisztellek a' míg élek mindég.

TÖKFEJŰ.

Barátom Te hamarjába
 Nem ülnél le a' Dunába;
 Mert a' fejed fenn úszna.
 De az is majd nem sokára
 Addig úszna — az allyára
 Hogy téged is le huzna.

SEBESTYÉN GÁBOR.

SZÉP ASSZONY.

Tatárjáráskor egy jó férjfinak,
 Kit társi Bús Ferencznek hittanak,
 Erdők között ép úri háza volt,

Melly ellenségnek még nem udvarolt.
 Fő bútor benne a' szép nő vala,
 Ferenczünk' édes kedves anygala —
 Így hívatá magát a' kis gonosz
 Bár benn' együtt volt minden házi rosz —
 Hűsége nád, és nyelve kard: maga
 Majd fergeteg majd villám' zápora
 'S ha minden férfi olly vitéz vala,
 Nem vesztél volna úgy o Hunnia!
 Elég az hozzá: bár milly volt Kató,
 Bár kedve tengerhabként változó,
 Bár férjével váltig hadakozott,
 De szép igen szép volt az átkozott.

Történt, hogy visszakészült a' tatár.
 Dúltan minden, nem volt mit enni már
 'S kiket vitézség meg nem győzhetett,
 A' szükség most rohanva kergetett;
 De még kitértek néhol 's a' vadak
 Végső dühvel szörnyekké váltanak.
 Hogy' hogy' nem volt? egy erre tévede
 Egy rőt tatárka, vállán tegeze
 Kezében kard, vas ünge tetemén
 'S öldöklés lángja apró két szemén.
 Mindenfelé a' hol járt rettenet
 Volt e' kis ember száz ezer felett.
 Hogy erre tért, körül tekingete
 'S magával ilyenkép beszélgete:
 Ki az, ki ott olly kényesen tanyáz?
 Kié a' kert, kié az úri ház?
 O boldog óra, holdogabb tatár,
 Itt téged e' ház kincsre, nagyra vár.
 'S jön, lát, és győz, — nem! győzetik,
 Most egyszer! színe százszor változik
 Rőtből, rőtebbé s' apró két szeme

Két pislogó mécs , 's minden fegyvere ,
 Majd hogy magához tér a' bámulat
 Lélekzetet vesz , 's mond illy szavakat :
 „Hallod magyar , dulhatnám házadat,
 'S ha jelt adok kövön kő nem marad ,
 De nem bántlak , nem bántom kincsedet
 Engedd ez egyet át , szép hölgyedet.”
 Így a' lator vér , a' tatárfi 's jó ,
 Már fenn ölében a' szép ifjú nő,
 Választ sem várva hajt 's rohan tova
 'S örül hogyan nem még talán soha,
 A' férj — ki írja most le bánatát ?
 Utána néz , a' millyen messze lát ,
 És mit teszen ? hajléka puszta már ;
 Bámul és felsohajt : szegény tatár !

CSABA.

A' DELI HÖLGY , 'S A' HÓSFI.

(Regc.)

A' szabadban sétál egy szűz ,
 Olly ártatlan , olly deli ,
 Millyen több nincs , illatozón
 Hódol fű , virág neki.

Egy szép rózsza tűn szemébe ,
 Hév gyönyörrel száll felé ,
 Haj , de bokrából iszonnal
 Csörren egy kigyó elé.

Nagy dühvel a' tündér hölgynek
 Tart az undok szörnyeteg ,
 Vad szemekkel már elnyelte ,
 Elhal az ! ki menti-meg ?

'S im egy harcban edzett bajnok,
Mint villám elécsattan,
Bosszus fegyvert rántott, rá sujt,
'S a' szörny ölve, zúzva van.

„Hősi! mond ' mint háláljam meg,
Szól a' szűz, szép tetteted?”
„Éltess, drága Hölgy! kegyeddel,
És szeress, mint hívedet!”

HONVÁRY.

N É P D A L.

Álmodom én, nem aluszom,
Gyönyörűség minden gondom,
Rózsám' keze fejem alja,
Szive szívem' nyugodalma.
Micsoda fény az a' csillag?
Talán a' hajnali csillag,
Szeretőket összehozó
Szeretőket elválasztó.
Kelj fel rózsám, ne alugyál,
A' szép hajnali csillagnál,
Majd ha feljön esthajnalra,
Jőj el vigasztalásomra.

CSABA.

E P I G R A M M Á K

A' LEÁNYKA, 'S AZ IFJU.

Hányja vihar sajkát, ül szép lyány benne, 's egy ifju:
Néz a' hölgy bátran; haj, de lovagja remeg.
Ifju! te félsz reszketsz? . . szól a' szűz, 's partra kijutván,
Mint szél lebben-el, őt hagyva örökre oda.

TENGERI KÓSZÁL.

Ostromol a' tenger haragos hullámival oh szirt!
 Nem rendülve te állsz, égnek emelve tetőd.
 Áll fölemelt fővel magyar is, bár üldözi balsors,
 Bajnoki lelkét nem tudja letörni soha.

A' HALÁLRA KÉSZÜLŐ ZRÍNYIHEZ.

Halni sietsz, ragyogó köntöst hős öltve magadra;
 Élven fényben, akarsz fényben elesni dücső.

AZ UJ PHAETHON.

Nap' szekeren Phaethont, keze gyepelót ejtve, ragadják
 Villám ménei, hull gyujtva' világod alá.
 Bószült képzeleted fék nélkül elkapa, 's vak tűz
 Ifju, 's nap' fajaként porba' lebukva heversz.

A' MÚZA, 'S BÖKÉSZ.

Föllengezni kívánsz Múzám? de vigyázz, le ne szédülj;
 Jobb léssen, dévaj hangraleszállni. „Legyen.“

BIZTATÁS.

Szégyen bukni, 's aláz; de föligrani talpra dücsőség;
 Buktál bár, ne busongj ifju! hisz' ugrani tudsz.

FLÓRIHOZ.

Rókaravaszsgal, 's fortéllyal nyerni ohajtal
 Szép lyánt, 's mit nyertél Flóri? „kosárba nagy órrt.“

A' DUDA.

Hej, Gyuro! a' farsang közelit 's a' víg duda nem fog
 Szólni. „Miért?“ A' mult nyárba' kiadta szelét.

HONVÁRY.

A' VÁRÓ IFJU.

Megvártalak, kedves, az órára,
 A' szép piros hajnal' hasadtára,
 Hév volt karom, hogy majd átkaroljon,
 Hév volt ajkam hogy majd megcsókoljon.
 Szivem dobogása volt köszöntőd,
 Valahányszor a' szél felsüvöltött,
 'S minden árnyék minden fény' sugára
 Termetednek csala csodájára.
 Hol maradtál, hol maradt szépséged,
 Rózsa arczod viola nézésed,
 Hol fehérlett tél 's nyár' boszujára
 Hókebeled' gerjedelmes árja,
 Lélekedet édes illatával
 Milly szerencsés táj szellője szárnyal,
 'S a' föld szíve hol dobog alattad
 Örömeben hogy te meg tapodtad?
 Jaj mi kérdés, melly ohajtozás ez!
 Nem vagy itt bár a' hely 's óra kedvez;
 Itt van a' nap, itt van új világa
 Nem te kékem 's vágyaim' zöld ága:
 Majd ha látsz virágot hervadozva,
 Büszke lombot búsan meghajolva,
 Majd ha látsz kis csermelyt gyors mentében
 Megfáradni völgyek' mély ölében,
 'S hülni napfényt felhők torlatában;
 Gondold, híved úgy hül nagy buvában,
 Úgy ül feje lombként lehajolva,
 Élte a' virágként hervadozva,
 'S fáradt lelke mint a' fáradt csermely
 Agg, fogy, és vész; mert te nem jövel el.

CSABA.

VIRÁG EMLÉKEZETÉRE.

I.

Elhervadt hüvelyed, de virágod örökre virágzik
A' Haza Oltárán isteni lelkü VIRÁG.

II.

Római 's régi Görög néppel ha, VIRÁG, napot élhetsz,
Erkölcösöd 's Elméd isteni sorba emel:
Ám de szokás megszűnt jeles embert istenesíteni?
Halhatatlansággal tiszteli Honn Nevedet.

III.

Kincseidet nem emészti, VIRÁG, meg rozsdá, üdö 's
moly;
Gyűjtél, bár ha szegény sorsban, elég vagyomot:
Háladatos maradék, kire szállott tőled örökség,
Gazdálkodva nagyobb fényben adja tovább;
Kései kor ragyogóbb böcsben majd tartani fogja
Azt, mit erőtelen a' mostani tenni vala.

FÉLSZIHEZ.

Csattog az ég; ropogása között villáma tüzet szór;
Záport kerget alá mendörögő hatalom.
Rázza vihar vastag fákat mormorva tövökből;
Tördeli gallaikat, sújt fatetőket alá.
Háborog a' te szived, retteg, nem lelheti nyugtát;
Tetteidet lelked hányja szemedre sűrűn:
Természet nyelvén tenéked szól, Félszi, az Isten;
Mély szavait, ha figyelsz, érteni egyre fogod.

PAKRÓCZY NEP. JÁNOS.

A' TITOK.

Vigjáték egy Felvonásban.

S z e m é l y e k :

Csehy, birtokos földes Úr.

Eszter, hitvese.

Ternyei Elek, Csehy barátja.

Berta, nemes leányzó.

Tamás, Csehy inassa.

Egy teher vivő.

A' dolog történik Csehy Úr Pesti lakásában.

(Szoba, két oldal ajtóval, hátulsó felében egy titkos ajtajú szekrény; elől székek, 's asztal író-szerekkel)

Ternyei. Meddig tart még e' fogság! — ha kínos szerelmem kegyelmezne is sovár éltetnők, megöl az unalom! — Csehy is olly soká elmarad, pedig csak ő adhat tudósítást környülményimről, mert ő tudja titkát rabságomnak; — minő megalázó szó! — ezen helyezésben minden gyötör; — reménylek, — félek a' bosszútól, de reményem elhuny tüstént fogantatásában, 's a' félelem nőttön - nől minden pillanatban mint a' Naplementekor a' hegyek árnyékai. — Szerencsétlen Elek! (az asztalhoz ül, feje kezében) midőn azt kellene keresned kit elvesztettél, kit imádsz — itt ülsz a' rejtekben; — nést hallok, — — (felugrik) — vissza! (be a' szekrénybe, magára zárja).

Eszter. (figyelve) úgy tetszett mintha szózatot hallanék, — 's ím csalatkozám, — magam vagyok; — ó igen! magam vagyok! — férjem nem tér meg; naponkint egyedül hagy, 's ki tudja hol, 's kivel tölti kedvét? — midőn haza jó bezárja magát e' szobába, 's én soha sem férhetek hozzá. — A' féltés illik ugyan az ifjú házásokhoz, de egy asszonyban ki tizenhét évig hordozza már hymen bilincseit, minő rettenetes gondolat Urát féltetni! — Mások hasonló esetben meghoszúlnák magokat, de hála az Égnek én féltésem mel-

Koszorú.

4

lett is hű vagyok ahhoz, ki nem halja fohászimat, 's tán akkor is más kebelt keres, midőn nője ithon reá várákodik.

Tamás. Tek. Asszony megjöttem.

Eszter. Azt látom; — hát Urad hol maradt?

Tamás. Nem tudom.

Eszter. Hiszen vele mentél.

Tamás. Igen is az útszán.

Eszter. Csak láthattad hol tért be.

Tamás. Igen is — egy házba.

Eszter. Minő házba? — vannak-e benne asszonyok?

Tamás. (nevet) Hát — igen is!

Eszter. Tehát a' férjem egy asszonyhoz ment?

Tamás. Az könnyen meglehet.

Eszter. Tamás te azt jól tudod; 's csak előttem tagadod; — Urad nyomát követed, segited megcsalásban, hitszegésében.

Tamás. Hű! hitszegés; — mit gondol a' Tek. asszony! ezért pokol lenne bérem a' más világon; — erről én nem tudok semmit.

Eszter. Valld-meg tehát miért volt e' szoba harmad-napig zárva, — minő titkos munka ment végre? — te itt forgolódtál.

Tamás. Azzal nem szolgálhatok. Valami titkot én is gyanítottam, — 's mikor a' szobába jöttem mindent a' maga helyén találtam.

Eszter. Nem láttál, nem hallottál semmit?

Tamás. Ezen punctumban a' Tek. Úr nem méltatott confidentiájára; annyit azonban mondhatok, hogy tegnap egy Úr jött ide, 's azóta nem is ment el.

Eszter. Bejött — 's nem ment el?

Tamás. Igen is nem, — ott állottam az ajtónál.

Eszter. És valósággal — ember volt?

Tamás. Óh Tek. Asszony, én aztán nem értem rá a' dolgot bővebben megvizsgálni.

Eszter. (túzzal) Tehát valamely fejérszemély álruhában?

Tamás. Miattam meglehet.

Eszter. De hát hol van?

Tamás. (fontosan) Hallja csak a' Tek. asszony én úgy hiszem sem férjfiú sem asszony sem volt.

Eszter. Tehát mi volt?

Tamás. Becsületemre mondom, én úgy hiszem ördög volt; a' Tek. Úr sokat és hosszassan beszélt velem, de én bár mint hegyeztem füleimet, mind abból egy betűt sem vehettem ki.

Eszter. Igen, igen; — egészen megvagyok zavarodva (leül).

Tamás. Én meg a' tegnapi mély filozófjától tébolodva.

Eszter. (felkél) Tamás nem csalódot, — láttad — itt volt?

Tamás. Hisz ezen a' helyen állottam hol most vagyok.

Eszter. (pénzt nyújt Tamásnak) fedezd fel édes Tamásom, van-e Férjemnek kivülem valami szerelme?

Tamás. (félre) Fájdalma szivemre hat.

Eszter. Beszélj!

Tamás. Nos tehát tudja meg a' Tek. asszony férje egy asszonyt szeret.

Eszter. Minő asszonyt?

Tamás. Már azt nem tudom, — én csak úgy gondoltam.

Eszter. (haraggal) Te semmirekellő még kinozni akarsz? — beszélj! —

Tamás. (hátra vonulva) Bizon mondom még most nem tudok semmit, hanem kevés idő múlva többel szolgállok, mert untalan halgatódzom a' küleslyukon; — addig is (kinéz az ablakon) Tek. asszony épen most jön valaki, ez ha akar többet mondhat náloznál. (Csehi belép).

Eszter. Megjöttél valahára!

Csehi. Meg kedves, pedig jól kifáradva.

Eszter. Az nem én vétkem.

Csehi. Azt nem is mondom.

Eszter. (félre) Szépen megy! — ha szabad tudnom, honnét jössz most?

Csehi. Az téged épen nem érdekel.

Eszter. (bosszúsan) Hát csak ugyan nem szabad tudnom semmit azon titokból melly néhány nap óta házunkban rejtetik? —

Csehi. Légy kedves annyok békével, majd megtudsz mindent annak idejében.

Eszter. Szép vigasztalás! — hát van titkod nő előtt?

Csehi. Ha csupán enyim volna — közleném; — de másé — 's így téged nem interesszál.

Eszter. Jó mentség. — Én azonban felfedeztem már.

Csehi. (lángal) Miként? — hogyan? —

Eszter. Csendesen jó férj! — engem többé nem szeretsz, meguntad a' szent kötelet, szabad kebelt keressz, mást imádsz — 's engem akarsz hitegetni méz szávaiddal; — ime a' titok; — ezt könnyen gyanithatni szineskedésedből.

Csehi. Annyok te féltesz?

Eszter. Igen; — pedig ha ki kell mondani egy pár nap-óta jobban mint valaha.

Csehi. (mosolyg) Nem hittem volna hogy annyit érdemel csekély személyem;

Eszter. Még kaczagsz háladatlan! — oh, hogy sok asszony olly esztelen! — jobb lenne — de halgatok.

Csehi. Oh — oh — elegen meg is teszik a' mit akarál mondani.

Tamás. Pedig be jó teszik.

Eszter. Te tehát engem többé nem szeretsz.

Csehi. Édes nőm, légy hozzám nagyobb bizodalommal; nem sokára megtudsz mindent, és dicséred tettemet. Most tedd meg azt a' szivességet, hagyj itt magamat; sürgető foglalatosságaim vannak; — ha végzem dolgomat felkereslek.

Eszter. Sürgető, sietős foglalatosság! — maradj, végezd! — az illy házasság valóban szép szent frigy. (el)

Tamás. Úgy, abban megegyezek.

Csehi. (magát egyedül gondolva) Most bezárom az ajtót, kieresztem foglyomat, (Tamást észre vévén) mit csinálsz? — itt — takarodjál! — mit fülelsz? —

Tamás. Igen is Tek. Úr! — izé — nem hallottam semmit, — igen is nem egy szót sem; — parancsolatját vártam.

Csehi. Menj, várakozz a' másik szobában; jaj neked ha mersz közelíteni ezen ajtóhoz.

Tamás. (menőben) Ó, itt kell valami csomónak lenni a' dologban. (el)

Csehi. (bezárja az ajtót) Most ismét szabadok vagyunk: — meg kell intenem Ternyeit a' veszélyről melly fenyegeti, 's nem kétlem lesz szükség a' bátortásra is. (felnyitja a' rejteket.) Jöszte ki — magam vagyok.

Ternyei. Hálá az' Égnek! — hidd el majd megfulek; — ha még soká tart megveszek! — mi újság?

Csehi. Újságaim nem épen kedvezők; az egész város viadalodrúl beszélj, és vádol hogy ellenede megöled.

Ternyei. Barátom az Ég bizonyságom, ő kényszerített ezen lépésre.

Csehi. Én azt mind tudom; — de mások más-ként ítélnék. Szülői téged dühvel keresnek, 's meg nem szűnnek üldözni; azért is maradgy, tán jó nem sokára kedvezőbb környülmény, mellyben magadot ismét szabadon kijelenthed. A' rejtek mellyet számodra készítették, a' titkos ajtó mellyen vigyázva ki 's be járhatsz, a' nyílás titka, mellyet kívüled egyedül tudok, bátorságba helyheznek üldözőid előtt; — azonban vigyázz! 's bár minő mély csendet érezz a' szobában, ha nem hílak, ki ne jöjj.

Ternyei. Mint hálálhatom meg szorgodat?

Csehi. Nem különben, ha nem ha vigyázni fogsz ön megtartásodra.

Ternyei. Nemes lelkü Barátom! de mondsza, nem gyanít-e Esztered valamit itt léte mről, {vagy tán közölted már vele titkunkat? —

Csehi. Nem Ternyei! illy fontos dolgot nem lehet asszonyokkal közleni; 's én tamás vagyok, érdemel-e az enyim kivételt.

Ternyei. Hát Bertáról nem hallottál semmit.

Csehi. Itt Havazítól egy levél, ez fog mindenről tudósítani; foglalatja gyötör tán; de egyszer'smind okosit; — míg olvasod Esztert felkeresem. (el, a' szobát bezárja)

Ternyei. Bertáról tudósítások, gyötörő újságok! — félek megnyitni e' levelet; — (olvas) „Barátom! valóságot irok, bár kétségbeejtők szavaim; — két nappal viadalod után Berta a' városból eltűnt; — minden utánna tett nyomozás sikeretlen. Egy ifjú, kit a' világ vetélkedődnek tart ugyan azon idő tájban elillant; — mondhatnék még sokat, azonban nem akarom nagyítani kinodat; — legyen elég ez egy észrevétel: az egész világ minden szép neme nem érdemli meg hogy az ember érette csatázzon, 's egy csepp embervért öntsön. „Havazy.” — nem, — nem árulás, csalás, ez lehetetlen; — Havazy hideg agyában termett költemény! — de mi oka volna erre? — ő igazat írt! — igen; Berta hitetlen! — hitszegő, áruló; — én érte életemet feláldozám, hogy lássa hó szerelmemet; — 's ő —

Csehi. Vissza barátom börtönödbe! — nóm utánnam jó, mindjárt itt lesz, tele gyanuval, de megjárta szerelemfáltése; — siess!

Ternyei. Óh, Barátom! — —

Csehi. Menj, — legyen eszed.

Ternyei. Ész. — ész! — igen — (el).

Csehi. Eszter féltése felette hasznos titkunk' fedezésére; — chimaerái, mellyeket agya teremt nem is engedik gyanítania a' valót. — Minő furcsa gondolatokra vezetheti az asszonyt a' titok!

Eszter. Ki volt itt? — kivel beszéltél? —

Csehi. Tán halgatódtál az ajtón?

Eszter. Igen!

Csehi. Lásd édesem, most hibáztál hogy az ajtón halgatódtál; — csalódtál azt híve, hogy valakivel beszéltem.

Eszter. Ezt bizonyosan tudom.

Csehi. Ha tudod jó; — hogy másokkal ne beszéljek, abban annyira mennyire gátolhatsz, — de azt megtiltani, hogy ön magammal ne beszéljek, — ez már sok lenne! —

Eszter. Hitetlen!

Csehi. Ismét előről kezded.

Eszter. Igen; — elkezdem, kinozlak, gyötörlek; — 's így, ha már kedvedet, boldogságodat velem nem akarod osztani, — üzöm unalmamat, könnyitem epedésimet.

Csehi. Csak rajta! — Tamás!

Tamás. Parancsol a' Tek. Úr.

Csehi. Kalapomat — botomat!

Eszter. Ismét mész? — valóban szép, nagyon szép! — de hisz már soká voltunk együtt, — szinte az unalomig; — menj, menj máshova, hol az ajtón majd nem halgatódzhatom.

Tamás. (kalapot, botot oda adja) Megyek én is Tek. Úr?

Csehi. Reád most nincs szükség.

Tamás. (félre) Be kár! — most majd nem tudhatok meg semmit.

Csehi. Addio, édesem! nem sokára ismét itt leszek; — addio! — (el)

Eszter. Gyötrelmem határtalan! nem, többé nem bírok vele; — hivtelen férj mennyit kell tünnöm miattad! — hymen képzelt rózsalánczai nehéz vashéköba zártanak; — de lerázom, kimentem belőle magamat.

Tamás. (fontossan) Azt megkell vallani Tek. Asszony, okos eltökéllés!

Eszter. Igen! — kimentem magamat — elváltam — el — pedig örökre! — ah, de ha féltésem szívébe iktathatnám, 's epedésemért epeszhetném! — ha valami jól kifőzött ravaszság tűzét erántam felgyújthatná, ez nekem felette tetszenék; — 's ha ő még engem kedvel, illy úton vissza ígézhetném frigyünknek zsenge gyönyörjeit.

Tamás. Právo! — ez böles gondolat.

Eszter. De — ha új kinokat teremt, ha meg nem szűn alázni! — oh, azon esetben kiszabadítom magamat e' nehéz igából. (el)

Tamás. Benissime! — asszonyom valóban édes bosszút választott; — mikor az asszonyok ügyökről okoskodnak, mindenkor olyan véget választanak, mellyben kevesebbet lehet veszteni, mint nyerni. —

Most, mivel magam vagyok (leül) egy kevéssé magamról is gondolkodom; — primo mihi! — mondá egykor iskolamesterem; — 's ez maradt meg fejemben majd nem minden deákságomból, mellyet nála tanultam; — asszonyom fizet hogy uram titkait nékie felfedezzem; — a' valót, ha tudom, meg soha sem mondom, de helyette mást — 's így az igazat költeménnyel pótolom; — uram ajándékoz: hogy titkos utjait fel ne fedezzem; — én kimondom 's nagyítom mind azt a' mi nekem hasznos 's ő neki nem árt, a' mi nekem hasztalan, arról mindenkor halgatok; — ez nálom mind egyre megy ki csak pénz legyen: — de ime! — (felkél 's kinéz) valóban, hogy ha tréfából Uram szépe lenne! — ez nekem alig ha szerencsét nem hajt; — Tamás! szedd össze magad.

Berta. Itthon Csehi Úr?

Tamás. Alázatos szolgája; — igen is nincs; — (félre) becsületesemre mondom szép alak, uramnak nincs rossz gusztusa velem együtt.

Berta. Felette sajnálom hogy vele nem szólhatok.

Tamás. Úgy gondolom a' Tek, Uram jobban fogja sajnálni mint a' Kisasszony; — ha tán az asszonnyal akarna szólni tessék — bevezetem.

Berta. Óh, nem! — nekem az Úrral van dolgom.
 Tamás. Az Úrral, nem az asszonnyal; — értem, értem; (félre) no Tamás most fogod meg az arany halat!

Berta. Megjő Csehi Úr nem sokára?

Tamás. Ezzel nem udvarolhatok; hanem ha tet-szenék a' kisasszonynak várakozni, behivom az asszony-ságot, ő fogja addig mulatni.

Berta. Nem szükség, köszönöm.

Tamás. Igen, igen! — értem (félre) ez már még is több mint sok!

Berta. Milly idő tájban lehetni itthon az uraságot?

Tamás. Azt a' Tek. asszony jobban megmondhatja nálomnál; (félre) most már csak az elevenre jutok?

Berta. Ez mind hasztalan beszéd; — nekem nincs is szerencsém ismérni az asszonyságot.

Tamás. Hasztalan, hasztalan; — hm! — értem már; — tessék hát megmondani nevét, járása okát, a' Tek. Úr fogja viszonzni a' tiszteletet (félre) most csak horgomba akad! —

Berta. Nem akarnám néki ezen alkalmatlanságot szerezni.

Tamás. Mit az ember örömet tesz soha sem al-kalmatlan, — de legalább nevét tessék. —

Berta. Arra semmi szükség.

Tamás. Semmi szükség, — értem; (félre) — pokol hordta csak nem vehetek ki semmit belőle; — a' Tek. Úr tán ismeri a' Kisasszonyt a' nélkül is ha nevét nem emlitem?

Berta. Igen; — ha nem csalódom Csehi Úr laká-sában vagyunk?

Tamás. Nem, nem csalódik a' kisasszony; — (félre) bezzeg elárulta most magát, no Tamás, már nem hell több.

Berta. Minthogy az urral nem szolhatok, adja át néki ezen kis pakétot.

Tamás. Pontossan szolgállok mindenben; — mást nem parantsol a' kisasszony?

Berta. Semmit többé. (el)

Tamás. Alázatos szolgálja! — tessék azonban vigyázva menni mert már sötétedik; — agyió! — (el)

Ternyei. (ki a' rejtekből) Csalódom-e? vagy való mit hallottam? — minő szózat, minő kellemes hang; lehetséges-e? ő itt volt, Berta! ezen házban, ezen szobában! ő, ő volt igen-is, az ő bájhangjait hal-lottam, nem csal meg érzetem, — de hisz ő hívtalan, mit keresne itt? — teremtem, jönnek — nincs időm, —

felfedeztetem — oda vagyok — (magát az ablak kár-
pítja alá rejti).

Tamás. (gyertyával) He, he, he! — tehát az
urnak, 's nem az asszonynak? — mi járatban van? —
ez hasztalan! neve? — ez nem szükséges, — én ugyan
elégszer mondtam: hogy értem, de ő nem akart engem
érteni; 's olly nyakas volt a' kis csintalan hogy minden
capacitással sem vehettem volna ki belőle semmit,
ha csak ezen kötet papirost kezembe nem méltatta
volna! — he he he! engem minden ember asinusnak
tart, 's én nem gondolok vele csak hasznomot lássam
— most hát vizsgáljuk meg mi lakik ezen pakétban? —
a' Tek asszony azt parantsolta: hogy a' mi Tek Uram
részére jön, előbb az ő kezébe juttassam; — most tel-
lyesitem akaratját, és hogy annál kevesebb fáradsága
legyen ezt fel-is bontom.

Ter ny ei. Gazember!

Tamás. Tessék! — (körülnézi magát) ugy tetszik
mintha valaki nevémen szállítana; — nincs senki, csak
fülem csendült-meg; — hát olvassuk! — he he he!
be szép kép! — mintha csak azt a' kisasszonyt látnám
benne; — (leteszi) lássuk odébb; (olvas) „Szerencsétlen
eseted után” — minő szerencsétlenség? — hisz nincs
az én Uramnak semmi baja! — „hogy vetékedődet
leveréd” — mi a' kópasz menykő, ezt nem értem; —
„Szülőimet odahagytam” — he he he! be szép tisz-
tességes vallás! — „de —”

Ter ny ei. (ki halkal háta megé lépegetett) Gaz-
ember! (egy kezével a' képet, másikkal a' levelet fog-
ja, a' gyertyát elfújja; Tamást a' székkel feldönti,
beillan a' szekrénybe 's bezárja).

Tamás. (a' földön, kiáltoz) Jaj nekem! oda va-
gyok, — jaj, segítség, elragad! — meghalok; — kö-
nyörülj csak ez egyszer bünös lelkemen, — megösmé-
rem vétkeimet, többé nem teszem; — tűz van!

Eszter. (világgal) Hol van? — mi bajod, —
ki bántott? —

Tamás. Tens asszony! — oda vagyok.

Eszter. Mi történt? — szólj! mire ez a' nagy
lárma?

Tamás. Várákózzék a' Tek. asszony hadd szed-
jem, vegyem össze magamat; — — jaj, mig a'
nadrágszijjam-is remeg ugy megijedtem!

Eszter. Miért?

Tamás. Ó, miért? — csak látta volna; — adja
csak ide azt a' gyertyát hadd nézzem meg; — (remeg-
ve keres) — bizony már kibujt a' küleslyukon!

Észter. Kicsoda?

Tamás. Ej, kicsoda? — könnyű kérdezni; — tudja-meg tehát a' Tek. Asszony előbb volt itt egy asszony, vagy lány.

Észter. Asszony? — leány? —

Tamás. Igen, igen! — a' Tek. Urat keresté ő kegyelme.

Észter. Miért nem vezetted hozzám?

Tamás. Úgy ám, ha jött volna; — velem sokat beszélte de csak mind a' Tek. Uramról; végtére egy levelet adott, 's ebben egy kép volt.

Észter. Hol a' levél, a' kép hadd lássam, — add elő!

Tamás. Igen ám, add elő, — hadd lássam! — keresse meg a' Tek. asszony.

Észter. (nyughatatlanúl) Hol van?

Tamás. Immár engedje, hadd mondjam el végig.

Észter. Megöl a' várakozás!

Tamás. Én kezemben tartottam a' levelet és a' képet, — minő gyönyörű kis kép volt — —

Észter. Siess, végezd; — add elő!

Tamás. Nézegetem a' levelet a' nélkül hogy felbontanám — (félre) Isten bocsás! már nem hazudok mert elragad!

Észter. (nevekedő bosszúval) Vége lesz-e már egyszer? —

Tamás. Tek. asszony az mind egyszempillantásban történt: — vette a' levelet, a' képet, a' gyertyát elfűtta, engem a' földre terített; tán ötven keze is volt.

Észter. Kicsoda?

Tamás. Ki lett volna más mint valami kísértet?

Észter. Menj az illy bohósággal!

Tamás. Talán nem hiszi?

Észter. Igen azt hogy gazember vagy!

Tamás. Köszönöm; ezen szép titulust kísértet uram-is megadta.

Észter. A' helyett hogy férjem titkait felfedeznéd, még nagyitod feltésemet költeményiddel; azt gondolod én az illyen bohóságot elhiszem, 's megfizetek érte, — de megesalódtál ez uttal.

Tamás. Valamit mást is tudok: — hitemre mondom ---

Észter. Ne esküdj, — hazudsz.

Tamás. Hogyan, Tek. Asszony! — én --

Észter. Hallgass! — nem vesztegetem többé az időt illy különöségekkel, inkább megteszem próbámat

— e' levélnek férjem kezébe kell jutnia; — ha ezt olvassa, 's még sem gyúl féltésre. akkor egy érzéktelen teremtmény; — ide vetem az asztal alá, itt szemébe tűnik.

Tamás. Tek. asszony valamit leejtett.

Eszter. Tudom; — akarom ott maradjon.

Tamás. Igen is értem.

Eszter. Hozzá ne nyúlj; azonban látod, magam vetém oda, ha szükség lesz ezt megvallod, különben hallgatsz! (el)

Tamás. Igen; mint Husvét napján a' Nagypénteki Kerepő! — no, már minő ravaszság ez! urát így ingerelni, bujtani; szegény Tek. asszonyom, nem mész te így semmire! — (Csehi jön) Ennek nem szólok a' kisértetről mert úgy sem hinné, és még kiis nevetne!

Csehi. Tamás!

Tamás. Igen-is.

Csehi. Lódúlj-ki.

Tamás. Igen is értem Tek. Uram (el).

Csehi. (a' Szekrényt kinyitva) Jer Elek, szellőztess-ki magadat! — halljad a' jó újságot.

Ternyei. Barátom, magam is felségessel szolgállok.

Csehi. Halljuk!

Ternyei. Berta itt volt.

Csehi. Hogy tudod azt?

Ternyei. Ime levele 's tulajdon melyképe:

Csehi. Mint jutsz te ehhez?

Ternyei. Barátom azt hosszas lenne elbeszélni; — én inasodtól vettem el, kire hatalmasan reájiesztek.

Csehi. Ez nagyon esztelen lépés volt!

Ternyei. De felette szerencsésen ütött ki.

Csehi. No hadd most ezt! — örülj, vetélkedőd nem halt meg; nagy a' reménység felgyógyulásához; — szülőid övével megbékültek, 's így nem sokára minden helyre áll.

Ternyei. Meanyi szerencse egyszerre!

Csehi. Most siess ketreczedbe, — én dolgod után látok, nem kétlem rövid idő múlva ügyed boldog végét ér.

Ternyei. Barátom, kezeden egész földi szerencsém! (el)

Csehi. Nagyon szeretem hogy feleségem olly szerelemföltő, 's Tamásom olly félékeny; mind ketten keveset okoskodnak, 's ritkán gyanítják az igazat. (felveszi Eszter levelét) minő levél ez, tán nem tolem esett el; — nem, ez Eszteré, — Tamás!

Tamás. (jó) Igen is.

Csehi. Hidd csak az asszonyt.

Tamás. Épen most jön.

Csehi. Nézd kedves az asztal alatt egy leveled hevert.

Eszter. (tettetett meglepétséggel) Levél! — o — ez

Csehi. Valami édes foglalatú.

Eszter. Olvastad?

Csehi. Hisz látod nem az enyim.

Eszter. Hát nem vagy kíváncsi?

Csehi. Epen nem; — ha hasztalan dolog foglalja tudni nem vágyom; — ha izetlen — jobb ha nem tudom.

Eszter. Így hát te épen nem vagy szerelemföltő?

Csehi. (nevet) Soha! — hidd el édes anyyok, mind ezen szerelmes gyötrelmek nem illenek illy régi házásokhoz.

Eszter. (fojtott haraggal) Anyyok! — régi háások! — tán csak nem vagyunk még Filémon és Baucidas? — ezen édes érzésnek szinte a' sirig kell tartania.

Csehi. Igen, ha a' természet engedi; — azonban megengedj én nem örömost philosophálok már a' szerelemről, inkább dolgaim után látok. (el)

Eszter. Erzéktelen teremtés! — mint kísérti türodelmemet! — várj, elveszed nem sokára jutalmát keménységednek! (el)

Tamás. Furcsa egy pár teremtés, egyik sem akarja a' másikat érteni! — Ezen átkozott szobában megint magam vagyok; ha tréfából ördög uram nyakon ragadna! — hűjh! — nem beszéllek olly nagyon; — mondja bár most ezerszer valaki hogy nem jár a' kísértet, még pedig nem csak éjfélnor, hanem mikor neki tetszik! — a' mái ugyan kemény fi volt, ügyes kezekkel birt! — (zörgés az ajtón) bizony megint itt van; — no! — (bújni akar)

Tehervivő. Ez Csehi Úr lakása?

Tamás. (magában) Eltől már nem lehet annyira tartani! — Igen is, mi jót hoz kend, — kitől jon kend?

Tehervivő. Meg van az már fizetve. (el)

Tamás. Annál jobb: — agyió barátom! — egy butyor azon Kisasszonytól ki az Urat kereste? — reménylem most nem fogja a' Tek. asszony mondani, hogy csudás meséket faragok, — el is hívom tüstént, hadd vizsgálja meg maga a' dolgot, a' butyor csak mond valamit. (el)

Ternyei. Mit hallottam ismét! — (meglátja a' butyort) ezen butyort Berta küldötte; 's ő kigyelme

Tamás úr megakarja vizsgálni! — de már abból semmi sem lesz, megmentem erőszakjától. (beviszi a' szökénybe)

Tamás. Igen is Tek. asszony, egy butyor; — ez uttal legalább nem mondhatja hogy — — (keresi a' butyrot) ó, á — á — átkozott —

Eszter. Tehát hol az a' butyor?

Tamás. Jaj nekem!

Eszter. Nem tudsz szólni?

Tamás. Megnémultam.

Eszter. A' butyor!

Tamás. Igen is értem, a' butyor látom nints itt többé; — ha az ördög bele keveri magát mindenbe, hogyan tehetek én valamit.

Eszter. Elkezded ismét mesédet.

Tamás. Nem, Tek. asszony most már egyet sem szülök, ha a' butyor itt nem volt a' levéllel, és képpel együtt, hát — —

Eszter. Te semmirekelő így mered magadat kinommal mulatni? — no várj, nem soká tiprod itt a' pallót.

Tamás. Ammint tetszik a' Tek. asszonynak, én bizony ugy sem szeretek a' lelkekkel egy fedel alatt lakni.

Eszter. Részedről okosan beszélsz.

Tamás. Tek. Asszony, én nem vagyok gyerek, se asinus; — tegyen bár velem a' mit akar, üssön, verjen-agyon, csak igaz marad az hogy itt volt a' levél, kép és a' butyor, 's hogy az ördög elvitte, de a' Tek. asszony mind addig nem hiszi, míg magát is el nem viszi.

Eszter. Nem tudom mit gondoljak? — menj valaki csenget, eresz be.

Tamás. (el)

Eszter. Valaminek még is kell a' dologban lenni, mert bár melly ravasz lenne is, nem hiszem hogy velem játszani merne; — de mit képzelsz —

Tamás. No, hálá Istennek! — most csak napfényre jön minden; — ez az a' kisasszony, ki a' Tek. Urat kereste.

Berta. Alázatos szolgálója! — Csehi Urat keresem.

Eszter. (megvetőleg) Mit akar a' Kisasszony Csehivel?

Berta. Szeretném tudni, ha ugyan kezéhez jutott-e a' kis pakét, mellyet ma itt hagytam?

Eszter. Egy pakét, — az Úram kezébe?

Tamás. Még sem hisz a' Tek. asszony?

Berta. Igen is; — egy szerencsétlen leányzónak, kinn Csehi Úr könnyen segíthet, szenvedelmeit tárgyzta a' bele zárt levél —

Eszter. Nagyon szép! — a' Kisasszony küldötte előbb ide butyorát is.

Berta. Igen.

Tamás. No, 's hát hazudtam?

Eszter. Valóban különös; — egy idegen, kit nincs szerencsém ismérni, bátorcodik hirem 's engedelmem nélkül házomban illyeket cselekedni.

Berta. Hiszem, cselekedetem gyanússá tesz az asszonyságnál, azonban semmi oka nincs a' neheztelésre, Csehi Úr egyedül tudja a' titkot, mellytől boldogságom függ; — egy szerencsétlen eset --

Tamás. Igen, szerencsétlen eset, így volt a' levélben-is.

Eszter. Hallgass!

Berta. Kénszerítvén szülőimet odahagyni, üldözőim előtt ő vett pártfogása mig sorsom boldogabb állapotra jut.

Eszter. Mind ez ártatlan dolog; — azonban hogy isméri a' Kisasszony férjemet?

Berta. En őt csak kevéssé ismérem; hanem ő szives barátja egy férjfiúnak, ki nekem kedvesebb éltemnél, 's a' kirül mostanában csak ő adhat tudósítást. A' mi a' butyrot illeti, üldözőim előtt magamat, 's csekély értékemet rejtekben tartai kénszerítvén, jobb menedéket sehol sem találhatni mint Csehi Urnál.

Tamás. Igen-is, itt bátorságban van.

Eszter. Valóban ha soha románt nem olvastam volna, ezen történet különösen gyönyörködtetne.

Berta. (keserűn) Az asszonyság még képes lehet, tréfát üzni érzetimmal!

Eszter. Hehe! — érzet! — férjem a' kisasszony pártfogója, — én örvendek választásán.

Berta. Ezt nem reménylettem; — ajánlom magamat.

Eszter. (gúnnyal) Tessék csak maradni, — a' Kisasszonyt üldözik, 's kéntelen magát elrejteni, jobb menedéket nem talál mint házomban.

Berta. Egek, minő gyalázat! — engedje hogy távozzam!

Eszter. Azt épen nem; — várakozzék még védje megérkezik; Tamás mi menjünk.

Berta. Teremtőm, minő szerencsétlen vagyok én!

Eszter. Békével csak szép szerencsétlen, nem sokára hozok egy vigasztalót. (el)

Tamás. Igen is (el)

Berta. Istenem, mint botlottam! — minő gyalázat, 's megalázás érte ártatlan szívemet! — midőn a'

ház urát, hív és szerény mentőmet keresem, egy asszonyt találok, ki epedésemmel kedvét tölti; — te gyúlt érzetím tárgya, kedves Elekem! —

Ternyei. (a' szökrényből) Berta, te vagy?

Berta. Egek, minő szózat!

Ternyei. (közelít) Berta!

Berta. (mellyére simul) kedves Elekem!

Ternyei. Csendesen!

Berta. Tudod mint...

Ternyei. Tudok mindent; — csak hallgass, ha engem elárúlsz elveszünk.

Berta. (figyel) Nem hallani semmi neszt.

Ternyei. Csehi megjö nem sokára, reményilem megszűnnek gyötrelmeink; — valaki jó, siessünk rejtekembe (be mind ketten)

Eszter. Jöszte csak hitszegő, megőriztem jól szépedet; — itt van (keresi a' szobában) teremtőm!

Csehi. Mit akarsz, nem értek.

Eszter. Minő csudálatos dolog!

Tamás. Igen is, — tudtam előre, — a' Kisasszony elillant butyorával, 's képével együtt a' kulcslyukon.

Csehi. (magában) Gyanítom a' dolgot, — Berta itt van — a' rejtekben.

Tamás. No, vegye elő most a' Tek. asszonyom.

Eszter. Hallgass, ne neveld epémet.

Csehi. Várj kedves, én előadom, — most itt az ideje hogy a' titkot felfedezzem, (kinyitja a' szökrényt) Jertek ki szerencsés szenvedők, vegyétek hív barátotoktól a' néktek olly örvendetes tudósítást, —

Eszter. Teremtőm, mit látok!

Csehi. Ternyei Úr, kit itt elrejtettem, hogy üldözői előtt hátorságba tegyem jegyese Vári Kisasszonynak, — lásd minő igazságtalan volt szerelmi gyanúd.

Tamás. Hát ő kegyelme volt azt tartom a' kísértet a' házban.

Ternyei. Ne félj Tamás majd kincset mutatok.

Csehi. Megbékéltetém a' kétfélt, ellenfeled neked megbocsát, Vári leányát odaengedi, 's én vagyok meghatalmazva frigyetek megerősítésére.

Ternyei. Kedves Barátom!

Berta. (Ternyeihez simúlva) Minő édes érzés anyi szenvedelmek után szerelme tárgyával egyesülni.

Csehi. (Esztert átkarolva) 'S megnyerni ismét a' kedves hölgynek előbbi bizodalját!

(a' karpit lefoly.)

Császár Ferencz.

FAZEKAS MIHÁLY VERSEI.

AJÁNLO VERS.

Gyakran sírnak, a' kik írnek
 Hogy kajánok gnyolódnak:
 A' bölcsebbek, 's mérészebbek
 Vélek nem bajlakódnak.
 Én meg elmém bimbótskáját,
 Ím ajánlom a' kajámmak,
 Mint ki szentelt gyertyátskáját
 Gyújtá a' Sátánnak.

A' SZERELLEM.

Veled való mulatásom
 Táplálta éltetem,
 Tőled való elválásom
 Sierteti végeimet,
 Amélím! mig öleltelek
 Haláltól tudtam félni,
 Miolta elvesztettelek
 Félek azolta élui.
 Gondolám e' fa' enyhébe
 Hogy majd nyugalmam' lelem.
 Hát könnyebbülés' helyébe
 Még kinomat terhelem,
 E' hely szerelmünk kezdését
 Juttatja bús eszembe,
 Hallom egy galamb nyögését,
 'S könnyek gyűlnek szemembe.
 Amott a' hol a' vizesés
 Az echót fecsegteti,
 Úgy tetszik a' tsergedezés
 Nevedet emlegeti.

De csak haszontalan lesem
 Senki se száll ülembe,
 Mivel Améli kedvesem!
 Nem vagy itt; csak szívembe.
 Nálad nélkül nem találom,
 E' világban kedvemet,
 'S érzem hogy a' végső álom
 Már altatja véretem.
 De akkor is édes hivem
 Ha éltem' kell végezni,
 Hogy szeret: azt fogja szívom
 Utoljára érezni.

A' S Z E M T Ü Z E.

Mantzi velem szemközt üle
 Mosolyogva rám tekinte,
 Vérem jaj mint felpesdüle!
 Lobbat vetettem szinte.
 Héj! ha mindég' így lehetne,
 'S szemünk egymás szemére
 Illy szikrákat hányna vetne,
 Fütő se kén télére.

A' K R U M P L I.

Egykor nagy felleg szakadás volt, a' zabolátlan
 Szél a' századokon élő fákat tüveikből
 Döntögeté; izmos gyökerek mormolva halomnyi
 Földel mottzant fel. Szomszédjokat a' bele csattant
 Égropogó tüze pukkantotta diribre darabra.
 A' rohanó zápor jéggel morzsolta törekké
 A' lepocsíkkolt szép gabonát. A' krumpli is untig
 Ógyelgette bűdös indáját; tsak letapasztá

Otet is a' zivatar, 's elmálva fedezte be halmát. —
 A' vad idő elment; a' rémült ember utána
 Sáppadtan nézett. Koldus pálczára jutását
 'S éhen haldokló hív társának 's gyerekének
 Inségét mélyen képzelvén. Messze határról
 Eljött a' takaró, de fejét csóválva tovább ment.
 Egy lakos a' ki csupán krumplit termeszte, mivel hogy
 Földje igen szűk volt; sarjadzani látja vetését.
 'S a' czudar inda alól kenyeret vájkála fel ősszel.
 Ezt látván a' több lakosok, felhagytak az áldott
 Búza tenyésztéssel; 's inkább sóvárganak ikrás
 Krumplijokon; mintsem gondoskodnának az élet
 Bő termő idején, szükségre való kenyerekről.

A' V É G B Ū C S Ū.

Elunván már várakozni
 A' világ jobbulásán,
 'S haszontalan gondolkozni
 A' sors titkos forgásán,
 Szegény testem bár nem óhajt
 Jó lelkétől elesni,
 De ez ő rá keveset hajt,
 'S jobb hazát megy keresni.
 Barátim kik türhetétek,
 Elnézvén sok hibámat,
 És édessé tehetétek
 Sok keserű órámat.
 Én a' kétség nagy kárpitját
 Ime már elérhettem,
 Mellynek eddig titkos nyitját
 Ésszel fel nem érhettem.

Már ajtaja felén vagyok
 Már küszöbén lépek bé,
 'S imé mindent ide hagyok
 Csak titeket viszlek bé.

Lantosok-e? hegedűbe valók? vagy tárogatóba?
 A' miket én eddig firkálék; hogy ne hazudjak
 Nem tudom én. Aprócseprő azt látja akárki;
 És ha dörömbbe verik sem szégyenlik magokat még.
 A' melly verssorok egynehány egy forma betűkön
 Végződnek, hajdan azokat nevezék magyaroknak.
 Már azokat ma Czigány 's koldus szájába valóknak
 Hirdetik. A' Dronió tudná izlésteket édes
 Lantosim! A' meddig hát e' per valamerre ledülne
 Irjunk kis Múzsám pompás tógát viselendő
 Verseket is ha tudunk, de azért senkit ne nevezzünk
 Koldusnak se Czigánynak az effélékbe ha nem fog
 Kedvet lelni; mivel zabolát nem szenved az izlés.

EGY GAZDASÁG TANÍTÓ KÖNYVRE.

Hasznunkat szívből kívánó drága barátom!
 Oh ki ne kedvelne, hogy gazdáskodni tanítod
 Édes nemzetedet? ha ki nem hagynád Okosan írtt
 Munkádból, egy fő titkát e' nagy tudományak.
 A' melly ebből áll: hogy tudjon az ember azokból
 A' mikhez még csak nem is ért, pénzt gyűjteni, már ezt
 Lám te tudod; még is tőlünk titkolni akarnád.
 Én ugyan azt mondom hogy nem lesz gazda azokból
 A' kik megveszik illy tetemes hijjával ez írást.

J Ó A' B O R.

Kiköltözött azoknak
 Az ész labak fejkéből,

Kik vízbe telhetetlen
 Lúdnak való torokkal
 A' bort merik gyalázni.
 A' bort az éltető bort,
 A' bort ama nagy Isten
 Képére alkotódott
 Bölcs ember oktatóját, —
 Be messze elfajultak
 Noé atyánk esztől;
 Ki a' töménytelen víz
 Peshedt nyomát azonnal
 Borfával ülteté be.
 Áldott emlékezetbe
 Maradjon én előtttem;
 Mert én ha rá botolnék
 Száraz porára, tüstént
 Jó borral ünteném meg.
 Héj kár gyalázni a' bort,
 Hiszen ha a' garadra
 Felöntök én, ki nálam
 Az ég alatt vitézebb?
 A' legnagyobb vezér sem
 Furfangol olly manevret,
 Mint a' fejembe készül.
 Elbujhat a' világnak
 Minden mihaszna bölcse,
 Ha néha kótyogosan
 A' Fizikába vágok,
 Vagy astronomizálok.
 Forog nekem nap és föld
 Sőt a' sut is megindul. —
 Ha én amugy busásan
 A' torkomat megöntöm,
 Hozzám jöhetsz tanulni
 Bízvást akármi nvelvet.

Úgy is tudok beszélni
 Hogy egy igaz teremtés
 Sem érti e' világon,
 Ha a' fejem nem olyan
 Ammint magam szeretném,
 Egyszerre finomabb ész
 Tudok bele locsolni. —
 Rebelliót ha érzek
 Belső Monárchiámba,
 Egy jó palaczk Commandó
 Lecsendesíti tüstént
 Ki a' király ha én nem? —
 Hej kár gyalázni a' bort

ÉDES DRÚZSÁM!

A' föld benyelte Kondé
 Dézsmálta jó boromból
 Van még vagy egy csebernyi.
 De héj kevés a' hordóm,
 Ezt is ki kén üritnünk.
 Hogy a' nagy úr megáldjon
 Segítsd kiöblögetni.
 Úgy is Kabán kiszáradt
 A' porhanyó garadján
 Tán a' köhécselőd is,
 Vagy a' kátyus vizektől
 Nád nőtte be az órrod
 De hát ha tarka békát
 Találhatál meginni?
 Gyanús az a' veszett víz.
 Eredj le csak te Sári
 Hozz a' szegény fiuknak
 Egy kis — hiszen tudod már.

Héj jó fiúk vagyunk mi.
 Servus Druszám! igyunk no!
 Hiszen bohó csak így foly
 Emphatice az élet.
 Rövid egy nap életünkbe,
 Nohát örömbbe töltjük.
 Rövid egy nap éjszakája,
 Nohát igyuk keresztül.
 Rövid a' piroska hajnal,
 No hát aludjuk által.
 Rövid életünk, nohát egy
 Lagzit tegyünk belőle.

A' ZSENDÜLT LEÁNY.

Jó Lyány jut-e eszedbe
 Hogy még kitsinke voltál,
 Kertembe bár mi zsendült
 Elsőbb te kostolád meg?
 De tudod mi volt az alkum?
 Kis lyány! te is ha zsendülsz
 Termésed édes ízét
 Számomra tartogasd meg.
 Akkor te csak virágzál,
 De már pirul gyümölcsöd.
 Nohát fizess meg édes!
 Csak annyi csókot adj bár
 A' hány szem epret adtam,
 Ha többre megy se sajnáld.

A' CZICZÁZÁS.

Cziczázatok Leányok!
 Cziczázatok napestig

Kedves cziczáitokkal.
 Még egy fiú üléből
 A' másíkg repülni
 Nem fajtalan ledérség?
 Még a' fiú irígyen
 Nem nézi hogy kíszöktök
 Szorongató kezéből. —
 Cziczázzatok leányok
 Cziczázzatok napestig
 Kedves cziczáitokkal.
 Míg a' ledér cziczának
 A' körme nagyra nem nő,
 Játéka csak cziróka.
 Repdessetek közöttök,
 Reppenjetek hol ennek
 Hol annak a' nyakába.
 Cziczázzatok leányok
 Cziczázzatok napestig
 Kedves Cziczáitokkal.
 Míg egy örök sajátul
 El nem ragad magának.
 Már akkor ám ha egy más
 Cziczácska csal cziczázni,
 Kaczkít kiáltsatok rá;
 Mivel hiúz szemekkel,
 Lés a' gyanakszi Kandur
 Addig cziczázzatok hát
 Míg a' nyalánk cziczától
 Egy matska nem hurít el. *)

---

*) Néhai Fazekas Mihálynak a' Debreczeni Magyar Fű-
 vész-könyv egyik szerzőjének 's a' Lúdas Matyi író-
 jának ezen verseit T. Ináncsi Pap Gábor Úr, kinél a' bol-
 dogúlnak több versei is vannak kéziratban, engedte
 közlenünk.

T A B Á N.

Hová hová, te szép leány,
 Illy későn illy magányosan?
 „Hol Vezekény, addig megyek
 A' kedves ott temetve van.”

Itt Vezekény, itt a' halom,
 Melly sok nemes' hamvát fedí;
 De hagyd e' helyt, a' holtakat
 Se' köny, se' bú nem költheti.

„Vitéz, vitéz! az eskü szent,
 Hijába' küzd a' zord halál,
 Ha majd éjfélt üt a' harang
 Ébred Tabán 's karomba száll.

„S hervadjak bár hüs ajkain,
 Hős mellett szép álom lebeg
 'S hűségem' e' szelid hitét
 A' zordon éj sem rázza meg.”

Nem úgy, nem úgy, te szép leány,
 Hűségednek szebb sors virúl,
 Majd a' kedves' meleg karján
 Szived magint új létre gyúl.

Tabán még él 's esküje szent,
 Habár vesztett sok vért időt;
 Hajdan szivén, hajdan szaván
 A' hol győzött ismerd-meg őt.

Tabán vagyok 's uton feléd,
 Ébredj lelked' merültiből.
 'S egy pillanat 's kéjrezenés
 A' két hű szív egymásra dől.

KISFALUDY KÁROLY.

A' BETEG LEÁNYKA.

Mi a' bajod? — „A' kebelem
 Hol szorúl, hol dagad, 's velem
 Forog a' kör, — szédelgek!” —

Szomjazol? — „Nem, — az ajakom
 Forró bár, hanem italom
 Nem enyhít, — egyre égek!” —

Nincs e' fantád? — „Ah sőtt nagyon!
 Mindég tovább vezet karon —
 Fogva egy deli Legény!

Régen van az? — „Bizony annak
 Tizenöt napjai vannak
 Hogy e' nagy kint érzem én.”

És az oka? — „A' nagy Bálról
 Hogy haza vezetett Károly,
 Meglepett e' gyötrelmem.”

„Recipe: Károly csókjait
 Quantum satis, — mert kinaid'
 Okozta a' — szerelem.” —

AZ ESKÜVÉS.

Neked kegyes, fogadjam
 Hűségemet? — 's Tenéked
 Esküdjem hű szerelmet? —
 Kivánod? — ám legyen meg!
 Szent esküvésem' halljad:
 A' jó Szerentse engem
 Vessen meg: — jó barátim
 Mind fussanak szivemtől: —
 Vitztől zavar borítsa
 Szólóm arany levessét:

Kedves! — ha hogy szivemből
Téged nem úgy szeretlek, —
Mint más szelid leánykát.

B Ú T S Ú Z Á S.

(Göthe után).

Kézbe kezéd', ajkra ajkad'
Szivem édes angyala!
Az ég tudja merre szakad
Hived' sorsa' fonala,
Megyek, — ha szelek kedveznek,
'S kikötőbe röpülök:
Sujtsanak bár az Istenek,
Ha nem veled örülök.
Az elszánás felet végez.
A' nagy munka félen kész.
Minden csillag holdat jegyez,
Éjje csak a' restnek lesz.
Meg leltem már a' ligetet
Hol együtt lesz lakásunk,
Együtt látunk napkeletet.
Egy lesz pályafutásunk.
Itt a' füzes a' viz mellett,
Itt van bükkös ligetünk,
Túl ezeken, ezek megett
Egy gunyhót is lelhetünk.

A' S Z É P É J.

El-hagyom már e' hajlékot,
Kedvesemnek lakhelyét,
Által járom e' tájéket.
Ált' a' Vadon kebelét,

A' hold tekint ált a' lombon,
 Lengve köszönt a' szellő,
 Nyírfa hajlong itt e' dombon
 Illattal temjénelő.

Melly örömben úszik keblem
 E' csendes nyáréjjelén,
 Melly szép csendbe legel lelkem

Szivem édes örömén,
 Alig lehet megfoghatnom!
 Még is nektek óh egek
 Ezer illy szép éjt adhatok,
 Csak L... től egyet vegyek!

A' KINTS ÁSÓ.

Szegénységben elsüllyedve,
 Nyugtalan szívvel, epedve
 Tüntettem el napomat,

„A' gazdagság a' legfőbb jó,
 Csak a' szegény a' kinlódó,”
 Igy képzelém sorsomat,

Fájdalmimnak végefelé
 Ásót vettem magam mellé
 Hogy majd kintset emelek,

Irtam tulajdon véremmel
 Meg erősítve nevemmel:
 „Lelkemről nem felelek”. —

Gyújték búbajos lángokat,
 Szedtem füveket, csontokat,
 'S az esküvés meg esett.

A' meg jegyeztetett helyen
 Ástam a' kints után mélyen,
 Az éi sötét, 's csendes lett.

Távúlról mint egy Csillagot,

Láttam felém tűz-világot

Jönni Éjféli idején,

Fénye mindég nagyobbodott

A' fáklyától mellyet hordott

Az ifjú jövevény.

Regyes szemmel néz munkámra,

A' hübéjos alkotmányra, —

Nyújtván égi italát,

Gondolom: illy fényes legény

Nem kintset vadászó szegény

'S nem lakja a' föld-alját,

„Igyál! — szől: — tiszta életre

Bátorságot, — 's illyen tette

Ne vigyenek vágyaid.

Hetes munka, édes álmom,

Keserű hét, szívnyugalom

Legyenek bűv-szavaid.”

A' SZ Ű Z.

Hallod e Te édes szűz!

Olyan vagy Te mint a' tűz,

Ég a' szemed mint a' tűz,

Ajkad piros mint a' tűz,

Szavad hevit mint a' tűz,

Dalod olvaszt mint a' tűz

— Csak az nem jó édes szűz,

Kegyetlen vagy mint a' tűz,

Szívetskédben meg nem tűrsz.

ENGLER ANDRÁS.

M I N N A.

„A' szép tavasz int' örömökre megint,
 Vidúlva küszönti ezer lét;
 Csak bús kebelembe virúlni kevély,
 Felleg fedi égi derültét.”

Igy hallja zokogni a' szép kikelet
 Minnát deli kedvese' sírja felett.

„Mért rejted o hant! tavaszomnak egét,
 Irigyled e Endre szerelmét?
 Hát nyisd-fel üled nyugalomra, 's temesd
 Mélyedbe az árva' keservét!”

A' lyanka busúl, de nem érez a' hant,
 Sok jajjira Endre sem ébred alatt.

Majd csendbe merül 's az egekre tekint,
 Némulni sohajtja siralmát,
 Meg meg leborúl, sűrű könnyeivel
 Áztatja szerelmese' halmát.

Oh lányka! hijába zajog kebeled,
 Zordon teled Endre nem érzi veled!

Egy rózsabokor virul Endre' porán,
 Gyengéd nefelejtske sereggel,
 'S a' rózsa bokor megül ifju vitéz
 Lép Minna felé deli kegygel:

„Oh lányka! vidúlj az örömnök ülén,
 Némítui keserveidet jövök én!”

A' lányka fel-ébred — a' lányka figyel —
 Búját a' vitézbe' felejtí,
 Míg a' kiderült jelen' égi színét
 Újonnan a' múlt' Köde rejti:

Oh hősfí! vidúlni nem ért kebelem,
 Nyugalmomat én csak a' sirba' lelem!”

Éden mosolyog deli Minna felől,
 Új nap nap süt egén a' vitéznek,
 Érzelmi' hevét szive' tiszta szaván
 Meg-vallja könnyörgve a' szűznek:

„Szép lányka! keserve é' multba nem hat,
 Örvendj a' jövőnek e' szebbre mutat!

Báj kegy lebeg arczain, édes öröm
 Súgázik az ifjú' szeméből;

El-csendül a' bánat, a' lányka pirul
 'S sóhajt mosolyogva szivéből:

„Szép hősfi! hazádba a' csend virul e,
 Szebben ragyog a' szerelemnek ege?”

„Jer! jer! kebelemre, 's hazámba velem,
 Hű kar visz a' béke körébe,
 Hadd lányka! örökre e' puszta helyet,
 Szebb hon fogad cttan ülébe.”

A' hősfi rebeg — deli Minna pirul,
 'S külföldi vitééz szivére borul.

„Gyász sirhalom! egykori álmim' egét
 Hátt fedd-el örökre előlem,
 E' bus nefelejts sor ha új tavasz int
 Virulva kesergi szerelmem.”

Már lankad a' nap — 's mire újra derül,
 Honjába vitéznek a' lányka örül.

PACZEK JÓZSEF.

A Z Á L O M.

Búsan zeng egy ifju dalnok,
 És felnéz a' sziklavárra,

Melly szép Eldát fogva rejti

Hű szerelmök' gátlatára.

Hasztalan zeng, őt nem látja;

Angyalképe nem mosolyg le.

Búsan tét-el a' ligetbe,

Hol párján nyög a' fülmile.

Majd leszáll az est' homálya,
Hárs alá dül a' ligetben.

Ez tanúja szebb időnek,
És elandalg képzeletben.

És sötét lesz és sötétebb,
Csak a' vári csarnok fénylik.

Nyugszik minden, csak a' várban
Bús harang, bús ének zajlik.

Mi fejérik a' nyiláson,
Mint a' holdnak bájsugára?

Milly homályos ének reszket?

Olly vad a' szív' hallatára.

Elda, Elda! hol rózsájid,
Hol villáma szép szemednek?

Fázol, kedves? olly hideg vagy,
Csókja még is öl hevednek.

Édes dalnok, a' kakas szól,
Hívja nőjét a' fülmüle,

Zengeteré esküm ebred,
Sírból szállok én hozzád le.

Nincs atyámnak már hatalma,
Villi lettem, vágyam telve,

Lejtsd el vélem a' menyekzót.

'S húnnyj el itt forrón ölelve,
És a' dalnok' keble rendül,

Jéggé vál az ég fölötte;

Mig egy hó csók, létre gyujtja,
Fölnéz, 's Elda áll mögötte.

Édes zengő, mint kereslek! —
Álmadám hát 's nem vagy lélek?

Megkérlelve már atyámiát
Élek, és mint hölgyed élek.

'S mint a' nászok serge gyérül,
'S kit jó bor, kit fáradság nyom;

Hölgye' keblén esd a' dalnok:
Hagyj, ég! holtig így álmodnom!

KISFALUDY KAROLY.

MELLYIK A' SOK KÖZŰL?

Vigjáték i Fölvonásban,

S z e m é l y e k.

Táriné Asszonyság.

Etti Leánya.

Vizslei Lajos, a' Mátkája.

Vizslei Bandi)

Pürnyei Bódi) régi esmerősök.

Lidi Szobaleány.

Foga dós.

Játékhelye: Pesten egy Fogadó, — vásárkor.

(Előszoba a' Fogadóban, mellyre több, számmal jegyzett külön ajtók nyilnak.)

Vizslei Bandi (jó vizsgálódva, elébb a' Jegyzőkönyvébe, aztán az ajtókra néz) „Vadászkürt, első emelet, — 9dik szám” — nyolcz, kilencz, — brávo! jó helyen járok. Itt a' cél, révpart menny, örökkévalóság, — itt minden! — Kilencz, kilencz, milly' szép szám, milly szép ajtó, zár, falak, minden, mindeu olly bájos, andalító, vérugrató, szívdobogtató! no csakhogy itt vagyok (fontolgatva). Tehát kilencz, kilencz! s ezt választá az angyal földi szálásául? még is — mégis, különös szám, olly rémitő páratlan mint a' Remete. Rosz jel ez házasulandónak, mint útasnak az útján keresztül ugrott nyúl — mért nem 10, vagy 12, vagy akár mi, csak ne 9, — csak ne illy páratlan. — Ej! azonban mit kötném reményemet illy gyáva előítéletekhez? tul vagyunk már a' sötétebb varázs időközön, — a' ki mer, az nyer 's punctum. — Tehát, tehát, már itt voluék; de ben, de ben! átkozott tökéletlenség, — 's nincs lábom a' lépésre, vagy kezem a' zár fölnyitásra, nyelvem az üdvözlésre? szívem? — ah! ez igen is nagy van, 's még is csak veszteglék! Csak egy merész fölnyitás, egy szeles berohanás — 's vége! Hány Románokban nem olvastam már, mint tört a' szerelmes ifju ált minden akadályokon, mint emlotta a' szelid szűz lába elé, 's mint nyerte hőstettei koszorúját, — 's én, kinek csak egy könnyen nyiló ajtót kéne fölzárom, itt állok, 's az idő halad. — Hja! írni kön-

Koszorú

6

nyü, megtenni nehéz. — Milly' csönd! semmi nesz!
tám nincsenek is itthon, — csak ugyan megkén próbál-
ni (az ajtóhoz közelit) a! de valaki jö! (figyel).

Pörnyei (jó, 's meglátván V. Bandit, nyílt ka-
rokkal 's nagy lármával megy felé) Servus Bandi! ör-
vendek hogy valahára —

V. Bandi (int) Pszt! pszt!

Pörnyei. No?

V. Bandi. Lassabban Bódikám. Isten hozott! de
csak lassabban —

Pörnyei. Mikor olly igen örülök látásodon.

V. Bandi. Hisz' én is, én is, — de azért nem
kiabálok úgy, hogy egész ház rengjen belé. — Servus,
servus, — de csak halkal.

Pörnyei. Különös! no hát halkal. (igen lassan)
Én a' Zrinyiben hallám-meg ittlétedet, 's tustént indu-
lék keresésedre.

V. Bandi. Csodálom hogy rám akadtál; mert
úgy szólván, én még nem is szálltam sehova, — én is
fogadórol, fogadóra jártam, 's kerestem. —

Pörnyei. Nekem még a' szoba számát is speci-
ficálták barátom; hogy itt az első emeletben, kilen-
cedik —

V. Bandi. Mit? kilenchedik?

Pörnyei. Igen, hogy Te ott volnál szólva, azért
jöttem olly egyenesen. —

V. Bandi. Meg nem foghatom.

Pörnyei. No hiszen mit tagadod öcsém? tudod
a' hír röpül mint a' kánya, 's károg. — Valóban én
gratulálok. — bár holmi kinézéseim voltak is — mond-
hatom jó Partie.

V. Bandi. Egy szavad' sem értem. Micsoda kiné-
zés? micsoda Partie?

Pörnyei. Hasztalan titkolódsz, — tudom hogy'
alsz Táriéknál — tudom egy fillérig a' Successiót.

V. Bandi. Jobban fejtsd ki magad, különben
kénytelen leszek barátom valami agyavelő bajt gyani-
tani nálad.

Pörnyei. Igaz, hogy szerencsénk annál edesebb,
minél többet halljuk. Hát az egész dolog így van: Te
házasodni akarsz, Tári Etti szemedbe tünt, annak Te

megtetszettel, most együtt bejöttetek a' vásárra, 's a' lakodalom? még ez tán nincs meghatározva.

V. Bandi. (tetszőleg mosolyogva) No, no, — hogy épen valami ne volna a' dologban, nem tagadom. Etti egy kis angyal, — egyszer másszor ösmerőseivel menven köszöntem már neki, — a' minap egy helyről úgy véletlen seregestől hozzájok menénk, 's akkor ha jól emlékezem kezét is csókoltam neki. Az igaz, akkor ösmeretlent úgy végig nézett, mintha mértéket akart volna rólam venni — no 's a' többi. — Így állok nálok barátom eddig; de föltevém magamban innét addig nem távozni, míg bizonyost nem tudok. — 'S hallottad volna már, hogy valami volna a' dologban? 's beszélnék már másutt is?

Pörnyei. Igen, igen, — hogy már készítik Etti 's azért vagytok most itt a' vásáron.

V. Bandi. Üm! 's hogy Etti hozzám jőne?

Pörnyei. Azt, azt, — 's hogy a' lány még rendkívül szerelmes beléd. — Bandi Te már boldog vagy; hanem én is az akarnék ám lenni. Lásd, az ember sok, nehéz köztök valamire menni, nincs más út, ha csak egy szerencsés házasság nem. Ez olyan a' szegény legénynek, mint Pézsma a' halálos betegnek — utolsó szükségben, néha segít! Nekem ezelőtt eszemágában sem volt, de kényszerítve vagyok rá. Már mindent elkövettem a' boldogulásra, 's semmire sem mehettem — ez az egy van még hátra. — Hanem chez én, bizonyos előkészületekkel fogok. (egy hosszú papirost húz elő) Nézd fráter, itt vagynak a' megyénkbeli szemrevalóbb leányok, 's még egy két kitetszőbb vidéki is, értékök-höz képest bizonyos Classisokra osztva. Ez az első Classis, — itt 1000 forint jövedelmen alól egy sincs; — no még a' másodikból is válnék egy kettő. — de már a' harmadik említést sem érdemel — hisz' az embernek magának is csaknem van annyi! No nézd, ez hát az első Classis, 's ebben az első Eminens Bangacsy Emilin, hanem ez olyan lány barátom hogy most is kilencz kérője van, 's hárma Gróf, ketteje Báró. Itt az ember restel valamit kezdeni. Ezt hát csak tegyük skártha. — Hanem a' második nézd: Tári Etelka. Ennek jövedelme tesz barátom évenként 2321 forintot és 59 krajczárt — az az hogy ezüstben, Bandi, jól megértsd. — És így ezen ma mingyárt elfogom kezdeni. Már megen-
gedj, bár Te annyira mentél is már ott, el nem mel-

lőzhetem, hogy legalább aztán a' lelkem ne vádoljon. — Hisz a' dolognak nálám is meg van már fele, mert rajtam, az egyik félén nem mulik, a' másikat majd elvárjuk mit szól rá?

V. B a n d i. Láttad már a' lányt? tetszik? nem olly szép mint hire van.

P ö r n y e i. Én soha se láttam, de 2321 for. jövedelem 's ezüstben!! csak gondold meg! lehetetlen hogy szép ne legyen. Az a' kis születési szépség barátom, ah! az csekélység, az a' kis órr, kis szem, kis kéz, kis láb — ez mind nem hoz a' konyhára semmit is. Mikor a' Succesio kezében van, akkor szép a' leány barátom. Ettinél nem soká kell várni, apja már meghalt, anyja is az 50et már álhágtá, különben is mint halom beteges. Ezt Bandikám megpróbálom megengedj, — mellyikünk aztán nyer, — azé lesz persze.

V. B a n d i. (félre) Átkozott öszvejövés! (fönt, — fordítva a' dologon) Ha ha ha! nevethelem a' dolgot, — 's azt mondják hogy én Ettinél jól állok? — Hó! pajtás, én nem akarok catalogusból házasodni. Nekem nem kell pénz, hanem leány, — a' pénz elkél, a' leány megmarad. Én egészen más principiumokból indulok. Hanem mivel Te így gondolkodol, 's barátom vagy, 's szeretlek, 's hogy meg ne csalódj, egy titkot hallj elébb, melly elnyelne, ha meg nem mondom.

P ö r n y e i. Titkot? talán valami adósság levelekről, — vagy a' jószág lányágot nem illet? égek tudni.

V. B a n d i. Nem az Bódikám! semmi adósság, — 's lányágot is illet a' jószág; hanem a' leány egy kicsinyt Romános, tehát, — csak köztünk maradjon — ő — ezt öcsém csak én tudom, — tehát ő még eddig mint szobalány mutatott be, mindég a' vendégeknek. Itt Pesten is most ő mint szobalány van; mert tele van a' feje vele, hogy ő gazdag, 's csupán javáért fogják elvenni. Látod? a' cseles lány hogy akar rá szedni.

P ö r n y e i. (kétékedő bámulással) Mit beszélsz? szörnyű komédiákba való dolgok, — 's hogy tudod Te?

V. B a n d i. Jaj pajtás én furcsán állok. — Látod, én bele szerettem a' Kisasszonyba, tulajdonkép a' Kisasszony személyét játszó Szobaleányba, őt kértem, esdeklettem, 's ő, bizonyosan valami gyengéd érzesel csügven rajtam, ő pajtás nem akart engem vakítani, — fölfödte a' titkot, és én őt most is egyformá-

szeretem, mert áh! mert áh! mert — mert — nem tudom miért?

Pörnyei. Üm! ritka eset! de neked ezer hálával tartozom Bandikám; mert így azon 2321 for. évenként, mintha már zsebemben volna. Tudod mit? olvastam én egy régi vigjátékban, hogy hasonló esetben a' házasulandó meg inasnak öltözött. Így teszek pajtás én is, nem de szép lesz ez? mint inas a' szobalánnyal szabadabban 's közelebről bánhatik az ember, később szerelmet esküszöm neki, 's fölfödöm, hogy az álöltözetben Ts. Úr lappang, 's még is mivel a' virtuszentségét, a' lélek jóságát, az erkölcs tisztaságát becsüli benne; kívánja életpárul örökre eljegyezni 's a' t. — Nem fölséges morál ez? 's azon kis Romános fejű lányka nem fog e hasonló érzésre gyulni? meggyőződve igaz szerelmemről, — 's egy két hétig tartó inaságomért 2321 forintot évenként ajándékozni — 's ezüstben?!

V. Bandi. Helyesen pajtás, mint a' jól lőtt nyíl olly gyorsan 's olly egyenesen érsz czélt. De engem el ne árulj!

Pörnyei. Minden esetre leszek avval a' barátsággal erántod; különben is a' magam haszna forog ben: — Hanem te is segíts, — szerezz valahogy helyet számomra nálok.

V. Bandi. Igen, de így attilásan csak nem jössz?

Pörnyei. Az az én gondom, csak te diesérj be előre — mingyárt jövök! (el)

V. Bandi. (maga) Mi lenne az emberből ha esze nem volna? Ehol majd kivágtak az utból; de az ember hazudik, 's csak elhigyjék — minden jól megy megint. Szép lesz nézni mint fogja majd Bódi a' szobalánynak csapni, — 's én az alatt a' Kisasszonnyal csak ugyan végezhetek. — 'S már hire is van tudtom nélkül a' dolognak. Szegény leányka! irtóztató dühös lángok emészthetik szívét értem. Az egész hír csak arra való, hogy jöjön a' fülembe, 's menjek. Oh! ki ne szánná a' szenvedőket! megyek, megyek — de elébb kopogtatok. (a' 9dik számnál kopog) No? semmi szó! Ebből az a' tanúság hogy nincsenek itthon, 's várni kell. — Pedig most olly erőt, olly bátorságot érezek keblemben, 's majd mire kell meg elmulik. — Ahán! valaki jő. (hátrál)

Lidi. (egy kosárban vásált dolgokat hoz) Az ember keze majd elszakad a' nehéz terh alatt. (leteszi az ajtóba, 's beakar menni) No ehol! tudtam e' lesz belőle, hogy utóbb majd be sem mehetek. Nem boszuság ez már, most én itt várjak tudja Isten meddig — egyedül. —

V. Bandi. (hozzászól) Kettlen vagyunk szép leányka, csak ne busulj!

Lidi. (ijedve) Ah! hogy ólálkodik, mint macska az egér után, — 's ijesztget!

V. Bandi. Én nem ijesztgetek; Te merültél el kis boszús mélyehben haragodba, hogy észre nem vevél. Kit szolgálsz szép cseléd?

Lidi. Táriné Asszonyságot.

V. Bandi. (örömmel) Igen? Tárinét? Te kis tündér! hogy' illik szádba az a' szép név, — 's hol van asszonyod?

Lidi. Vásálni mentünk ki, engem sürgettek haza, pedig a' kulcs nálom van.

V. Bandi. Nálom? Te kis mézesbáb! hogy illik szádba a' szó — nálom? 's kik asszonyaid?

Lidi. Hát a' Ts. Asszony, meg Etti. —

V. Bandi. Mit te? Etti? 's ez neked asszonyod? boldog leány! boldog mint a' téglavető száraz idővel — irigylem sorsodat!

Lidi. Nem sok irigyelni való van pedig benne; próbálná csak az Úr egyszer bálba készíteni! En ugyan még nem tudom, mert csak a hete hogy szolgálom; de a' volt szobalány mondta.

V. Bandi. Hazudott, — téged akart megcsalni kis bohó hogy ne menj helyébe. Ő angyal, ő szelid, jó, nem bánt senkit.

Lidi. Ugyan? 's ösmeri? kérem kicsoda az Úr?

V. Bandi. Én e? én — hogy ne, — én Vizslei —

Lidi. Ah? a' Ts. Úr? ejnye — (kezet akar csókolni),

V. Bandi. (nem engedi) No, no! csak maradj kis bűvös. Lány csók férfi kézre nem illik; inkább a' szájra.

Lidi. Mint tréfálkozik a' Ts. Úr; — nekem még nem volt szerencsém, de Kisasszonyom emlegeté, és mennyit? ójje!

V. Bandi. Engemet? 's a' Kisasszonyod? oh kis édes beszédű, kényerre szeretném kenni szavaidat, 's ugy enni meg.

Lidi. Hi! hi! hi! de csak ebéd után? mert velők ugyan jól nem lagnék. — Mennyit vártuk mi a' Ts. Urat, kivált Etti Kisasszony, — 's illy későn érkezett!

V. Bandi. 'S várt ő? de igazán, 's hogyan?

Lidi. Mint hű mátká a' vőlegényét, sóhajtvá, nevetve, epedve, mint szerelmes lány szokta. — Hanem tudja e? úgy végezték, hogy mig itt lesznek csak testvérnek fogják kiadni a' Ts. Urat. Jó hogy találkoztunk, — 's azt is szeretnék, hogy itt a' szomszéd szobába szállna. Tudja a' Ts. Asszony igen szereti a' különösseket.

V. Bandi. Jó hogy tudósítál kis leány, ugy tessék; de ki nyitja föl ezt a' szobát?

Lidi. Mingyárt szaladok 's küldöm a' fogadóst. Tessék addig vigyázni kosaramra. Fölkeresem Etti Kisasszonyt is, — ah! mint fog örülni hogy itt a' Vőlegény! (elfut)

V. Bandi. (maga) Tehát mátká, és vőlegény. és Etti örül, és vár, és én itt vagyok, és ha még százféle volna is — minden olly jól megy. — Lehetetlen, hogy valami jóféle Génus nem csinálta ki ezen utat számomra. Már kél az igazság napja látom; mert illendően jutalmaztatik az érdem. De illy könnyen jutni valamihez, még is hallatlan. Az ember tépelődik, töprengedik, mint érhessen el valamit, 's egy fordulat a' kívánt pontra teszi. — No szegény Bódi szolgálhatsz te hét esztendeig mint Jákob Rákhelért, 's még Leát sem kapsz.

Fogadós (jó) Szolgája Nagyságodnak! méltóztatik valamit parancsolni?

V. Bandi. Igen bizony! nyissa föl csak nekem ezt a' szobát a' 10dik szám alatt.

Fogadós. Fölnyithatom Uram, a' szobalány is mondá már; de ebben már száló van.

V. Bandi. Kicsoda?

Fogadós. Az ifju Tári Úr. Az asszonyság Kisasszonyával együtt még tegnap érkeztek, ő kevéssé csak cselőtt, 's ezen szobát kívánta.

V. Bandi. (megütközve) Ifjú Tári? — Igen! no semmit sem tesz, hozzájok tartozom én is — csak nyissa föl; szeretném csupa meglepésből.

Fogadós. A' mint méltóztatik, a' kulcs nálam van. (nyitja az ajtót) Hallom a' Kisasszonyka menyasszony, — 's bizonyos Vizslei —

V. Bandi. 'S hallotta az Úr? szörnyűség mint röpül a' bír. Vizslei én vagyok; hanem tudja én itt csak mint testvér fogok lenni, el ne áruljon.

Fogadós. Ugyan? oh mint örülök hogy tisztelhetem. Tehát csak testvér — értem. — Aztán az öreg Tári Úr is az Isten nyugossa meg, mindég itt szált, egy hétig is gyakran.

V. Bandi. Én hónapokig fogok itt mulatni.

Fogadós. (magát hajtogatva) Ah! kész szolgálja Ngodnak!

V. Bandi. (Lidi kosarát fölfogva) Ezt rám bízták — beviszem. (bemeleg a' 10dik szobába)

Fogadós. (maga) Hm! hm! — Hja! szép leánynak, gazdag lánynak könnyen akad testvére. Iszen én nem vagyok olly mélyen az igaz a' familiai dolgokba avatva; de sehogy' sem emlékezem, hogy az öreg Tári Úrnak fia lett volna, 's most még is kettő jött egyszerre. — Furcsa! no, nem tudja az ember!

Pörnyi. (mint inas jó) Jó napot az Úrnak!

Fogadós. Fogadj Isten öcsém! mit akarnánk?

Pörnyi. Biz' édes Uram én szolgálat nélkül vagyok, 's most ismét szeretnék valahol kapni. Illy nagy fogadóban gondolám sokféle Úr megfordul, hát — ha valahová beszerezne.

Fogadós. Az udvarszolgám épen tegnap hagyott itt, ha teltzik akár magam megtartom, egyre még szükségem van.

Pörnyi. Ezt nem szoktam, egyebet szeretnék, úgy falura valahová ha kellene.

Fogadós. Ahán! épen van ilyen is rám bízva. Tud e löni? 's számolni; mert ott általában ugyan inas lesz, de télen vadász, nyáron Ispány még mellette.

Pörnyi. 'S hova lenne?

Fogadós. Nem messze ide egy falura, — valami Tári Úrhoz.

Pörnyei. Oh! igen igen, én mindent tudok én minden leszek, — no csak hol van az az Úr? kérem vezessen, nekem bér sem sok kell, — no csak menjünk (húzza magával a Fogadóst)

Fogadós. No no! csak lassan, — olyan mint a' forgószél, elhordja magával az embert. Csak várjon: most nincs itthon azon Úr, — majd ha megjön.

Pörnyei. Mellyik a' szobája?

Fogadós. (a' 10dik számra mutatván) Ez ni! De oda be ne menjen most, ott más is van. Csak itt várjon míg megjő, és csendesen viselje magát. — Aztán azon Úrnak elébbi inassa minden délben két iccze bort ivott ám meg nálam.

Pörnyei. Én minden órában megiszom annyit, csak szerezzen be az Úr.

Fogadós. Csak bizza rám, majd szólok én mellette. (el)

Pörnyei. Szerencsés órában jöttem. — Hanem az ifjú Tári Úrhoz még nem volt szerencsém, nem is halottam róla. Igy az én catalógusom hibáz, mert az csak egy leányról szól, 's ehol osztozni is kell; pedig ez fatális állapot. — Még azonban túrhető; — 2321. divisum per duo, ad még 1160 for. és 30 kr, — Hm hm! hanem így már Étti az első classisnak csak végén áll meg különben hisz' én sem voltam Deák koromban mindég eminens — össze illünk.

Lidi. (jő, szótlán el akar menni).

Pörnyei. Honnét, 's hová repül kis galambkám?

Lidi. Kérem — nincs szárnyom, lábamon jöttem.

Pörnyei. Oh! azon piczi kis lábok, — hisz a' földet sem érik ha megy rajtok.

Lidi. (félre) Itt városon mind olly udvariak a' férjfiak. (főn) Tán valakit keres?

Pörnyei. Igen bizony kis angyalkám. — Ki cseledje maga?

Lidi. Darabolta Táriné Asszonyságot szolgálom.

Pörnyei. Tárinét lelkem? úgy collegák vagyunk. Látja én meg az ifjú Tári Úrhoz szegődtem — (félre) Ho hó! ez a' Kisasszony — vigyáznom kell.

Lidi. 'S mikor?

Pörnyei. Izé — csak most; az az hogy akarnék csak, — az út már meg van csinálva.

Lidi. Üm! no bizony jó lesz! (félre) Millyen formás!

Pörnyei. Hát millyen lehet az az én Uram kis-leány? Beszéljen csak valamit felőle, mord, nyájas? — szelid, pattogó? van e jó tartás? kevés e a' tenni való?

Lidi. Ah! lelkem nem volna biz' ez rossz hely, csak már a' Kisasszonyt vinnék el; de addig minden olyan visszásan megy, dúlnak, fúlnak, — ha jó kedvők van meg igen is kicsapongók, — az ember alig lehet köztök eszén, — no mint szokás leányos háznál lakodalom előtt. A' Ts. Asszony is olly különös. — A' maga leendő ura is még most többet parancsol, mint ajándékoz, mord, változékony.

Pörnyei. Lehetetlen! mikor illy szelid, angyal testvére van, — 's ő mord.

Lidi. Hát látta már a' Kisasszonyunkat?

Pörnyei. Igen — nem — mást akartam mondani. — a' ki mindennap illy angyalt lát, azt akartam, mint maga lelkecskéim, az mord nem lehet. (félre) Milly' esmerős!

Lidi. Ha ha ha! hisz' az angyalok égben laknak, — de furcsán beszél (félre) Valahol már kellett látnom ezen embert.

Pörnyei. Az angyalok? igen, azok laknak égben, és földön, és a' földiek szebbek az égienél, mert azokat láthatjuk, ezeket nem. — és és oh! kis hugom, ha látnád mint dolgozik szívem, itt, itt, — kelepel mint a' Gólya, dobog mint a' fa híd, — 's Te nevelsz?

Lidi. (nevetve) Hogy is ne? mikor olly furán beszél. Hisz-a' szív nem Gólya, sem híd.

Pörnyei. Nem érted kis babukám. Gólya, mert kikelepel érzéseit, — híd; mellyen egyik szív a' másikba állsétál. — Lásd szűz leányzó én téged láttalak, Te nem engém, mert tüzes alkuban valál egy czipő fölött. — mondom hogy én téged láttalak, 's ezentúl örökké akarlak látni.

Lidi. Nekem is mingyárt olly esmerősnek tetszett, Ejnye no! hol is láttuk csak egymást? ugyan nem volt valaha Füzediéknél?

Pörnyei. (eláll szeme szájja) 'S Te?

Lidi. Én tavaly ott szolgáltam, 's emlékezem Sz. Istvánkor, urunk nevenapján, épen ilyen forma Úr volt, ott, de az Úr volt, 's a' folyosón ha nem látták még csokolódnai akart az ember körül; hanem iszen nem maradtam adósa.

Pörnyei. (félre) Ezer menykő! ez Fűzediék' volt Szobalánnyok, már emlékezem. Bandi szörnyen rászedett! (fön) Igen, hát a' Kisasszonyod húgocskám izé akarom mondani, hát csak maga van?

Lidi. De elválták egyszerre a' kedvét, elébb hogy lobogott, már csak füstölög mintha a' tüzes kanócra vizet öntenek, — tán fájás ütközött fogába, épen olyan képet csinál.

Pörnyei. Félek az ifjúuradtól húgocskám, hogy olyan mord, elment kedvem a' szolgálattól — van e még több férfi a' háznál?

Lidi. Nincs. Kisasszonyuuknak van ugyan még testvére; de azt negyed' évében még az Asszony hátyya elvitte, azolta nem is látták, most már mondják katona.

Pörnyei. (félre) Atkozott dolog! még egy testvér! a' jószág igen megoszlik, 's erről én egy bötüt sem tudtam. Azonban tán annál könnyebben megkapom, még egy próbát teszek.

Lidi. Hallja? de elmáléz!

Pörnyei. Tudod kishugom, nincs biz énnékem kedvem jobban megfontolva a' dolgot szolgálni uradnál. Isten veled kisleány — én megyek. (félre — mentében) Halálos vétek háromfelé osztani azt a' szép jószágot! (el)

Lidi. (utánna) No hová siet? — Milly' szépen kezdett beszélni elébb az angyalokról, a' Gólya madárról, most meg mintha orra vére eredt volna el — csak megy. Hej férfiak! olyanok vagytok mint a' puska, nagy lobbal egyet pattanik, aztán csak a' nagy füstje más semmi! A' Kisasszony sem jön, hol marad illy soká? nem unja el addig magát mátkája, 's nem fogja e rossz néven venni? hogy nem siet. — Én részemről nem szeretném ha tudná a' szeretőm hogy itt vagyok 's még sem jőne. — Engem csak küldött előre, de most megint vissza kell mennem, — mit csináljak itt magam?

(Vendégszoba a' 9dik szám alatt egy oldalajtóval, melly a' 10dik számra nyilik).

Vizslei Bandi. (az oldal ajtón bekukucskál, aztán egészen is be jó a' szobába) Még senki? — Iróz-tató örökkévalóság uralkodik ezen szobákban, nem tudom az idő láncza szakadt e el? hogy megált 's hogy csak van, mint ezelőtt 1 órával volt, 's nem megy semmire. — Hémitő üresség mindenik szobában, — pedig az üresség semmiben sem jó, sem fejben, sem csu-torában, sem erszényben. — Szörnyűség! alig álhatom ki e' csendes magányt, mingyárt sír, halál, minden eszembe jut róla, pedig az ember még alig élt! Már csak áltestem volna az első üdvözleteken, azok legné-hezebben szoktak menni, — olyan vagyok mint a' hajó, a' parttól nehezen indul, beljebb csak elmegy. Min kezdjem? soha sem voltam illyes környületek közt, el-akaszt az átkozott tapasztalatlanság, az ember nem tudja mikép' szokják? Illyenkor a' sorsra 's vak törté-netre legokosabb magát bízni, eddig is ezek vezéreltek, tovább is majd csak gondoskodnak rólam. — Ez a' mellék szoba igen alkalmas, az ember sokat kitanul-hat a' kúcslyúkon, 's magát ahoz tarthatja. — Ahán! zörögnek is már — bemegyek (a' mellék ajtón be)

(Etti Lidi jönnek)

Lidi. Hát a' Ts. Asszony hol maradt?

Etti. Még egy kis vásárlivalója van, — de én nem maradhattam már tovább: Hát itt van Vizslei? láttad?

Lidi. Igen — beszéltem vele, mondtam neki hogy itt csak testvér, 's hogy a' szomszéd szobába száljon.

Etti. Pszt! hát csak lassan, meg ne haljon ben-nünket, hát ha most is ott van? (gondolkodva) Ejnye Lidi te jó kis leány, hát igaz a' mit felőled tartanak? pedig szava hihetőktől hallám.

Lidi. Mi az? kérem.

Etti. Hát az, hogy ha akarod szádban akár egy hal volna, akár a' nyelvéd.

Lidi. (ijedve) Az Istenért! Kisasszony kitől hal-lotta? ne higye, rágalom! uramfia! nyelvem helyett hal volna számban! — Nem vagyok én világ csodája, még elhiresitenék az embert. Kimondta?

Etti. Ne úgy értsd azt szajkó; hanem hogy ha akarod egy szót sem szólsz — néma vagy.

Lidi. (pityeregve) Ki költhette mind ezeket én rám? Istenem! én néma? utóbb még elhiszik, 's oda lesz minden szerencsém.

Etti. No no, csak akkor, ha akarod, — az az, hogy én egy titokba akarnálak avatni, ha ki nem beszélnéd.

Lidi. Ugy? már a' más. No, ha soká nem kell halgatni ezt megtehetem; de ha soká tart csak ugyan némának tartanak majd, 's nem szerelném!

Etti. Legfőlebb estig tart. Aztán csak arról nem szabad ám beszélni, a' mit csak mi fogunk tudni ketten. Jer tsak!

Lidi. Kisasszony bizony nagyba kapunk! Hiszen ha én nem mondom 's valami különös újság lesz — maga is kibeszéli. (el)

Vizslei Bandi. (a' mellék ajtón be jő) Hogy ne haragudnám én most magamra, ezen ajtóra, — az egész világra? — Itt volt, 's én nem láttam, itt beszélt, 's én nem hallottam, elment, 's én itt vagyok! Olyan volt ezen szoba mint a' méhkas eresztés előtti este, — zúgtak, búgtak ben, 's én nem értém! De minek is ezen ajtó, ezen falak ide? vagy ezer menykő! minek a' kéz? ha ki nem tudja nyitni, minek a' láb? ha nem tud menni, minek a' nyelv? ha nem tud szólani. (fölháborodva sebesen) Oh! hogy én most a' poklokra szólhatnék, 's onnét egy ördögöt híhatnék föl, kivel ezen szobába hajtathatnám a' világ minden meny-asszonyát, 's a' mellyik közülök ezen szobát ki nem nyitná, hol tudná vőlegényét, — minden meny-asszonyi reményeitől megfoszthatnám, álmait szélt dulhatnám, 's örökös pártára büntethetném. — Hallatlan ez már! tudja hogy a' szomszéd szobába van szálva vőlegénye, 's azt meg nem nézi, vagy csak egy kis köhéntéssel is jelt nem ad, — hogy tudnám én ezt megállani ha leány volnék?

Etti. (mint katona Tiszt — kis zavarodással) Uram! én itt valakit keresek.

V. Bandi. Nos? én is az vagyok.

Etti. Igen, — de nekem bizonyos Vizsleivel —

V. Bandi. Legjobb helyen kereskedik uraságod, én vagyok.

Etti. Elhiszem, de nekem még is mintha másként irták volna le?

V. Bandi. Ha csak kettős W-vel nem, — az enyim csak egyessel van; de csak ugyan V-n kezdődik.

Etti. Nem, nem! de hogy itt a' 10dik szám alatt keresném, 's én azt zárva leltem.

V. Bandi. Magam csukám be elébb, sem puska, sem kard nálam. 's magányosan lenni illy nagy városban félős. — Ez a' két szoba mindegy, akár itt, akár ott. —

Etti. De nekem azt mondták hogy az a' bizonyos Vizslei, valami Tári Kisasszonnyal szinte jegyben volna?

V. Bandi. Az az lelkem, az én vagyok. Lám! azt gondolná az ember hogy a' hir csak kis városon terjed olly gyorsan, 's im! itt is mint repül! — 'S halotta volna ezt? 's kitől? szavahihető volt?

Etti. (félre) Babonázva kell lennem, meg nem foghatom az egész dolgot, — de ha elkezdtem, csak ki kell magam vágnom.

V. Bandi. Nos, nos? kedves Úr! még sem hiszi, mit difficultálhat?

Etti. Semmit! e' szerént hinnem kell. (komolyan) Hanem ha az Úr Vizslei — tudja meg hogy dolgunk van együtt.

V. Bandi. (félfüggesztve) Ugyan? 's mi lenne? tán valami pör? mert én azokat üzöm; hanem most nem lehet. Utasíthatom jó prakticusokhoz; de nekem illy környületek közt, maga látja hogy nem lehet.

Etti. De kell lehetni. En az Urat pörbe idézem, de nem toll, hanem fegyver fog igazságot tenni köztünk.

V. Bandi. Nem toll? hanem fegyver; tehát valami ollyas éles? gyilkos?

Etti. Az, melly életet vág, 's életet kezd valamelyünkénél. — Tudja meg az Úr, hogy szép mátkája gondviselése alatt van, hogy régibb ösmeretségünk olta csak nekem akar élni, hogy most vihetném oda, hová az Úrnak gondolatja sem repülhet; de hallván a' közbejöttüket katonai becsületem nem engedi ezt. Válijk hát fegyverrel köztünk a' dolog, 's a' ki győzend, azé Etti. — Egy óra mulva itt leszek; addig készüljön élni, vagy halni! (el)

V. Bandi. Űm! be tüzes ficzkó! tán valami olasz, hogy olly könnyen pörög nyelven az élet, 's halál. — Irtoztató Romános lordulat! az ember majd eszit veszi bele. Hisz az öcsémmel csak végeznék, egy jó ölelés sincs, könnyen lerepühetne az ablakon; de házassági plánumom csak ugyan a' czélnál szakad össze. Ezer menykő! az egész miskuláncziát nem szeretem évvel a' Tiszttel. Még majd pisztollyal jön, 's egy puffanás az embert örökre elnémítja. — Illy hőstettel leányt nyerni nem akarok. Nem kell, nem kell mihelyt halálról van a' szó, inkább nőtelenkedem élve akár századokig, mint bár milly' dicső halált halni a' mátkáért! — De honnét hát a' hír? mért tud minden az én házasságomról? különös szövedék! az a' Tiszt is ki nem megy a' fejemből!

(Táriné, Vizslei Lajos jönnek.)

V. Bandi. Mi az ördög? no már késő! itt kapnak, pedig készületlenül. (félre vonja magát.)

Táriné. (bejöttében) 'S nem látta volna még Etti?

V. Lajos. Nem kedves Anyám, — rég járok már pedig utánna, nézeltem tétova, sem itt, sem máshol nem lelhetém.

Táriné. De mért jöhetett már illy minden napian, illy természetesen? othon befogat, itt terem, tudja a' fogados' számát, ide jön, Etti keresi, 's ezt mind úgy, hogy csak egy arasznyit is kitérne a' közszokás útjából, mellyen mindenek járnak. — Hány már a' szép gondolat? hányféle formákban érdekelhetnek a' különféle meglepések, különös nem várt fordulatok, 's csak egyet nem tudott választani közülök, holott én magam készítém szinte az útát, a' Pestre jövással, a' testvérséggel. — Egy áltöltözés, egy hamis levél, egy költött híradás — milly' szépen szövődhetek volna ez útbá, 's mi érdeklő, mi mulattató a' kifejlés! ki nem álhatom ezt a' mindennapit, ez egyformaságot; még a' kenyeret is azért nem szeretem; mert minden ember egyformán eszi.

V. Lajos. Oh! kedves Anyám, (kezet csókol) mikor ez volt a' legrövidebb útja, — 's én úgy sietnék. Hol van Etti?

Táriné. Nos? Etti hol van? — Hát látja minden iparkodása mellett sem nyerheti el olly könnyen, olly

egyenes úton. — Hát Etti nincs, — egész nap nem látam, nem is tudom hol van, 's meg ne ijedjen, ha én leányrablást gyanítok. —

V. Lajos. Kedves Anyám! méltóztatik bizonyosan tréfálni. —

V. Bandi. (beleszól) De igaz pedig. —

V. Lajos. } mind ketten egyszerre oda fordulnak,
Táriné } 's bámulva nézik Bandit.)

V. Bandi. Elhíhetik; épen most beszéltem a' Tiszttel,

V. Lajos. Hallja az Ur! kicsoda?

Táriné. A' szobák pedig zárva voltak, hogy jöhetett be? E' szép, e' fölséges, ebben valami különös fekszik, — kérem szóljon!

V. Bandi. 'S nem ösmerne az Asszonyosság? Én az egyezés szerint tettem, találkozáim Lidivel, ő mindent elbeszél, — én kinyitattam a' szobát a' fogadóssal. —

Táriné. Ja — hát csak olly együgyűn jött be? én nagyobbbat vártam. De hát kicsoda?

V. Bandi. En? én? — hiszen tetszik tudni — Vizslei. —

V. Lajos. (Kérem,

Táriné (Ah? az talán nem —

V. Bandi. (félre) Titkolódní akar, most jut eszembe hogy testvér vagyok. (fönt) Igen! az nem, hanem — hanem — más (közzelebb megy 's kezét csókol) Rég várom már kedves Anyám.

V. Lajos. Anyám?

Táriné. Egek! milly hang? milly' szívdobogás ez egyszerre? ebből valami lesz, édes sejdítés — egy boldogító gyanú — Károly — Te? oh! szólj — beszéljen az Ur!

V. Bandi. (félre) Ez az Asszony egész színjátzóné; de már ben vagyok, kell vele játszanom. (fönt) Én vagyok! (neki szalad 's hévvel áltöleli) Anyám! oh, oh! nem jó nyelvemre szó.

Táriné. Ah! én is úgy vagyok. Vizslei! ha eltalálok ájulni fogjon meg; mert az öröm, az anyai érzés — ah! szemem homályosul, fejem zúg, Vizslei vigyázzon!

V. Lajos. Különös szövevény, nem értek semmit.

Táriné. A' fiam Károly olaszországból, a' Kátona, kit négy évű kora óta nem láttam — Oh! hol vagyok? Fiaim vigyázzatok hogy tisztára essem.

V. Bandi. (félre) Szegény Asszony esze nélkül beszél!

V. Lajos. Hát a' sógor?

Táriné. Az az! öleljétek meg egymást gyermekim, csak hosszasan, hadd nyugodjam addig —

V. Lajos. Örülök —

V. Bandi. Én is —

Táriné. Érzés miatt nem szólhatnak, anyagi rokonság! — Hogy akarál fiam meglepni? Hallál Vizsleiről? 's annak neve alatt akarád hűgodat megjáltzani ugy e? dicső föltalálás! oh! miért ösmertelek olly hamar meg — hogy soká tarthatott volna ez égi jelenés!

V. Lajos. (V. Bandihoz) Előbb valami Tisztről tettett említést tenni —

V. Bandi. Igen — egy Tiszt — (félre) Átkozott zavar! mintha csak álomban tünnék föl minden. (fön) De nem is akarok szólni —

V. Lajos. Anyám hol van Etti?

Táriné. Nem tudom, Fiam csak szólj! tán valami különös?

V. Bandi. Igen tüzes ficzko, minden második szava halál, — 's azt mondá, hogy a' Kisasszony nála van, hogy a' ki akarja, vijon meg vele.

Táriné. Lehetetlen! egyik Román a' másikat éri, 's egyik meglepőbb a' másiknál. Hála az égnek! Etti hát csakugyan nem ugy megy férjhez mint más közönséges leány, — ő értte vinak, pedig halálra — oh!

V. Lajos. Ezer menykö! micsoda zavar ez? Anyám én megyek Etti után. (el.)

Táriné. Nézzen utánna Fiam uram; de jól lőjön! (V. Bandihoz) Édes gyermekem! hát hogy vagy? látom jól megnőttél. Hát olaszország hogy van? ugy e' ott több különös eset adja elő magát?

V. Bandi. Igen —

Táriné. Itt nálunk ez ritkaság. Azért engedék bátyád kértének is olly könnyen. Még akkor Te csak négy évű valál, hogy Bátyád magához vett 's akara-

tunk szerént katonának nevelt. Azért áltam-rá olly könnyen, mert tudtam hogy a' meglepés idővel illy valami különös lesz. — Milly szépen kitudád csinálni, mint elrendeléd, — ugy e' Te is szereted a' különösét — igaz vére vagy Anyádnak, ugy e'?

V. Bandi. Igen — (félre) Most kezdek eszmélni, szörnyü szövevényben vagyok, de ben kell maradnom. meglehet még hasznomra fordul. (fön) Milly' sok változás távollétem olta! hogy megnőtt, bajszosodott Bátyám —

Táriné. Bátyád?

V. Bandi. No, igen — az öcsém, olly régolta nem is tudom —

Táriné. Kit gondolsz?

V. Bandi. (félre) Ezer menykő tán nem is jól beszélek? (fön) Elébb a' ki itt volt — azt gondolom. —

Táriné. Hi hi hi! szegény Te! ön háznépdeddel sem lehetsz ösmerős (félre) Ebből uj Román lesz, meghagyom bódulásában. (fön) Ugy e' nem is emlékezel már Lajos bátyádra? régen volt az, ez előtt 20 évvel.

V. Bandi. Még is egy kicsinyt rémlik előttem, mindég czivakodtunk együtt. — Hanem elébb valami Vizsleiről hallottam — meg sógor —

Táriné. (félre) Elbódítom, mi szép zavar lesz ebből! (fön) Hugodat bizonyos Vizsleinek akarom adni, mint irám is hozzád utóbbi levelemben, evvel akarunk most egy kis játékot üzni. Lajos bátyád vette föl a' nevét, 's most mint mátká van hugod körül.

(V. Lajos a' Fogadóst vonva magával.)

V. Lajos. Nekem számoljon az ur!

Fogadós. Uram! megkövetem, lehetnek!

Táriné. (kiváncsian) Mi történt? valami különös.

V. Bandi. Meglopták az urat?

V. Lajos. A' Fogadósnak jót kell álni a' nála letettekről.

Fogadós. Jót is állok én arról, mit zár alatt lehet tartani, de leányt hogy' őrizzek én, ki maga is ellophatja magát, — ollyan mint az ángolna, ott is kisikamlik, hol megsem gondolnánk.

Táriné. Hát leányrablás? érdeklő eset! Mit nem adtam volna én értte ha boldogult férjem ugy loptott volna el!

V. Lajos. Én sem bánám ha én loptam volna el Ettit; de nem tudjuk hol van?

V. Bandi. Mondtam hogy egy Tiszt volt előbb itt, eránta.

V. Lajos. (a' fogadóshoz) Egyet értett vele az Ur, — mért nyitotta föl neki a' szobát?

Fogadós. Azt mondá hogy a' háznéphez tartozik, 's valami meglepésről beszélt.

Táriné. Mit? meglepés? már gyanitom — oh fölséges!

Fogadós. (örülve) Semmi baj Tek. Uram! ha az lopta el kit én eresztettem-be; (V. Bandira mutat) ez az Ur volt.

Táriné. Míngyárt gondoltam, — mely szép meg jatzás, más ezt föl sem érte volna —

V. Lajos. Hát csak Tréfa?

Bandi. Én nem tudok rola semmit.

Táriné. Ne tagadd fiam! ugy e' találkozái Etti-vel? mátkájára akartál ijeszteni, 's valahová vezetted? ugy e' így volt? mi dicső kifejlés!

V. Bandi. Nem is láttam még Ettit.

Fogadós. Hisz az Ur nyitatta föl velem a' szobát —

V. Bandi. Igen, de már akkor üres volt.

V. Lajos. Hát mást valakit nem vett észre itt leskelődni?

Fogadós. Volt még egy inas is, ki szolgálatot akart keresni a' Tenny Urnál; azt itt hagytam hogy várjon, olyan piros hajtókás dalmánya volt.

Táriné. Így, förtély van a' dologban, már rablás történt. Egek! jajgassatok gyermekim, eddig csak tréfának véltem, — oda vagyok, — fiaim keressétek testvértetek. 's véres boszut a' rablóra! Te Károly lóra ülj, Lajos fogadj kocsit, én addig itt ájulva leszek! oh!

Fogadós. Lányrablás a' 19dik században — halatlan dolog!

V. Lajos. Iszonyú! majd képzelhetetlen!

Fogadós. Megkövetem, tán a' Kissasszony méltóztatott csak eltévedni, — a' Város nagy — könnyű a' bódulás.

V. Bandi. Mondom, én beszéltem a' Tiszttel 's mondá, hogy egy óra mulva itt lesz.

Táriné. Istenem! ha már halál nélkül meg nem eshetik — — oh! ájulok csak a' gondolatra is, — Fiam uram van e' pisztola? mivel lő?

V. Lajos. Ej! minek a' pisztoly? csak Ettit tudnám hol van?

Táriné. Az Istenért csak itt ne löjenek aztán, — menjenek ki a' város erdejébe; mert én a' puskapor szagtól mingyárt meghalok.

Pörnyei (mint katona tiszt jő) Én — engedel-
mőkből — jövök, — pedig messze földről, egész Olasz
országból.

Fogadós. (V. Lajoshoz titkon) Minden borom
eczetesedjék meg Úram, ha ez nem volt itt elébb szol-
gálatot keresni.

Táriné. Tessék folytatni, kíváncsi vagyok, tán va-
lami különös?

Pörnyei (akadozva) Ugy van — én messziről jö-
vök — 's most már — itt vagyok.

V. Bandi. (félre) Ez Pörnyei, mit keres itt ezen
Tisztruhában? most majd mindent elront, — okosabb
lesz nekem egy kis időre távoznom. (elillan)

V. Lajos. Hogy itt van annak örülök, mert ugy
számolhatunk, — hová tette a' hugomat?

Pörnyei. Kérem, — csak most léptem le a' ko-
csiról. —

V. Lajos. Hát elébb mit kerestett itt inas ruhá-
ban? láttuk!

Pörnyei. (zavarodva) Én? — inas ruhában (félre)
Ezer villám! mingyárt bensülök, rám esmertek.

V. Lajos. A' Fogadós bizonyság.

Fogadós. Ugy van, én láttam.

Táriné. Kérem, tán valami különös? beszéljen
az Ur —

Pörnyei. Ugy van, én elébb mint inas voltam
itt, egy kis tréfából, egy váratlan meglepés végett. —
de — de — az idő hosszú volt, — 's fiui szeretetem nem
engedé — —

Táriné. Fiui szeretet? meglepés? mit akar ezek-
kel? fejezze ki magát.

Pörnyei. Nekem irigyelve volt az anyai kebel. Négy évü koromban eltiltott onnét sorsom, egy bátyám vett magához ki távol szülő földemtől mindedig katonaságban nevelt. — Én Tári Károly vagyok. —

Táriné. Lehetetlen! az én fiam? bódulásnak kell a' dologban lenni, hisz' épen most beszéltem vele — (körül néz) hol is van?

Fogadós. Elillant.

Pörnyei. Azt tettik gondolni, kit én itt találtam?

Táriné. Igen — 's talán —?

Pörnyei. (félre) Nincs itt, beszélhetek rá. (fön) Átkozott ember, hogy be tudja furni magát. Jól ösmerem, együtt szolgálunk.

V. Lajos. Tehát Katona?

Fogadós. Uram! aligha meg nem lesz a' Kisasszony

Pörnyei. Én sokszor emlegetém neki hugomat, dicsértem milly' szép, — ő lánggra gyult, vágyott látni, tudtom nélkül eljött, 's ehol milly' fortélyal akarta beszínlteni magát!

Táriné. Ez már alacsonytság, de különös, — csalás, de különös, — rozszlelkűség, de különös, — Lányrablás, de különös!

V. Lajos. Asszonyanyám bizony nem is banná ha örökre oda vesznek is leánya, csak különös lenne!

Fogadós. Már annál van a' Hisasszony, még a' nézte sem volt jó annak, — mindenütt jártak a' szemei mint a' szorult ember gondolatja. — Megnézem a' Kisasszony mellé nem ragadt e' valami ezüst féle is? (el.)

Táriné. Illy rászedés! Pedig majd elájultam örömben hogy megláttam.

V. Lajos. Utánna megyek, föl kell keresnem, nem hijában beszélt ő a' Katona tisztről. (el.)

Táriné. Kedves fiam! megengedj hogy úgy nem örülhetek mint kellene. Úgy jártál szegény mint Ezsau, elragadták előled az első áldást. Örömet elájulnék, de szívem már ki fáradt elébb, nem akar sebesebben dobogni, — azért szeretlek!

Pörnyei. (kezet csókol) Kedves jó Anyám! Hát a' hugom?

Táriné. Nem hallád hogy elrablák?

Pörnyei. Igen — emlékezem, ugy tettik irt is róla Anyám?

Táriné. Hogy irtam volna? hiszen csak most történt! Szegény fiu, az öröm szédít ugy e'?

Pörnyei. Meglehet! Én valóban szerencsétlen vagyok ön háznépemmel sem lehetek ösmerős — Hát Etti? — vagy nincs egy testvér is kit ölelhessek?

Táriné. (félre) Elbódítom, ebből szép megjártás lesz (fön) Megjöttödre akarám hagyni ezen örömet, Testvéreidről hallgattam, hogy annál édesebb legyen, a' meglepés; pedig megszapordtunk.

Pörnyei (félre) Ördög elviheti! ugy az én catalogusom hamis.

Táriné. Egy hugod, 's egy öcséd van kiket nem üsmersz —

Pörnyei. (félre) Irgalom! négy Testvér, széles osztály!

Táriné. Hugod velem tart, szereti a' különöst; hanem csak neked mondom, még senki sem tudja, — ő ugy van nálom mint szoba leány, de el ne áruld!

Pörnyei. Különös valóban! (félre) Vízleinek hát még is igaza van!

Táriné. Mit ér az a' mindennapi? az ember elunja azt az örök egyformaságot.

Pörnyei. (félre) Jaj de bánom hogy bele kaptam, az a' kis negyed rész nem érdemel ennyi fáradságot. Ki kén menekednem ezen kelepczéből (fön) Egy kis időre magamat ajánlom!

Táriné. Hová, hová? Maradj még, nem is beszélénk. — Ugyan csak vald-meg nem te rejtetted e' el hugodat? hogy mátkáját megjártad, ugy e'? a' kifejlést gyanítom milly dicső lesz, — de nekem tudnom kell, — ne félj, senkinek sem szólok —

Pörnyei (félre) Rá hagyom, ha szabadulhatnék általa (fön) Igen — én bátorkodám, csak tréfából; hanem most engedelmet kérek, majd meg nézem hogy van? (menni akar)

Táriné. (föntartja) Maradj, maradj! szebb lesz ugy csak vaktában —

Pörnyei. Tessék megengedni, nem lehetek jelen, ugy el nem sül a' dolog —

Táriné. No hát ezen benyilóban lehetsz addig, — itt közel vagy ha szükség lesz rád. Menj csak, majd hílak ha kellesz (ki nyitja neki az ajtót 's vezeti)

Pörnyei. Kérem! dolgom van — (félre) Menyi vesződés! meg nem érdemi az a' kis negyed rész!

Táriné. Csak te itt légy, tudom én mit csinálók (rá csukja az ajtót) Ki tudja? még mi különös kerekedik belőle!

Lidi. (egy levéllel jó).

Táriné. Hol jársz leány? hát téged nem lop-tak el?

Lidi. (áltadja a' levelet, 's holmi néma jelekkel akarja mutogatni, hogy azt neki egy idegen adta.)

Táriné. Hát a' nyelved megtágult mint a' toll sipé? hogy nem szólsz!

Lidi. (intget, hogy olvassa-el a' levelet.)

Táriné. A' boldogtalan bizony megnémult, tán ijedtében? Ez valami különös lesz! (olvás) „Kedves „Anyám! Én fia Károly, kit négy évü korától fogva „nem látott szabadságot nyervén Tisztjeimtól, akar- „tam kézsókolására lenni; de tudván hogy a' különös „eseteknek milly nagy kedvelője, egy kis tréfát gon- „doltam ki, mellyel Vizsleit a' jóvendő sógort akarom „megjáltzani. — Etti hugom nálam van, 's úgy adtuk „ki a' dolgot hogy valami olasz Tiszt vette volna ma- „gához. Én hát mingyárt megfogok jelenni azon Tiszt- „nek képében, hogy Vizslei velem Ettiért megvijon; „igy annak hűsége is próbára tétethetik. — Mindezek- „rül kívántam tudósítani kedves Anyámat, hogy egész „csendességgel várja ki a' dolog kimenetelét, mert az „Olasz Tiszt képében én leszek — fia Károly.“ Mi- csoda titkos szövevény ez? utóbb magam is elbódulok. Ennyi fiu egyszerre! 's most magam sem tudom már, mellyik a' sok közül? Jó hogy megrekesztettem emezt, meglehet esalni akar. Valóban különös, ebből valami nagyot lehet várni. — Kiváncsi vagyok a' ki- fejlésre, de be kell várni, annál édesebb lesz a' meg- lépés. Hogy fortély van a' dologban, már azt látni. — Te ki adta ezen levelet?

Lidi. (vállat vonít, hogy nem tudja)

Táriné. Ily egyszerre megnémulni — különös, ez vigasztalhatja szegényt. Mit nem adnék érte, ha esküdő előtt megnémultam volna egy kis időre, 's a'

hitet jelek által kellett volna le tennem! Legalább valami különös történt volna menyasszonyságomban. Ah! az én éltém folyása olly mindennapi mint a' Dunáé, — de még ollyan sem, mert az legalább télre befagy!

V. Lajos. (jó) Az Istenért! hogy tud illy csöndesen lenni itt Anyám? Ez rettenetes világ! fényes nappal így elveszni egy leánynak. — Az a' sok fiu nekem nem tetszik, köztök veszett el Etti, valamellyk csalán mind a' kettő is. Már meg a' másik is elikant?

Táriné. Azt megrekesztettem, ha szükség lenne rá. 'S igazán olly csendes képem volna? 's semmi kéttségbeesés arczomon? Oh pedig fiam uram szörnyű dolgok következnek. Most kaptam egy levelet, mingyárt itt lesz a' Tiszt — löni kell! elkerülhetetlen valamelyk részről a' halál, — 's én — oh mi kin ez! nem tudok elájulni. —

V. Lajos. Micsoda levél az?

Táriné. Lidi hozta.

V. Lajos. Ki adta azt neked?

Lidi. (holmi érthetetlen jelekkel mutogat.)

Táriné. Nagy dolognak kellett történni, — ez a' lány megnémult — pedig tudja fiam Uram milly lármás volt ez előtt, akár a' török muzsika.

V. Lajos. Elcsábították, tettetett némaság, — majd megnyitom én a' torkát: (felé megy mérgesen) Szolj! ki adta a' levelet? vagy —

Lidi. (kiszalad előle)

Táriné. Ne bántsa az Istenért, bizony még a' nyavalya üti föl.

V. Lajos. De ez már még is sok! Ennyi különös eset, ennyi fiu, a' leány meg nincs! Vagy talán egész játéknak vége egy különösen készült kosár akar lenni? — Drága Tenna Asszonykám úgy ne méltóztassék magát újabb újabb különös esetek öszvefűzésével fárasztani, — tessék nyilván megvallani, hogy akaratját már megbánta, — hogy Etti leakar mondani, 's én tüstént távozom; de illy játékot üzni az emberből, ez kellemtelen!

Táriné. Mi különös gondolatok ezek? engem nem vádolhat, itt csupa vaktörténet játzik, és különösen, a' mit, ha ki fejlik, sokért nem adhat! Hogy Etti hol van nem tudom; (magában) Meg kell mutat-

nom neki a' levelet, a' mint neki böszült még itt hagyja a' lányomat; pedig már az egész világ tudja. (fön) De — de — még is csak meg vallom, én ezen levelet a' fiamtól kaptam, —

V. Lajos. Ismét fiu? azt sem tudjuk már, melyik a' sok közül?

Táriné. Ugy vélem ez lesz az igazi — tessék csak olvasni, (áltadja)

V. Lajos. (magában olvas)

Táriné. (félre) Szép gondolat ment füstbe; de nem tehetek róla. Ezek az emberek annyira ragaszkodnak a' mindennapihoz, hogy tán, ha mátkájok bal lábbal indulna az oltárhoz, meg sem esküdnének vele; pedig a' mindennapi szokások közt az még csak tűrhető hogy a' leányt elviszik az ember gondja alól!

V. Lajos. Hm! a' kis sógor mint akarná az embert megjáttzani! — 'S már most mit gondol anyám, mellyik irta ezt?

Táriné. Ugy gondolom még ezt nem láttuk.

V. Lajos. Hát az elébbi kettő?

Táriné. Az bizonyosan valami különös történetből credt, de vágnám most már tudni, kik voltak? — Az egyiket meg is rekesztettem.

V. Lajos. Gondolom már — (V. Bandi jó) Ahá! jó hogy jó! nos öcsém hol jársz?

V. Bandi. (körül néz) Nincsen itt Pörvényei. (fön) Hugomat kerestem minden felé —

Táriné. 'S nem lelted fiam?

V. Bandi. Sehhol sem; pedig mint kinoz hogy nem láthatom. —

V. Lajos. Jó testvér!

V. Bandi. Távollétemben sem volt soha nyugalom miatt, — felőle álmodtam, őt gondolám.

V. Bandi. Nélküle olly puszta életem, olly unta a' napok —

Táriné. Pedig nem is látta, még is felőle álmodik, ah! különös álmok!

V. Lajos. Hasonlíthatatlan rokon! Épen szükségünk van rád, — azt már hallád, hogy Elti bizonyos tisztnél van, kivel értte meg kell viini. Vízlelei, kit illet a' kihívás; eltűnt, én mezei ember csak csákányhoz

vagyok szokva, — pedig a' gyalázat familiánkon nem maradhat. Benned van hát minden reményünk, Te tudsz a' fenyverekhez, álj ki hugodért.

Táriné. (félre) Szép föltalálás, — kívül most mellyk a' sok közül?

V. Bandi. Én — igen — de a' kihívás Vizsleit illeti —

V. Lajos. De ő nincs.

V. Bandi. Nincs? én mingyárt megyek őt fölkeresni, — de Bátyám addig te végezz a' Tiszttel, —

V. Lajos. Azt meg nem találod.

V. Bandi. Minden bizonnal meg, mingyárt itt leszünk, csak te végezz.

V. Lajos. Lehetetlen, — én ki nem állhatok: aztán a' dicsőséget az Istenért egy hadi tisztől hogy ragadnám el? szívem lágy mint az irós vaj, — végezz öcsém mint egy vitézhez illik, majd én szerzek mingyárt pisztolyt. (el)

Táriné. 'S én? — ah! még ez is elhagy! Lehetetlen itt maradnom, nem is puffanna már meg halnék. Fiam rád bízom hugod sorsát, végezz! Én addig a' fogadósnál leszek. (el)

V. B. Bandi. (egyedül) Mind itt hagyának. Ezer vilálm! 's most én itt értök vijjak! mintha én volnék a' legvadabb orosz lány. Csak bele ne kaptam volna, de a' hír elcsábított: — pedig tévedésnek kell lenni a' dologban, már gyanitom. Itt a' testvérben mátká lappang 's engem utóbb is bolondá tesznek!

Pörnyei, (kémlelve kinyitja az oldalajtót) Bandi!

V. Bandi. No? Ah! kedves Tiszt ur —

Pörnyei. El mentek?

V. Bandi. El, el, csak jer hamar, 's szabadíts, én megakadtam.

Pörnyei. Jobban nem mint én!

V. Bandi. Hogy hogy?

Pörnyei. Gondold! hallván egy kicsinysége oltá nem látott fiáról, annak személyében léptem föl, hogy mint Testvér Ettihez közelebb esvén, szívét elnyerhetném.

V. Bandi. Üm! nos?

Pörnyei. Tárinéval geneológiai beszédbe ered-
vén, kisült, hogy négyen vannak testvérek. —

V. Bandi. Ah! lehetetlen!

Pörnyei. Maga mondá — hinnem kell! — 's
én egy kis negyedrészt vettem illy nagy fej-
emet — szólj! hogy menekedjem? De hiszen most el-
illantok.

V. Bandi. Megállj. Én hasonló környületek közt
vagyok. Engem Táriné maga esmert el fiának — 's
megörültem, hogy Ettit így bizonyosabban elnyerhe-
tem. 'S gondold! vini kell a' lányért; pedig halálra.
Rám biztak mint testvérré mindent, magok elmentek,
's mingyárt jó a' bajtárs.

Pörnyei. Ha lányt akarsz csak yijj, — nekem
nem kell, én szököm — (menni akar) mi az ördög?
valaki jó, már meg nem szabadulhatok, vissza, vissz-
sza! itt várom meg a' kimenetelt. (be a' benyilóba)

V. Bandi. Mit csináljak? A' leány is szép az élet
is szép. Ej! leány több is van, élet csak egy, biz én
nem vivok!

V. Lajos. (jó pisztolokkal) Ím! öcsém derék fegy-
verek; nem hibáznak ha egyenesen tartja az ember.

V. Bandi. De aztán már hogy lenne ez? Én —
örömet; de az ember alig jött meg, márig gyilkoljon!

V. Lajos. No de azt a' fölötte szeretett hugodat
idegen kezek közt hagynád? vért kíván a' becsület,
azért hoztam a' pisztolyokat — válassz!

V. Bandi. Mindenik egyforma. (félre) Uram mi
lesz belőlem? még utóbb agyon lönek.

Táriné. (jó) Meg van e' már? ki halt meg fiaim?
vagy még el sem jött?

V. Lajos. Reménylem nem fog már soká késni.
Károly öcsém alig várja, bizonyosan ő lesz a' nyertes.

V. Bandi, (félre) Már a' fejem is kereng, ez az
ember egészen rám erősödik — mit tegyek?

Táriné. Hát én még korán jöttem, oh! bár csak
már vége volna!

V. Lajos. Csak maradjon Anyám, — én is itt
leszek, legyünk bizonyosságok. —

Etti. (jó nagy köpönyegbe burkolva, mélyen
szemire nyomva egy kolcsagos sisak)

V. Lajos. Már itt van!

V. Bandi. (félre) Bizony nem tréfálnak, mi lesz belőlem ha agyon talál löni?

Etti. Én ígéretem szerint megjelentem, ki lesz a' vivó társ?

V. Lajos. Itt az ellenfél, majd én meglépem a' helyet!

V. Bandi. Kérem, ne fárasztson magát. Én — én — (félre) ki kell vallanom, másként nem menekedhettem (fön). Tehát én nem az vagyok a' kinek gondolnak, — én csak vak történetből vetődtem ide — nem vagyok testvér.

V. Lajos. Ahán! kisült.

Táriné. Nem? 's én hijában örültem? különös! tehát a' másoknak csak ugyan igaza van (kinyitja az oldalajtót) Fiam! jer-ki, látom te vagy az igazi, víjj meg hűgödért!

Pörnyei. (kijő) Én — vini? (félre) Még kell nyílnom, másként még rám erősödnek. (fön) Én — engedelmet kérek, csupa vaktörténetből tébolyodtam ide. — Egy kis tréfának gondolám az áltöltözést, — én nem vagyok testvér.

Táriné. Ez sem? mellyik hát a' sok közül?

Etti. Hát mind illy nyúlszivűek? én vért áhitok, nekem álljon ki a' mátká, vagy Etti senkié sem.

V. Lajos. Én hát kiállok, — hanem csókkal víjjunk sógor!

Etti. (hátrál) Kérem a' tréfának semmi helye, — én pisztolyt akarok —

Táriné. (félre) Tudtam hogy mindent elront, pedig mi szép lett volna!

V. Lajos. Minek a' csavargós külöködés, hol egyenes ut van nyílvá a' boldogságra, — minek ott a' próba, hol gyanút csak a' magát unt képzelet szöhet. Láttam a' levelet, tudók mindent, ölembe sógor; de elébb hol van Etti?

Táriné. (boszonzkodva) Ez a' vastag egyenesség! — Én még sem szeretem, mindég egy nótát fűj, mint az erdei Rigó.

Etti. Uram ez nem játék! Pisztolt, halált, — nem tágíthatok.

V. Lajos. Pisztolt csak az vesz, kinek eszével együtt napja öröke letűnt. Nekem most kezd (derülni hajnalom, várjon a' halál, — nekem élet kell és Etti! Tudom megakartál játtzani, de minék a' játék, hol edesebb lehet a' való. — Megakarál csalni; azonban ne szégyenld magad, 's majd mások is pirulnak.

Etti. (félre) Elferdült a' plán — de semmi! (elveti sisakját, köpönyegét, 's ön alakjában áll elő — fön.) Im! lepleten állok — ki fog pirulni?

V. Lajos. } Etti?

Táriné. } Leányom?

Pörnyei. } A' Kisasszony?

V. Bandi. }

V. Lajos. Valóban rám is hárul egy kis 'pirulás. Vakmerőn csalhatatlannak véltem magamat, de hiszen nem tudtam hogy lányaval van dolgom 's ez mentheti

Táriné. Milly' ötlet! mi különös kifejlés! Etti szölj!

Etti. Tadván milly kedvelője a' különösseknek Anyám, — csupa tettzésére gondolám e' kis tréfát, 's megmutatására Lajosnak, hogy tud a' leány, ha akar!

V. Lajos. Szent igazság! mellynek mátol fogva magam is hódolok; csak hogy teljesületlensége inkább tiszteletre gerjeszt! Játékod Ettim, im! két hódolókkal gazdagít, kik elősegíteni a' mai tréfát önkényesen vállalkoztak, — 's kiknek mivel most is még bódulásban láttzanak lenni — jelentem; hogy én nem Testvér, hanem Vizslei Lajos, Etti jegyese vagyok, 's a' vélt Testvér még elmaradt, ha csak lakodalomra meg nem jó!

V. Bandi. Vizslei? — Itt hát a' hir, 's az én csalódásom kútfeje. Én is Vizslei vagyok, 's e' név üzte ma velem játékát. —

V. Lajos. Vizslei? tehát rokon? Hir után ösmerem, 's most illy különösen öszve jöve, ajánlom továbbbi atyafiságomat.

V. Bandi. Szívesen elfogadom emlékére e' napnak, mellyben káromon megtanultam, hogy kis mérszég kivált lányok körül nem árt, 's ki czélt akar érni, holmi akadályoktól ne ijedjen vissza.

Táriné. Mivel minden igy fölfejlék, nekem is egy szóm van ezen urhoz (Pörnyeihez) Elébbi szavamat háznépemről vissza kell huznom, — csak egy leá-

nyom van 's a' fiam, kit, mivel a' jószág fiágot nem illet — kis korában Katonának adánk.

Pörnyei. Ugyan? örülök! (félre) Még is igaz hát! Etti csak maga, — szép jószág, 's ettől estem el; de így jár, ki Catalogusból házasodik!

Lidi. (jó) Kisasszony! szabad már? kin halgatódtam, tán itt már az idő, — olly jól esik a' csevegés, mint madárnak vedlés után.

Etti. Szabad! vége a' játéknak. Én némitám meg, hogy megmaradjon titkom, 's im fele még is kiröpült.

Fogadó s. (jó) Tek. Ur! meg van a' Kisasszony? szégyenleném ha házamtól csak ugyan elveszett volna.

V. Lajos. Im itt áll!

Fogadó s. Hálá Isten hogy megkerült! már féltem hogy hirbe jön fogadóm miatta; de vigyázok is ezentul, 's ki szép lánnyal jön hozzam, kettős zárt adok ajtajára. —

Pörnyei. Én tűzbe vetem Catalogusomat, 's lángjánál fogok az első szépnek, ki igazán érdekel — örök hűséget esküdni!

Táriné. Áh! 's én? megmaradjak e különös vágyaim mellett? Igaz hogy néha bajjal járnak, de más-kor megédes meglepésekkel jutalmaznak! — Ha fiamuram el nem rontja — ez is szebben végződött volna; de így csak egy pisztoly sem durrant! Azonban nem mondom, hogy le nem mondok rólok, csak egy utat mutasson valaki, melly — különös legyen!

(A' kárpit lefordul.)

Kovács Pál.

E M L É K E Z E T

Barátomhoz.

Értem remegsz újlag baráti szív?

Erettem e' köny arczodon? — minek!

Hiszen kizúga már a' szenvedély,

És a' mell kriptacsendben ünnepel,

A' villám kar' idegje elszakadt

'S elpattant húrként bus halált donog.

Mit sírsz? végig vivém már a' tusát,

'S alátörpült az egykor büszke szív.

Szívhydra — üdvezlégý — emlékezet!
 Az elhagyottat még el nem hagyád,
 A' lélek éjén kelnek álmaim,
 'S lyányka alkonycsillagként sugárz
 A' homlok' fellegén alá,
 És szemsugárra ló a' szemsugár.
 Még egyszer üdvezlégý emlékezet
 A' mult' varázsit visszabájolod,
 'S a' szívnek vérrel tarka fátyolán
 A' hajdan kísértetként elrobog.
 E' mellben egy magos világ keringe,
 'S midón veszek rázának, 's szívemen
 Szövetnekké gyúlt a' vevső remény —
 Sugár, szövétnekké, melly a' kebel'
 Mélyét mutassa, el elborzadék
 Mert végtelenné nyúlt el szellemem.
 Akkor Malvina eljövél, felembé
 Hajolt a' liljom arcz, a' büszke szem,
 'S hol a' szövétnek éjelig világolt
 Aranyt sugárzott most a' szép korány.
 Szívhydra — üdvezlégý — emlékezet!

Szalay László.

A' LEÁNY PANASSZA.

(Siller után)

A' tölgyes üvöltöz,
 Fellegek úsznak,
 A' lány puha zöldit
 Űli a' partnak,
 És megtörik a' hab erővel erővel,
 'S az éjbe ki jajgat a' lyánka szívével
 Szem-tükre zavarva sirástól.

„Elhalt szívem, 's e' föld
 Puszta remény vár,
 Mert benne reménylni
 Nem tudok én már.
 Hívd Isteni vissza szülöttöd öledbe
 Szívt, m gyönyörét ez alantnak elégbe
 Éltem, 's szívem olvada lángtól.“

És elfolyik a' könny
 Hasztalan árja,
 Jaj nem hat alélthoz
 Sírnak alára.
 Mond írt mi hoz 's enyhet a' szivre leány,
 A' báj szerelem - derű tünte után,
 En Isteni nem tagadom meg.

Hadd folyni könnyüdnek
 Hasztalan árját
 Ne hassa jajod meg
 A' sírok alját,
 Leg édeseb' enyh-ír a' szivre leány
 A' szép szerelem-derű tünte után.
 Ha jaj 's panasz ajkidon ülnek.

Högyeszi Istán.

EPIGRAMMÁK.

A' Görög Anthologiából. *)

Alkaiosé.

Hajh káromlom Erost, mért a' vadat íve nem üldi,
 Mért hogy nyugtalanúl szórja keblemre nyilát.
 Vagy, mi dicső isten, ha felégeli a' nyomor embert?
 És mi, ha zsákmányúl vinnie fogja fejem'?

Rufinusé.

Hol most Praxiteles, hol most Polükleitos' aczélja,
 Melly a' márványnak egykoron éltet adott?
 Illatozó fürtjét Melitének, és szeme' lángját,
 'S a' ragyogó mellet vézni, ki lészen üjem?
 Fel! szunnyadt faragó, fel! hajdan képzni híres:
 Isteneidnek adál csarnokot, adj neki is.

*) Próba gyanánt.

E M M A.

Ül keserves fájdalmában Emma,
 Ül, — 's fanyar köny csillog bús szemében.
 Néz a' lent viruló al-világba
 'S hű kin éled marcangolt szivében.
 Kondúl búsán a' harang,
 Fölrezzenti őt a' hang, —
 'S keble új jajjal telik meg,
 Gyűl panasz siró nyelvére,
 'S szál tömötten a' bus égnek
 Némán béborult színére. —

„Nincsen ő már!“ így sír, „elszakadva
 A' Remény mi éltem' istenité,
 Nincsen ő már! véle elhervadva
 Az öröm, mi létem édesíté.
 Mennék a' föld' végire,
 Szálnék Tenger' mélyjire;
 Áh! de őt föl nem találom
 Bár északra, délre száljak,
 Kínom, és hű sóhajtásom
 Már utánna nem ragadnak!“

'S kondul újra a' harang, — rezegvé
 Szálla a' vidékre gyászos hangja,
 'S a' kegyes Szerzet kar énekelve
 A' kedves halottat sirba zárja.
 Emma egy bus ormon ül,
 Kinja többre, többre gyűl, —
 'S a' lágy esti szél fuvalma
 Tompa zúgással jelenti,
 Hogy halottját bús kriptába
 A' vár népe most kíséri.

És elhallgat, — és elnémul minden,
 Csöndes a' környék, csak Emma jajgat, —
 'S a' madár is a' komor vidékben
 Néma fészken bús szāvára hallgat!

Rejtve a' tűz tsillagok,
A' szelid hold nem ragyog.

Gyászt öltött az ég magára

Széltnonuló föllegekből,

'S a' bús este alkonyára

Semmi fényje nem tűnik föl.

'S Emma lány szívében egy tükélet,
Bátor; mint a' hős szilaj csatában, —

'S édes, mint a' legszebb ifju élet —

Kél hatalmasan, elámultában.

A' jegyest meglátni vágy',

Kit nyugtat halálos ágy, —

És gyűrűt cserélni véle,

Melytől megfosztá halála;

Hogy fagy-álma közt, ha élve

Nem lett — légyen a' Jegy nála.

'S indul a' halálos kézfogóra,

Lépte a' mély csöndben visszahangzik, —

És hogy éjfél nem vért még az óra —

Kripta ajtón némán hallgatódzik.

„Lányka a' sír' szelleme

Fojtós — ah! ne menj bele.“

De ő eltökélve zárt nyit,

Rém nem jó bőszült eszébe,

'S oldva a' halál bilincsit

Száll a' sír vak éjjelébe.

'S itt meghorrad, — fáklyáját remegve

Földre ejti, nyárlevél ként inga;

Egy koporsónál ben, fáklya ége

Gyöngye fényt eresztve a' halottra.

Hül a' lányka vére; — ott

Holt jegyesse nyugodott,

'S egy burkolt alak mellette

Pislogó fáklyával álla.

„Ah! mi Lény az?“ — néz remegve

Emma, 's arrább botorkála.

És a' mint megy, a' sötét kriptának
 Belsejébe: gyúladt képzetének
 Rémitől borzad, 's hevült agyának
 Tarka tüneményi ébredének.

'S a' halottat látja ott
 Épen hogy kezét fogott.
 És vész fényje szép szemének,
 És kereng a' kriptá véle,
 'S látja mint nyul kevesének
 Jobbja a' Gyűrű cserére. —

És megy mint bús lelke más világnak
 Beljebb a' halálos kézfogóra,
 És érzési fűntebb gyúladának
 Még; hogy Éjfélt zengekint az óra.
 'S a' mint lépti hallanak,
 Rá néz a' burkolt alak;
 'S öszve borzad a' leányka
 Lángra gyult hév képzetétől,
 Jajdul, — 's szentjeit kiáltva
 Holtan a' koporsóhoz dől!

A' burkolt, egy szolga volt a' várbol;
 A' ki drágaságit a' halottnak
 Készült most föllopní a' kriptából,
 Míg lány párnán mások álmodoznak. —
 'S hogy meglátja Asszonyát,
 Lelkek közt vélvén magát, —
 A' sötét kriptán keresztül
 Sápadt arcczal fut szabadra,
 Űzve száz ijesztő Rémtől,
 'S ben kettős halottat hagyva. —

Csöndes a' Vár, — csöndes Éjszakának
 Karján nyugton alszik a' vár népe;
 Alszik Emma is: de mély álmának
 Nem lesz többé szép hajnalra vége!
 'S ha ki este alkonyán

Áltmegy a' vár udvarán :
 Borzad 's fut, — mert azt regélék,
 Hogy még Emma éjfelekre
 A' kriptánál megjelenék,
 'S jegy cserére önnét száll le!

KOVÁCS PÁL.

C S O K O N A I H O Z.

Szunnyadsz gyász temetőbe már
 'S ifjú hamvaidon kék liliom virúl,
 Nem szállsz tarka mezők fűvén
 Mint langyos zefirek, nyár kies alkonyán.
 A' zengő patak árjain
 Nem foly méz ajakad kellemes éneke.
 Nem andalgsz viruló liget
 Ambrás árnyaiban néma magány ülén.
 Lillát Isteni hangokon
 Nem zenged viruló zöld halom ormain.
 El múlt szép tavaszod, kies
 Arczádat halovány szín lepi, hamvadoz
 Sírban báj deli termeted
 'S zengő ajkaidat néma halál fedi.
 Élész még a' Magyarok között
 'S emléked ragyogand Hunnia kék egén
 Még dallid nemesek szívét
 Bájolják csalogány alkonyi dalla ként.
 Nem csak harczy robaj között
 Vívó bajnokokat czímezi a' babér;
 Nem csak bús csata térein
 Elhúnyt hős tetemén fénylenek oszlopok :
 Oszlop czímezi hamvadat ;
 'S fenylő érdemidet hirdeti éneked.

H A Z Á M H O Z.

Megszűnt Byzantznak bajnoka telkeden
 Ügetni, mint vad karpatus ormain;
 Vérlepte hantid fenyben úsznak
 's béke lebeg kies aetheredben.

Szunnyad hüvelyben tündöklő vasad,
 Némák az ágyúk, 's vas karu örjeid
 Ámbrás ligetnek éjelében
 A' röpkülő vadat ostromolják.

Felhők borítják a' tudomány egét,
 Vívsz menykövek-ként, 's éjszinü leplein
 Törj, mint világló hold sugárja
 A' komor éj szomorú homályin.

Ró'sas egednek fátyolozott körén
 Auróra bíbor csillaga fényledez,
 'S már honni lanton zeng Virágod
 Illatozó ligetidnek árnyán.

Hol ősz Tokajnak báj színü telkein
 Bodrog homályos habjai zengenek:
 Ott önt ezüstös lantja húrján
 Isteni dallt koszorús Kazinczyd.

Melly bájosan foly Kisfaludyd komoly
 Zengése, váarak bús düledékein;
 'S Károly varázsló dalla röpdős
 Bíbor eged' ragyogó határin.

Nagy Berzsenyidnek kellemes éneke
 Mint báj tetőknek csermelye heinpelyeg;
 'S vér lepte Rába zsenge partján
 Zengi Czuczor Leheled csatáit.

Fátyolban úszó bajnokidat, hazám,
 Felkölti zengő Martyd' ezüst szava,
 'S Phantáziája menykövek-ként
 Ősi csaták mezején röpkülget.

Ragyogj sugár-ként, 's a' tudomány kies
 Fáklyája, lengjen bíbor eged' körén
 'S a' szent szabadság tündököljön.
 Zöld mezeid zamatos virágin.

TISZTELENDŐ SCHRAMKO PÁL HAMVAIN. *)

Mint a' lebke hajó röpül
 A' zúgó Oceán éj színű habjain
 Még szép honja határain
 Rémes vészek után a' kikötőben áll:
 Úgy száll báj színű életünk
 Majd kóron 's violán, még el enyész, 's ki múlt.
 Szendergsz várt kikötőbe már,
 'S Ró'sás élted után csendesek álmaid.
 Bús könny öntözi hantodat
 'S buzgó hála röpül bús Rima habjain.
 Fénylő Pároszi oszlopot
 A' döntő viharok harczai elnyelik.
 A' föld lenge határain
 Csak virtust nem emészt a' vas idők foga.
 Hallom tündöklő neved'
 A' késő maradék ajkain ömleni;
 Látom fényleni érdemed'
 A' föld baj telekén hajnali fáklya ként;
 'S bár hamvad deli termeted,
 Élsz a' jók ajakán 's élni fog érdemed.

S Z I N Y E T Z H E Z.

Szép vagy, midőn báj hajnali fény varázs
 Illatban úszó, ormaidon — dereng,
 'S a' kellemes hárs zsenge ágán
 Zeng az ezüst szavu víg madárka.

* Volt Klenótzai Lelki pásztor, meghalt Feb. 25kén 1830.

Szép vagy, midőn zöld telkeiden szelid
 Juhok legelnek, 's hárs hüvös árnyain
     Bársony virág közt ifju pásztor
     Kék szemeit beborítja álom.
 Szép vagy, midőn nagy szirtjeid alkonyi
 Sugárban úsznak, 's kürt szava rengedez
     Erdőd határain, 's karsu Szarvas
     Száll, 's letiporja meződ virágít.
 Bájlók virágzó bükjeid, édesen
 Zengnek pataknak gyöngy színü habjai
     Szép völgyeidnek zöld virágin,
     'S kellemetes ligetidnek árnya.
 Határidon kelt hajnali életem,
 Ott, hol Rimának habjai lengenek,
     Hozzád röpülök 's honni lantou
     Zengedezek viruló öledben.

A' VADÁSZ

Hol illatot lehel virág
     Szinyetznak ormain
 A' hársnak ambrás árnyiban
     Az álom karjain,
 Ott szenderg egy vadász selyem
     Hajának fodrai
 Haboznak vállán, mint kies
     Ligetnek bokrai.
 Aranyzott ivje hárs ágán
     Fenyt hint miként csillag,
 Hopója bársony halmokon
     A' nyúl után ballag;
 Gyors sólyma röpdös illatos
     Mezőn, majd ágokon,
 Orosz majd bús császár madárt
     A' zsenge partokon.
 Az ifju fül kel 's ormokon
     Száguldva, kergeti

A' bús vadat, 's könnyű nyilát
 Szarvasra most veti;
 Tanyát üt ez vad keblibe
 Vér hempelyeg kövön,
 'S a' karcsu Szarvas bágyadtan
 Már szendereg fűvön.
 Továbbra száll a' szép Vadász,
 Hól nyárfa ágait
 Lehintve, árnyal bé fedí
 Rimának hanjait:
 Ott Lincsi köt illat füzért
 Zöld berkek árnyain,
 A' vig lebel gyöngén susog
 Hajának fodrain.
 Fül kel, bokor rezg, ércz nyilak
 Röpülnek keblibe
 'S bibor virágok fürdenek
 Szép lyánka véribe.
 Zsákmánt emelni száll vadász
 Vig kedve hervadoz
 Mint látja karcsu kedvesét
 Fűvön hogy hamvadoz.

ISZITTYAFY MÓRITZ.

AZ ALKONYI ÉRZELMEK KEDVESEM SIRHALMÁNÁL.

Már az alkony ereszkedik,
 A' fáradt Természetre;
 Ujabb élet harmatozik,
 Az el-lankadt terékre.
 Barna homály árnyékozza,
 A' virágos völgyeket,
 Az est — hajnal aranyozza,
 A' kékellő hegyeket.

Vonul az éj patyolatja,
 A' munkás nyugalmára ;
 'S a' csendes álm magzatja,
 Borul fáradt tagjára. —

Már sötét van ! — 's e' környéknek
 Térjein a' tsillagok,
 Szét — szurdalva tündökölnék,
 'S némák a' szárnyos karok.

Csak egy bús fülemülének
 Fáradt dallja hangicsál. —
 'S a' bujdokló vándor szivnek
 Kinja ismét elő-áll.

Huhol a' bagoly nótája,
 Az erdők rengetegén.
 'S kinos éltem roncsolt zajja,
 Hordoz az éj gyászködén.

Reményem tiszta szikrái
 Hamvadoznak keblemben ;
 Hűségem arany lántzai,
 Szét-omolnak szivemben.

Kölcsönös szeretetemnek
 Fáklyái nem pislognak ;
 'S boldogságom zöld térjének,
 Virágai hervadnak.

A' rémitő tünemények
 Mozgatják képzelmimet.
 Álomtalan bús éjjelek
 Sorvasztják tetemimet.

Küszködöm a' Keserveknek
 El emésztő lángjával ;
 'S a' veszélyes kétségeknek
 Élet oltó habjával.

Lám majd az éj homályába
 Megujul a' Természet :
 De az én elmém honnjába
 Nem tsillámlik szebb élet.

Csak a' kinok fellegei
 Tornyadoznak körültem !
 'S a' bánatok fergetegi
 Menydörögnek fölöttem !

Óh látom már , hogy éltemnek !
 Hervadoznak ró'sái !
 'S szét-repdező képzelmemnek
 Nehezednek szárnyai !

A' Léte! lobogó tüze
 Vérem közt tsendesedik :
 De a' bánat ón fellege ,
 Szivemről le-nem esik.

Nem! nem!! — mert az irigy halál
 Tölem elzárt — Angyalom! —
 Téged! — ki — reményem valál
 'S már fed is — e' sirhalom !

Kedves! adj helyt fohászimnak
 Kik sirod körül lengnek
 'S adj szállást, köny-záporimnak
 Kik hamvadra terülnek.

A' SZILAJ KIS LÁNYHOZ.

Lyánkám! tán azért haragszol,
 Hogy kezed czirógatom?
 Vagy talán még gúnyolódol,
 Hogy szerelmed óhajtóm?

Am légyen! — de meg emlékezz —!

A' zajos élet rövid!

A' mi ma van holnap nem lesz!

'S le húllnak szép kellemid!

Élj hát most a' jelen léttel!

Az ész tiszta örömevel!

Jutyán eged pontjára!

Estve lesz nem sokára!

GY. H. I.

Á M O R.

Szépek! Ámor sok bajt okoz

Öröm alatt keserves hoz

Esmérjétek meg, ki az?

Látjátok hév pillantásit

'S szívből szakadt sohajtásit

Ne két'ljétek, Ámor az.

Mint Proteus ha olálkodik,

Majd vidor, majd szomorodik

Kerüljétek, Ámor az.

Hajlong gaz csapodársággal,

Hizelkedő nyájassággal

Vigyázzatok, Ámor az.

De mikor Táncz 's játék alatt,

Kebletek után pillantgat,

Fussatok el! Ámor az.

A' D O H Á N Y.

Drága Dohány - növevény

Jobb eszük' barátja!

Kedvell téged ifjú 's vén

Nagy érdemed látja,

Ki veled jól élni tud,
 Tudományhoz könnyen jut,
 Ezt ki tagadhatja?
 Mikor téged természetlek,
 'S rád jó időt kérek,
 'S egymástól el-helyhezlek
 'S külön ágyat mérek,
 Amúgy teszel Gazdának,
 Így meg Geometrának,
 Ezt ki tagadhatja?
 Tróját égni látom,
 És érzem mint füstöl el
 Földi boldogságom:
 Úgy vagyok Historikus,
 Így leszek Philosophus,
 Ezt ki tagadhatja?
 Ha tüzzel föl oszlátva
 Nedv, hamu, füst lészesz.
 És unalmam el-hajtva
 Szolgálatot tészesz:
 Akkor vagyok Chemicus,
 Ekkor pedig Medicus,
 Ezt ki tagadhatja?
 Nagy becsed mint a' lélek
 Örökké marad fönna,
 A' haláltól nem félek,
 Melly tűzként reám jön
 És így, drága Növényén,
 Theologus leszek én
 Ezt ki tagadhatja?
 De fő érdemed látszik
 Könnyű elégteddél,
 Érzük, milly' könnyen játszik
 A' Lány a' hűséggel:
 Ki veled él, magasatál,
 Mert az sokat tapasztal,
 Ezt ki tagadhatja?

Drága Dohány-növény
 Jobb eszük barátja,
 Kedvel téged ifju, 's vén,
 Nagy érdemed látja,
 Ki veled jól élni tud
 Tudományhoz könnyen jut,
 Ezt ki tagadhatja?

M E G - E L É G E D É S .

Mig éltem zivatarja köz't
 Zöld koszorút köthetek,
 'S Emma ölelő karja köz't
 Egy vig Órát költhetek:
 Mig el csüggedt Társainnak
 Biztos Reményt adhatok:
 Sors üldözte Barátimnak
 Segéd kezet nyújthatok:
 Addig éltem kis sajkáján
 Örömmel evezhetek,
 'S létemnek vég éjszakáján
 Bátran vissza nézhetek.

ENGLER ANDRÁS.

Ó M A G Y A R D A L .

Jertek által jó révészek,
 Ki népei vagytok?
 Lengyel László jó királyé.
 Az is nekünk ellenségünk.
 Mivel való ellenségtek?
 Hidunk' lábát eltörette
 Meg sem csináltatta.
 Ácsok vagyunk
 Ácsodozunk.
 Miből ácsodoztok?

Mind ezüstből sáraranyból.
 Hol vettétek
 Mind ezüstöt mind sáraranyt?
 Boldog Asszonytól
 Kérve kértük,
 Fenyő fából kifaragtuk,
 Még is nektek aadtuk.
 A' kapunak vámja vagyon,
 Micsoda vámja?
 Egy szép leány,
 Egy arany alma.
 A' szép leányt megadhatjuk
 Az arany alma most bimbózik.
 Búj búj zöld ág,
 Zöld levelecske,
 Nyitva vagyon arany kapu
 Csak bújjatok rajta. *)

EPIGRAMMÁK.

Folytatás.

GAETULICUSÉ.

Tengeri hullámok' Kormányosa, néked ajánlom
 E' süteményt, néked nyújtom ez áldozatot.
 Ioni tengernek holnap tükrére kelendek —
 Eidotheámnak arany keblire szomjuhozó.
 Adjsza vitorlámnak, 's szerelemvágyomnak időket,
 Küpri té! a' nyoszolyák' asszonya, 's a' vizeké.

*) Ezen sorok, mellyeket a' gyermekek játékaik közben mondanak el, 's mellyekről Cselkövi az 1820iki Eleé és Litteratura 51 lapján tesz említést, itt úgy közöltetnek, mint Komárom Vármegyében vannak szokásban; máshol talán épebben maradt fel ezen töredék, a' minek 's több ilyen nemüknek közlését is szivesen veendő

R U F I N U S É.

Nem mondám, Prodiké, „megrozzansz;“ nemde kiáltám:

„A' szerelebontó futva - repülve siet?!“

Ősz fűrt, hosszú redő, roncsolt bálványa valódnak —

Hajdani ajkadról ah oda régi kegyed!

Ifjaid eltiüntek; nem lángol senki feléd már:

Mint temetőjétől; fut kiki színed elől.

K A L L I M A K H O S É.

Úgy álmodjál, úgy, Konopion, engemet a' mint

E' zúzos küszöbön, kegytelen, éjleni hagysz.

Úgy alugyál, mint vívódat szendergeted, óh, vad,

A' kinek álmodban sincs könnyörülni szived.

Törlakosid szánnak, 's te kegyetlenkedve megölsz e?

A' havazó fűtről menten eszedbe jutok.

C A P I T O N É.

Szép, kellem nélkül bájöl, de fogni erőtlén:

Mint ha horog nélkül úsztatod a' fálátot.

A R K H I Á S É.

Hasztalanúl vágtatsz! kikerülnöd nem lehet Érost;

Szárnnyasan üldözi ő a' gyalogolva menőt.

P A L L A D Á É.

Egy koszorút küldök, Rhodokleia, szerelmi virágból,

Mellyet az én kezeim fűztenek — össze neked.

Tedd fűrtödre, 's ne légy, mint voltál, gőgös ezentúl;

Mert ha virúlsz, megszünsz valaha, mint koszorúd.

M E L E A G E R É.

Szállj követem, dongó, siető szárnyaddal az alvó
 Szép' füle mellé, és súgd neki: "Zenophile!
 Ő virrasztva — s' te itt a' várakozónak elalszod
 Lángjait álnok? „Eredj; súgd neki, dallos, eredj.
 Hallkkal szólj, hogy az ifjúnak mély álma ne vesszen,
 'S féltékeny tüzeit keblibe rám ne dühítsd.
 Ha hozzám vezeted lyánkámat, dijud oroszlán —
 Bőr leszen, és buzogányt fog rezegetni kezed.

P L Á T Ó É.

Hellasnak gőgös nevetője, az egykori Láis,
 Kit heves ifjoknak rajzata lenge-körül,
 E' tükröt Paphiának adom. Mert látni személyem'
 Így nem ohajtom, 's a' hajdani nem lehetek.

S I M O N I D E S É.

Mellyek az ádáz harc' mezejéről félrevonultak,
 A' nyilak itt függnek Pallasathéna' ivén.
 Ők a' persavitéz' vérebe gyakorta feredtek,
 A' véres harcznak lármazajos mezején.

S I L E N T I A R I U S É.

A' bikabőr paisot', mentsvárát a' hadazónak,
 'S láncsát, melly gyakran dűfte az ellenerőt;
 A' nyilak' elhárítóját, a' vascsatu dolmányt,
 'S mellyen lóhaj orom Iobbadoz, a' sisakot, —
 Lüsimakhos hálául adá a' harczos Aresnek;
 És a' hív mankót vette kezébe maga.

(folytattatik)

JULIUS 7dikén 1828ban.

Nefelejtsel kedveskedél
 Születésem napjára! —
 Ó melly szépen emlékezel
 Te kegyes Szüz reája.

A' borostyán fonat minő
 Szépen illik hozzája,
 Együtt mi szép, minő kellő
 Ajándékod pompája.

Mondsza, én mint köszönnyem meg
 Nem a' virág kellemét,
 Hanem kegyét jó szivednek
 'S az ajándék érdemét?

Nefelejtsset adok én is,
 De nem ilyen hervadót,
 Sőt évek folyta után is
 Hervadatlan maradót.

Szívemben nyilt, ott tenyészik
 Szép Szüz neked szentelve,
 Koszorúban ott virágzik
 Neked egybefüzdelve.

'S mit az örökké zöldellő
 Borostyánfa koszorú
 Ollyan ép, és ollyan kellő
 Lesz, 's nem soha szomorú.

Úgy élesztem kebelemben;
 Nedve el nem fogy soha,
 Sorsom jövő életemben
 Legyen bár melly mostoha.

A' fonnyadó Nefelejtsel
 Emelly te is csak egy szált,
 Melly az idők' lementével
 Fonnyadva porba nem száll'tt.

Emelly kegyes szép kebledben!
 'S így virítson mind kettő:
 Enyim érted, — 's hű szivedben
 Az érettem zöldellő.

E L S Z Á N Á S.

Czenczim! midőn szemed egében
 Látom tündökleni kegyedet,
 Karjaim lelkem hevültében
 Vágynak ölelni tégedet.

De óh, egy sokkal szentebb tartozás
 Mérsékli váltig hevemet;
 Jó ég! meddig tart még e' habozás,
 Meddig kinozza lelkemet?

Nem, tovább már nem tűrhetem
 Meggyőzi lángzó szerelmem
 A' hideg ész tanácsát 's életem
 Egy kiesb ösvényre vezetem.

'S ha még egyszer olly szerencsés leszek
 Hogy bájjal tellyes arczodon
 Mennyemet láthatom, hidd nem veszek
 Bucsút tőled, míg ajkadon

Nem hagyom zálogát szerelmemnek,
 Szívem lehelte csókomat
 Kárhoztassa bár aztán hevemnek
 Gyümölsét az ész — 's lángomat.

CSÁSZÁR FERENCZ.

N É P D A L.

Három háznál hat kemencze,
 Körül jártam, még sincs este,
 Bár csak hamar este lenne
 Szívem Rózsám hozzám jöjne.

Be van az erdő kerítve
 Még is kijöttem belőle,
 Kincsem Rózsám ne lépj bele
 Mennyünk az idegen földre.

Elmentem én napkeletre,
 Hej babám de nem örökre,
 Messze estem országotól
 Magam édes Hazájától.

Megvagyok én búval rakva
 Mint a' borízú alma-fa,
 Kettő, három terem rajta
 Még is terítve az alja.

Majd kimenjünk szép hajnalba,
 Felszedjük a' kalapodba
 Majd kimenjünk virradóra,
 Csókot adok ajakadra.

Bolondság volt nádhoz bizni,
 Felszokott az szépen nőni,
 De mihelyt a' szél kezd fújni
 Miundenfelé kezd hajolni.

Én is biztam egy nádszálhoz
 Ki elhagyott, 's hajolt másához
 Eddig szívem enyém voltál;
 Nyugszik szíved immár másnál.

Siratnálak hogyha szánnál
 Megfognálak ha megvárnál,
 Tudod sokszor galamb módra
 Csókot raktam szép arczádra.

Kis kertemben egy rózsafa
 Hi hajlott a' duna partra,
 Úgy kiterült az ága
 Galambom ablakára.

Kukorikol a' kakas
 Úgy szép a' leány, ha piros
 Bizonyítja a' berek
 Hogy én szökét szeretek.

Szöke leány jere ki
 Hozz egy pohár vizet ki
 Haragszom a' szememre
 Mért néz a' tulsó szerre.

Galambomnak szép arczája,
 Éj de illik a' csók rája
 Mennél többet raktam rája
 Annál több is illik rája.

Van kökényfa van is rajta
 Van szeretőm, van is haszna
 Én szeretem, ő is szeret
 Soká tartson ilyen élet.

közli N. J.

BORIDVEZLŐ.

Olympon kedves szent ital,
 Oh bor, rólad zeng nagy dalom;
 Téged' kér szívünk 's érted hal;
 Én is neved' magasztalom.

Térdet hajt neked minden rang,
Csészét emel és áldozik,
Míg a' felriadt ének hang
Idvezelvén ábrándozik.

Te téssz boldoggá bennünket
A' föld' zajos csillagában,
Midőn baj öli szívünket
Bús sirmak' mély tavában.
Őszítsék a' búk hajunkat
A' fiatal kor' közepén,
De a' Bacchus bokros jajunkat
Megszünteti vig innepén.

Ö Magyar horunk' cseppjeit
Orvos kézzel hullajtotta,
'S a' test' 's a' szívnek sebjeit
Általok meggyógyította.
Borítsa felhő napunkat,
Setétüljön a' déli fény,
De Bacchusz bokros jajunkat
Megszünteti vig innepén.

Az édes mérgű szerelem
Az életnek rág gyökerén;
Felkap és hány e' gyötrelem
A' halálnak nagy tengerén.
Bár ne bírassuk magunkat,
'S lenyomjon a' szerelmi kény,
De Bacchusz bokros jajunkat
Megszünteti vig innepén.

Szállj hát közünkbe, légy atyánk
Oh jó Bacche, thyrsusoddal!
Ülj dombjainkra, nézz le ránk
Szólónk közül sok boroddal.

Tisztel ím, téged minden rang,
Csészét emel és áldozik,
'S a' tőled forró énekhang
Idvezelvén ábrándozik.

A' BARBITON.

Ámor a' szerelmek'
Örömek' gyötrelmek'
Kis gyermeke minap
Apollo' kezéből

Eggy Barbitont kikap,
'S minden erejéből
Fut hozzám, arra kért,
Pengessem Lúczyért.

Pendítém húrjait,
Vigyáztam hangjait;
És szívem olvadtott
Nyájas ömlésire,
A' madár hallgatott
Bájos zengésire,
A' Duna békével
Megállott vizével.

'S az olta szerelmet,
Örömet, gyötrelmet
Szeretek pengetni.
Nem kedvelem harczokat
Bő szájjal hirdetni,
Sem nagy királyokat.
Barbitonom másról
Nem zeng, csak Lúczyról.

LANGY SZERETŐ.

Ha még szeretsz, én örülök,
 Ha nem szeretsz, nem búsulok:
 Amúgy, hidd el, rád hevülök,
 Emígy, hidd el, ki nem mulok.

HOLÉCZY.

A' SÜMEGHY ÉJJELI ÓRÖK KIÁLTÁSAI.

9 Órai.

Az Óra kilenczet ütött már, el jár az üdö és nem vár, Vigyázz Tűzre ne essék kár, mert az javaidból ki zár, az óra 9et ütött már.

10 Órai.

Hallja minden háznak ura, Tízet ütött már az óra, Vigyázz ember ezen szóra; el mégy az nyugalomra, Nincs föl írva homlokodra, mire virradsz föl holnapra, Öröme kelsz-e? a' vagy búra, Imádkozzál; tíz Óra.

(11 ugymint a' Kilenci)

1 Órai.

Éjfél után ütött egyet, már egy nappal éltünk többet. Várja Isten térésünket, hosszabbítja Életünket, megbotsátja büneinket, Az Óra ütött már egyet.

2 Órai.

Éjfél után az Óra kettő; dicsértessék a' Teremtő, mit használ a' Város őrző, ha az Isten nem segítő, Éjfél után az Óra kettő.

3 Órai.

Éjfélután az Óra három, hogy többet üssön azt várom, ha alusztok én nem bánom, ha fölkeltek sem sajnálom, Nám én tsak a' Várost járom, Majd én is szemem bezárom, Éjfél után az Óra három.

Az 4 Órái

Négy az Óra fel keljetek, Almatokból serkenjetek,
Mindjárt Istent Ditsérjetek, Szűz Máriát Tisztöljétek
Őrző Angyal és több Szentek légyen néktek segítség-
tek, négy az Óra, felkeljetek.

NEM HÍZELKEDÉS.

1830—nének.

Mint ha Napunk távoz tőlünk, 's a' hold kel az égen :

Házat az Asszony is úgy őrizi Férje helyett

A' mikor a' Férjet hivatal, 's más dolga kihívja

Gondja az Asszonynak háza körébe' marad.

Boldog Férj, kit az ég 's mód illy társsal is áldott ;

Hogy vele víg, 's szomorú sorsban is élne hiven !

Áldott magzatiban, kiket elsöben nevel Annyok

Ön maga, 's mint eleven Példa erőnyre tanít.

Szíve nyugott, bár melly távol földre utazzon ;

Addig hű Feleség házra cselédre vigyáz,

Illyen volt huzgó Cornelia Grachusok Anyja,

Kincse kinek Gyerekek, 's nem hiu gyöngye vala,

Kit nem vesztgetett még furcsa szokása világnak',

Hogy csak pompa, 's csaló fénybe' keresne dücsöt

Ösi nemes lelkét nem az indulatok szele hordja

Bár mit tenni, hanem Religio 's szeretet,

Híve az Istennek, 's nem pusztá sokásból imádja ;

Mert meggyöződés élteti példa hitét.

Szép erkölceinek nem szükség gyáva dicséret,

Tettiben Emberiség 's isteni célja kitün.

Kit soha még unalom nem kergete zajba mulatni,

Kedvesb dolga vagyon nemzete közben elég.

Csak köteles 's ritkán megy látni körébe sokaknak,

Ritka szemérme nyugott ; lakni magányba szeret.

Hogy ha pedig nyilván látod mint holdat az égen,
 Ellensége se tud rajta mutatni homályt.
 Álnokul ő nem ítél senkit bár látszana vétnei,
 Sőt szeret inkább mást menteni hogy ha lehet.
 Mindennel szeliden bán, holdog alatta cseléde;
 Nála reményl bizvást, még az is a' ki hibás.
 Ember társa szükén mindég könyörülni szokása;
 Ösmerik őtet, azért tódul utánna szegény.
 Tisztelik őt méltán mindnyáján kik vele laknak
 Szíve nemes módját érzeni lakva lehet.
 Édes Honnom örülj, míg illy jó lelkü leányod.
 Jóra nevelt gyerekün hasznait élni fogod.
 Istennek, Honnyak, meg az Emberiségnek az ilyen,
 Adja az Ég, példás napjait élje soká.

E.

M Ó S E S

a' Veres tenger' partján, 2 Mos. XV. 1—19.

A' Jehovát zengem,
 Őt, a' Msgasságost;
 Tengerbe vesztett embert és lovat.
 Erőm te vagy, Jehova!
 A' lángaló ének Neked buzog,
 Téged' dicsőítlek,
 Téged magasztallak,
 Ki nékem oltalmam vagy is Istenem,
 Oh, őseimnek Istenök!

Eggy hős az Úr a' hadban,
 Urnak neveztik.
 Tengerbe sülyesztette Farao'
 Népét 's' szekereit.
 A' hadnagyoknak színök
 Mélyen merült fenékre,

Szálott alá mint a' kő,
És eltakarták a' sűrű habok.

Jehova jobbod megdicsőült
Erős, hatalmas teted által
Hogy összezúztad ellenségedet.
Teljes ditsőségedben
Ütötted őket földhöz,
Kik harczot üzni kérzülének
Véled hatalmassal.
Rájok bocsátád méreglángodat,
'S fogytak, 's emésztődtek tarló gyanánt.
Szádnak fuvallását
A' tenger érzette,
És összetódult, hegyre nőtt, megállott,
'S a' had középett megfagyott.

Így szólt kevélyen Egyiptom:
Az Izraelt megüzöm,
Futtában elfogom,
Elosztom a' zsákmányt,
Meggazdagítom házamat,
'S a' népet elfogyasztja fegyverem.

De most szeled magindúlt,
Fejére zúdította a' habot,
'S fenekére szállott mint az ón.

Hozzád hasonló Isten hol vagyon,
Oh én Uram!
Szentséggel a' ki olly nagyságos,
Melly tisztelettel olly dicséretes,
Illyen csudát cselekvő!
Te csak kinyújtád jobbodat,
'S a' föld benyelte Egyiptom lovagját.
De népedet, mely általad szabad,
Vezérled irgalommal;

Erőd 's hatalmad őtet felviszi
 Szent lakhelyed' dicső hajlékiba ;
 'S megháborodva nyögnek
 A' népek, ezt hallván ;
 'S a' félelem, gyötrődés
 Hideglelősen reszketteti
 A' szép Palaestinát.
 Edomnak elhülnek fejedelmei ;
 Moáb' hatalmasit
 A' félelem környékzi ;
 A' félelem miatt
 Lakossa Kánaánnak gyáva lesz
 Irtozik, és erődnek
 Nagysága megnémítja kö gyanánt :
 Míg a' te néped, Jehova !
 Közötte áltmenend,
 Míg áltmenénd e' nép,
 Kit te szabaddá tettél szolgaságból.

Vidd őtet, oh vidd be,
 Az Izraelt ;
 'S plántáld örök hegyekre a' helyen,
 Mellyet magadnak választál, Uram
 Saját lakásodul ;
 A' szent helyen, Jehova
 Mellyet magadnak készit el kezéd.

Király az Úr örökké !
 Bement lovaggal, lóval
 'S szekérrel a' tengerbe Fárao ;
 De rája visszazúditotta
 Vizét az Úr ;
 Az Izraelnek Magzatit pedig
 Ben a' közép tengerben szárazan
 Engedte általmenni.

HOLÉCZY.

EPIGRAMMÁK.

THESSALONIAI ANTIPATERÉ.

Hogy gyengéd ajakán a' férfi' előjele feltűnt,
 Barna szakállának szárait edzi Lükon,
 'S felteszi zsengeül Phoebos' szobrára, esengvén,
 Hogy legyen ősz fürtét — is feljárnani szabad.
 Halld-meg; 's a' ki piczin korból felhoztad az ifjat
 Phoebé, mutassd egykor fürtein a' havakat.

APOLLONIDESÉ.

Kurta barázdákat hasogat szántó vasam' éle;
 És alacson dombról szűröm az üdvös italt.
 Veddsze kevés adományomat, Ég, kedvedbe kevésből:
 Hogyha te többel fogsz, áldani, többet adok.

ARGENTÁRIUSÉ.

Harmadszor feccsensz, óhlámpa; nyugatlan ohajtám,
 És epedőjéhez tán közel Antigone!
 Hogyha valót szólnál, vezetékem az éji homályban,
 Háromlábasondon másod Apollo leszesz.

PINÜTOSÉ.

Elporlott tetemek sírban, 's a' Sappho hiú név —
 Ámde halált nem fog látni szerelmi dala.

DIOGENES LAERTIUSÉ.

Plúto, fogadd-be Démokritost poklodba, fogadd-be:
 Annyi szomorgó közt hadd legyen egy nevető.

UGYAN AZÉ.

A' tusa színben időze Thales nézdelve az ifjat,
 'S innen Zeüs a' bölcs férfiat elragadá,
 Hogy felvitte az aggottat mennyébe, javallom;
 Mert távolból nem nézhete csillagokat.

ARKHIASÉ.

Megmondhatja nevét, és nemzetit, és hazaföldét
 E' szobor, és minemü vész hozza néki halált.
 Atyja ugyan Priamos, Hektor neve, Ilion a' föld, —
 Honjáért küzdvén hüllá el a' homokon.

SIMONIDESÉ.

Hajdan ezen rónán a' háromszázszor ezerrel
 Peloponésosból harczoła négyszer ezer.

UGYANAZÉ.

Vidd meg, utas, Lakedaemonnak, hogy az érte csatázók
 Itt leltünk temetőt szent hagyományá szerént

PLÁTÓÉ.

A' zajos Aegaeos hullámain általvedzők
 Külhoni sírhalmat Ekbatanába lelénk.
 Isten véled Eretria, 's véled is, oh szomszédos Athene;
 Isten véletek is tengeri áradatok.

UGYANAZÉ.

Bévesz' sírja vagyok; 's az szemköztt földmivelőé:
 Földön, tengereken megjön az órá 's halál.

LEONIDÁSÉ.

Maronis fekszik, a' bor asszonya.
 Derék görög kelyhet tesz a' művész
 A' kantaszáritónak emlekül.
 Sohajt, de nem fiját sohajtja ő,
 Sohajt, de nem férjét sohajtja ő,
 Sohajt, hogy a' görög kehelybe' nincs.

KALLIMAKHOSÉ.

Oh föld, édes anyám, senkit nem sértve ajakkal,
 Senkit tettekkel, vékonyan éldegelék.
 'S ha Mikülos magamat ravaszúl dicsérem előtted,
 Föld, te se légy nékem könnyü, se isteneim.

ANÜTEÉ.

Árva siralmaiban sokszorta kereste Philaenist,
 A' gyönyörű Iyánkát Kleino, az édes anya;
 És e' hantok alól felköltetni sokszor akarta,
 Öt, ki menyekzöt nem látva, borúla ide.

AZ AEGYPTOMI JULIANUSÉ.

Nem tenger veszedelmednek szerzője, nem a' szél;
 A' nyereség lihegés gyilkosod, és az arany.
 Adj takaros bútort kebeledből énnekem óh föld;
 'S küzdjön az áradozó tengeren, a' ki szeret.

EVTOLMIOSÉ.

Bátyja után Helenát fájdalmi sírba ragadták;
 Most már kétszeresen nyögdel az édes anya.
 A' fiatal vágyók hason érzelmekre fakadtak
 Lyánka után, noha még senki se birta szívét.

PLÁTÓÉ

Hullámokba veszék ; könyörült a' tengerek' árja,
 És meghagyta nyomor testemen öltözetem.
 De remegés nélkül megfoszt a' szentelen ember —
 Kis nyereség végett ekkora bünbe mohó.
 Öltse-feI azt ; és azt vigye a' poklokra magával,
 'S Minos lássa az én öltözetembe' menőt.

NIKOPOLISI GLAUKOSÉ

Nem szírt és nem hant Erasipposnak temetője:
 A' szemeidbe tűnő tengerek' árja fedi.
 Ebbe fenekle hajójával ; 's hol büszhődik a' csont,
 A' repeső búvár tudnia fogja talán.

ESMERETLENÉ, AZ EMBERG YÜLÖLŐ TIMONRA.

Itt fekszem, véget vetvén az örömtelen éltnek ;
 A' Nevemet ne keresd — egy lábíg vesszetek-el mind.

ESMERETLENÉ.

Oh révész, ne keresd, e' hantnak alatta ki fekszik:
 Hogy tengernél jobb helyt lele, tudhatod azt.

DIOSKORIDESÉ.

Nyolcz fiut állított Demacnate a' csatahelyre,
 És e' sírba tevé jó anya mindenikét.
 És nem tud könnyű fakadozni szüléi szeméből ;
 Monda: Neked hoztam, Sparta, szülőtteimet.

KALLIMAKHOSÉ.

Díkon' magzata, Saon, szent álmait itten alussza ;
 A' jelesebb férfit halva ne mondjad, utas.

DIOGENES LAERTIUSÉ.

Hogyha mihez nem jutsz, ne törődjél rajta felette:
 Szüntelen annak örülj, a' mit az Isten adott.
 Böles Periandert is megölé az idétlen ohajtás,
 Hogy, mi utánlihegett éltiben, el nem üté.

A' TOLDALÉK EPIGRAMMÁKBÓL.

Szolga Phileinosnak vagyok elhúnyt hamvain emlék;
 Hív szolgálatiért tett ide Hippocrates.

LUCILIUSÉ.

Enni ha gyorsabb vagy, mint pályát futni homokban,
 A' lábaddal egyél, 's célra hasaddal eredj.

AGATHIASÉ.

Kalligenes búzát a' termő földbe szilálván,
 Kérdé a' csillagmester Aristophanest:
 Lészen e hó termés a' vas-szeldelte barázdán,
 És a' búzakolász fogja-e nyőni vasát.
 Ő pedig a' kövecset szedi, 's a' táblára helyezte,
 'S újat görbitvén, Kalligeneshez imigy:
 Hogyha elég esső megpermetezendi dülődet,
 Hogyha gyomot nem fog szülni, 's bogáncost az év.
 Sem zsendültében nem fogja fagyasztani a' zúz,
 Sem nem emésztendik főben az égi jegek;
 Es ha ki nem legelik többől a' rengeteg' őzei,
 Es ha az ég, és föld' vészeit elkerüli:
 Bő aratással biztatatlak, 's nagy terhü kalással;
 Még a' sáskahadat kellene felni csupán.

SILENTZIÁRIUSÉ, EGY BAKKHÁRA KON- STANTINÁPOLYBAN.

E' Bakkhát nem természet nemzette: faragta
 A' művész, 's dühödést ihle-be melle alá.

SZABÓ ISTVAN.

A' JUHÁSZ-VÁGYJA.

Dana. 1812.

Horácz II, 6. Darabjának Parodiája,
Septimi, Gades aditure mecum.

Ej! Katikám, elhidd, immár
 Meguntam életemet;
 'S nem akarnám, hogy csapodár
 Legénynek tarts engemet.
 Elnézem gazdám' birkáit,
 Már másodsor ellenek,
 Mióta a' te rozsáid
 Engem megkötöttek.
 A' faluban elszájolá
 Házanként már az ángyom,
 Hogy minap a' kertek alá
 Kitekintél utánnom.
 Már is minden lyány' szájában
 Rólunk ez suttogtatik:
 „Tápi Katza Miskájában
 „Csak soványan bizhatik.
 „Jó fi ő; de még, szegénynek,
 „Más parancsol nekie;
 „'S hová mondják, a' Legénynek
 „Oda kell terelnie.
 „Egy öreg-szür, harmincz forint
 „Egész esztendő' bére;
 „Kunyhója sincs, — pedig' ekként
 „Hogy' tesz szert feleségre?“
 Azért mondám enyim Katim,
 (Tudhat'd mire vágyodom,
 Hiszem, mi'olta élelem' napim,
 Mindig csak bujtárkodom)
 Bár egyszer már vagy Heszthelyen

Találnám lakhelyemet ,
 Vagy juhásznak Kecskeméten
 Vennének bé engemet.
 Biz' eleget botorkáltam,
 Elég hevet szenvedtem ,
 Elég gazdákat szolgáltam ,
 'S eleget is éheztem.
 Nekem is egy kis pihenés
 Jól esnék már , — ugye bár ?
 Ha másként minden szenvedés —
 'S szenvedésben van határ.
 Tudod , hogy én a' csárdára
 Soha sem kíváncsoztam ;
 Sőt , valahányszor Pusztára
 Gondoltam is , irtóztam.
 Csak Keszthelyen szeretnék én ,
 A' Gróf juhásza lenni :
 Mert mióta bátyám ott él ,
 El nem tudom feledni.
 El is megyek. 'S ha történve
 Ott helyet nem találnék ,
 Fütől fától bucsut - véve
 Kecskeméten próbálnék.
 Ide vágyom is én éppen ,
 Lenne is ott hely nekem ,
 Akkor fogna majd még szépen
 Folydogálni életem.
 Mert beh sokszor beszéltem
 Mig élt szegény apámmal ,
 Minő föld az , (ezt szerettem
 Hallani füllel , számmal :)
 Mely zsíros ott a' mezőség ,
 A' juh millyen tejelő ,
 Ispániában siucs rétség
 'S birka olly előkelő .

'S farkast tán az egész tájon
 Nem találni, — pénzért se:
 A' Pásztor csak furugláljon,
 De juhait ne féltse.
 Ide, ide akarnék én,
 Nem soká elverődni,
 Ide ide fogok is én
 Nem soká elszegődni.
 Leszsz itt nekem jobb kenyercm.
 Leszsz pénzem is, leszsz házom!
 Nem izzad hátom, tenyerem,
 'S olly szörnyüket nem fázom.
 Téged is én ide hozlak
 Irigyeid trutzára.
 A' Kecskeméti Főpapnak.
 Megszentelő szavára.
 Ott élem el napjaimat,
 Keserűjét, javát ott,
 Ott halok meg, 's ott temeted
 Pásztorodat, Miskádot.

E. I. P.

VIRÁG B. HAMVAINAK.

A' Testet hamu 's por fedí;
 A' szép Lélek utóbb, a' maradék dicső
 Emlékébe' talál helyet;
 Ott érez szive, ott él örökös neve.—
 Nem volt egy Liliom, de nem
 Volt egy Rózsa se, melly két nyarat élhetett;
 'S bár milly' légy te virág, az Ősz,
 A' tél eltemeti kellemid'.— Egy! Virág
 Nőtt fel benned Hazám! soha
 El nem hervad, hanem él veled illy virág!!

A. B. S.

VIRÁG.

Rövid diszű az életem,
 Melyem naptűzzel éltetem,
 Belőle szívom színeim',
 És néki ömlöm kényeim';
 Szerelmem néki áldozom;
 Hozzá röpül - fel illatom.
 Mennykék 's csillagfény korona,
 Mellyet reám a' lét fona, —
 Hűs reg, mosolyg rám gyöngyöket,
 Szélcsök rabolja le őket —
 'S ha nap helyébe éj terül,
 Illat lelkem mennyhez röpül.
 Virág hasonló életünk,
 Hasonló sorsban szenvedünk,
 Nekem is egy szép nap derül
 Bennem sugára hangot szűl
 'S midőn a' bú est szűmre száll
 Lelkem szelíd dalokba vál.

D A L.

Mondják leánykám hűtelen,
 Kik azt mondják nem értik azt,
 Velem mulat jár szüntelen,
 Szívembe zártam a' ravaszt.

Ott mint egy szép virág virúl,
 Sohajtásim veszik körül
 Ének tavasz nő bájirúl
 Nap 's éjem tőle könnyezik

A' mit a' sirba bé teszünk
 Az zárva lészen szüntelen',

Mit lelkiünkkel válna éreziünk,
Ah nem lehet az hűtelen

D A L.

Ha tudnátok ti érzeni,
Nem fognátok így kérdeni
Esttel reggel mért könnyezel
Hold 's napnak bűt mért hirdetek?

Itt ablakomnál mért nyög ér,
Mért, leplezett a' bajló tér,
Miért busong a' hársfa sor
'S mért sóhajt a' rózsabokor.

Mert nincs virág még partjain
Mert nincs még nap lapályain —
Azért azért nyög a' kis ér
Azért leplezett a' bajló tér. —

Mert nincs madár ágai között,
Mert még harmat nem gyöngyözött,
Azért busong a' hársfasor
Azért sóhajt rózsabokor.

Mert nincs velem szép kedvesem
Esttel reggelért' könnyezem —
Ki tud szerelmet érzeni
Bum' fogja már az érteni.

Kovácsóczy.

A Z I D Ó

Gyermekkorom víg órái
Nyombagyatlan tűntek el,
Örömmim rósa-bimbái
Fejledezve hűltak el.
Az időnek dúló sora
Gyrs futtával el sodora,

'S jelkő el tüntök felett
Csak az emlék, 's képzelet.

Volt idő, hol gerjedelmek
Nem ostromlák szívemet,
Aggodalmak és gyötrelmek
Nem sorvaszták éltemet:
De a' mint az idő adá
Ledéren azt elragadá,
'S eltűnte mint a' villám
Egy borzadást vete rám.

Volt idő hol korlátokat
Negéddel megvettem,
Ezer fellengő czélokát
Üztem és felejtettem:
De a' mint az idő hozá,
Sebet hagyva el orozá,
'S a' semmiség zord öle
Aranyidőm el - öle.

Volt idő, hol érzelmimmel
Csak egy tárgyon függöttem,
Képzelmimmel, reményimmal
Rajta éltem, hegedtem;
De a' gyilk' idő folyása
Már ennek is vermet ása,
'S elenyésztető sora
Semmiségbe sodora.

Igy tűnnek el életünknek
Ég áldotta napjai,
'S törekedő itt létünknek
Reménylepte javai,
Az idő lefolyta között,
Bár örök léttel mérközött

Az erő, és hatalom,
Vége még is porhalom.

Napok jönnek, napok múlnak.

Teremtve és tiporva

Évek nőnek, évek hűlnak

Emelve és szétszórva

Hajh! az idő egy szörnyeteg

Hatalmától minden retteg

Mint egy borzasztó vihar

Mindent dúlva föl kavar.

K Ö L T Ő D Í J J A.

Milly szép, kegyes, szelíd, jó

Volt a' dicső Leányka,

Hit boldogult szivemtől

A' sir korán le zára,

Keblemben nőtt keservvel

Hantján epedve zengem:

Mind hasztalan! lezárva

A' sir sötét ölébe

Nem hallható keservem,

'S a' dal jutalmazatlan

Mint pára széltenyészé;

Mostan, ha én Lilának

Megnyert szivére dülök,

És felhevülve zengem

Milly szép, kegyes, szelíd, jó:

Hallgat, mosolyg, 's jutalmúl

Szélyel simitja fürtöm,

És bibor ajka forrón

Nyom homlokomra csókot.

ANGYALOSI ENDRE.

GÁBOR DIÁK.

Gábor diák mélyen elmerülve
 Ül a' lóczán, egy nagy könyv előttte;
 A' világért fel nem pillantana,
 Ha egy kan légy reá nem szállana;
 De már erre csak felpillant
 'S im meglát egy fürge leányt.
 „Ejnye hugom be piros az orcád,
 Hadd szakaszszak róla egy pár rózsát“

„Gábor diák, hamis Gábor diák
 Hagyjon békét, mert bizony meglátják.“
 „Semmi látás! „mond az jó kedvében,
 „Lakodalom van a' csók' végében.“
 „Jaj ne bántson! kell sietnem,
 Elhull pártám, itt felejttem,
 „Ah vegye el azt a' forró száját.“
 „Még egy csókot,“ „nem, nem!“ „kettőt adj hát.“

Gábor diák mélyen elmerülve
 Ül a' lóczán, egy nagy könyv előttte.
 'S hogy felpillant egyszer, csak elrémül,
 A' leány jön búsan 's színtelenül:
 „Ej hugom, beh halovány [vagy
 Féltelek, hogy el ne hervadj.“
 „Gábor diák átkozom a' csókját,
 Mikor tartjuk meg a' lakodalmát?“

„Semmi átok! jőj el Pünkösöd napra,
 Addig rózsám, addig, menj dolgozdra.
 Neh! egy pár csók, egyik útra való,
 Másik, ha úgy tetszik, vigasztaló.“

„Gábor diák hátha késő
 Pünkösöd napkor a' menyekző?“
 „Semmi késő! te világ rózsája.“
 „Ej beh hamis az a' maga szája.“

Gábor diák mélyen elmerülve
 Ül a' lóczán, egy nagy könyv előtte.
 A' viláért fel nem pillantana,
 Pedig itt van piros Pünkösöd napja.
 De elébe jön a' leány
 'S egy csecsemőt ringat karján:
 „Éj! ej! már ezt még sem hittem volna.“
 „Most a' világ engem sem csufolna.“
 „'S hogy mosolyog isten adta fattya.“
 „Épen olyan, mint az édes atyja.“
 „Mit csináljunk, mit tegyünk galambom?“
 „Én tudom hogy a' dunába ugrom.“
 „Semmi ugrás! jer a' paphoz.“
 Így szól Gábor a' leányhoz
 'S nagy szomorún a' könyvet becsapja,
 „Soha soha! ilyen Pünkösöd napja!“

PATA.

PEST-VÁRMEGYEI NÉPDAL.

Kertek alatt fehér ló
 Behajtotta a' bíró,
 Úgy megrúgta a' bírót,
 Harmad napra megis hót.
 Szegény bíró beh kár vót,
 Beh jó húzó vonó vót.
 Szegényektől elhúzta,
 Gazdagokkal megitta.

E M M Á H O Z.

(Schiller után:)

Messze ködöszült távolban
 Fekszik elmúlt szerencsém,
 Még csak Egy gyönyör csillagán
 Függs szerelemmel a' szem;
 De mikint a' Csillag-fény
 Az csak éji tünemény.

Fedné bár a' hosszú álom
 Neked, 's halál szemed' be,
 Még is birna búm és dalom,
 Hű szívemnek élnél Te,
 De oh! mivel fényben élsz,
 Szerelmemnek Te nem élsz.

A' szerelem' édes vágyja,
 Emma, mulandó lehet?
 A' mi elmúlt, és itt hagyja,
 Emma, szerelem lehet?
 Lángjának égi heve,
 Enyész, mint a' föld' míve?

EPIGRAMMÁK.

Az Iracs és Epigrammatikus.

Én is Iracs voltam, mázolván tiszta papírost;
 Haj! de erőt hozzá Geniuszom nem adott.
 Szót fogadék *Ponori*; meg-szüntem írni 's ezentúl
 Olvasom a' te erős Mesteri mívecsidet:

A' K é m.

Jár, kél lába hegyén; itt bujdos, amott utaz a' kém:
 Nem kéméli magát, izzadoz ő aranyért,
 Most Troubadour; holnap Festőkint gyűjtöget
 ábrázt;

Holnapután épít Mauzoli épületet.
 Így fogdoz halakat hálóval róka halásznak,
 Míg őt is nyuzkán nem leli díja, horog.

Gy — fy.

A' B Ú R Ó L.

A' bú mit használ hanem ezt hogy utóbb is elasznál
 'S néked az illy aszaló lenne halálra való?

— | — | — | — | és — | — | — | — |

Búsultam én már és tudom
 Millyen a' valódi gond.
 Hogy terhed' az könnyíténé
 Ember azt nekem ne mond,

A' bút ha hasznát érzéném
 Én magam javallanám
 Sőt szívem' Édenébe - is
 Jól bezárva tartanám.

Ott ülne kedvesem gyanánt!
 Szívem annak ejteném!
 És életem keserveit
 Azzal édesíteném.

De bár mi kár 's baj érne - is
 Nem hogy azt üríténé
 Sőt édesebb érzésim' - is,
 Mind kimérgesíténé.

Hát csak maradjon e' gonosz
Hadd ne bántsa szívemet!

'S ne rontsa még más jobbal - is
Biztató reményemet.

Hozz bort gyerek! töltsd a' pohárt

Hogy abba fojtsam a' bút!

Iktassam-el minél előbb,

Ez arra leginkább út.

A' LEGSZEBB VITÉZI DALHANGRA.

Mint a' víg szívü kedvét kijelentheti dallal,
Úgy a' bús, hogy az ő búit eloltsa, danol.

Lehet baj mindenütt a' Nap alatt:

Nem - is múlt el a' mi még elhaladt!

Én enyimet csendesen viselem

Nem epezst a' panaszos gyötremelem.

De te, ki most az enyimnek örülsz,

Vigyázz, mert, ha hasonlóba kerülsz.

Előre moudhatom, majd nyögve sirsz

Ha olly tűrő szívvel mint én nem bírsz.

Ha érzem - is én az én bajomat,

Előveszem vitézi dalmomat

'S ha elfúvom keserves hangomat

Elaltatom gyászos fájdalmamat.

Elé gyerek azzal a' Mádival!

Hadd emelődjön a' Vitézi dal!

Hajh mert ez az én legkedvesbb dalom!

Alugyanak a' bú és fájdalom.

De mert míg így zenghet vig énekem
 Mire lenne a' setét bú nekem?
 Csak ne hibázz erős lélekzetem
 Paradicsom az én életem

A' CSÓKRÓL.

Édesek a' szép szók 's még édesbb a' gyönyörű csók
 Mellyre világos okot szép ajak adni szokott.

Mi az ártatlan szerelem?

Csókja , jól érzi azt velem
 Rózsím , kinek picziny szája
 Annak legédesbb tanyája.

Az a' kívánatok bájja

Melly az ajkakat megszállja
 'S ha mit ott hibáztak a szók
 Azt kipótolja egykét csók.

Igy majd , midőn az ér dagad

Eggy csókra más új csók ragad
 'S a' mit a' csók némán beszél
 Azt nem hordhatja-el a szél.

Ollyakat Rózsím' ajaka

Enyimre kölcsönn úgy raka
 Hogy ott minél többre gyültek
 Annál több örömet szültek.

Vagynak mézeltt de csalfa szók!

Van álnok és Judási csók!

De a' szerelmek' csókjai
 a' szív igaz tanácsai.

A' szó kimondott gondolat
 A' csók rövid 's olly rajzolat
 Melly azt festi 's pecsételi
 A' mivel a szív volt teli.

De ah álnok színt mutatók
 Olly olcsó-e nektek a' csók
 Hogy azzal ott-is vétetek
 Hol ellent érez szívetek?

Nem illik ehez illy véték!
 Hát hogy ne fertőztessétek,
 Hagyjátok a' jól érzőknek
 És az igaz szeretőknek.

Most többet itt nem mondhatok
 Mert vannak az indulatok
 Minteggy szívem' Édenébe
 Rózsimnak édes ölébe.

Hogy, a' mi tölté szívemet,
 Ottan kiöntsem kedvemet
 Előbb kedvéért danolva
 Majd őt ölelve 's csókolva

'S hogy ne volna annak kedve
 Ki így van megölédve?
 Boldog a' ki kedvesével
 Így él a' szív örömevel! —

OLGYAI JÁNOS.

EPIGRAMMÁK.
 PHILIPPOSÉ.

Vagy maga jött hozzád, kimutatni királyi személyét,
 Phidia; vagy te menél látni az égbe Zeüst.

ESMERETLENÉ.

Írá Püthagorást a' festő; ámde lehetne
Hallani őt, ha akar szóllani Püthagoras.

ARISTOTELESÉ.

Antilokhos fekszik, Nestor' fia e' temetőben,
A' ki halálával menti - meg atyja' fejét.

Tlepolemosnak, Herakles sírjának öröklő
Emlékül leszen a' tengerölelte Rhodos.

Thessali férfi van itt sírolva, az izmos Akhileos:
Síra felette kilencz mennyei pierida.

EVENOSÉ.

Jö, ha merész a' bölcs: okosan vág a' nehezebbé;
A' buta oktalanúl mer, 's veszedelmet arat.

HEDÜLOSÉ.

Kelyhet! igyunk. A' bor mellett készülhet az ének,
És csak bor mellett születik, a' mi jeles.
Khiosi karcsóval nedvezz-meg, 's mondjad: „igyál most,
Hedüle;“ Bor nélkül gyülölöm életemet.

ZONÁÉ.

Adj nekem poharat, készültet szívos agyagból,
Mellyből én lettem, 's mellybe feküdni fogok.

SZABÓ ISTVÁN.

S Í R V E R S.

Kártya, kopó, fürdő, Bacchus, Vénus, pipa, ló, tántz
Kedvellőjök Üress Úr van elásva ide.

Sírnak azok, méltán: sírt még maga a' tudomány is;
Mert a' pipáján könyveket égete - fel.

(APHORIZMUSOK.)

Bölsfi kevés könyvet forgat; de fejébe sokat szed;
Sok munkát olvas Tökfi, de szélnek ered.

Tűz éget ha közel járúlsz hozzá; melegít ha
Nem közel állsz: így bán a' nagy urakkal okos

Nézd a' szép rózsád' szívét mint eltöviselte:
Mejjedet így sok tö végye ma lyánka körül.

Egy maga a' szerelem kínoz, gyötör, éget, emészt, öl,
Pár szerelemnek erős lángja enyészni szokott.

Szép a' pókhálló, mesterséggel szövetett: úgy
Sok törvény szép ész szüleménje ugyan, de erőtlen.
Abban a' kis légy felakad mikor a' buta dongó
Rajta kitör. Ha szegény vétekbe talál keveredni
Fogva esik: mikor a' fő úr felmentetik; ámbár
A' törvényt jobban megsérté mint az az ember.

HOMONNAY IMRE.

A' TIHANYI VISZHANG.

„Szüntesd csókjaidat, szüntesd meg ez alkudozó szót,
 Édes az ah, de tanút nem szível a' szerelem,“
 A' viszhangú tetőn így sűgött Irma Dezsőhöz,
 Hogy 'Tihany' agg hátán ültenek a' szeretők.
 A' viszhang ezeket, mint hallá, sűgva beszélé
 Régi barátjának, a' Balatonnak alant,
 A' Balaton pedig elmondá partjainak, azoktól
 Tudta Somogy, Veszprém és Szala, tudta Füred
 És ezek elmondák a' szomszéd többi megyéknek
 'S már az egész ország tudta, hogy Irma szeret.
 Akkor az árulót így szidta meg a' haragos lány:
 „Néműlj meg, viszhang vén Balaton te apadj
 'S láss fenekedre: gazos legyen az sokféle gazokkal
 'S benne a' száraz avart irtsa ki éjjeli láng
 'S még feketébb legyen a' fűstől 'Tihany' oldala, mint
 most,
 És vendégtelenűl álljon alatta Füred.
 Ezt bár nagy szomorún a' három Vármegye lássa,
 Lássa egész ország 's bús legyen értte soká.“

• • •

Ezt is az őr viszhang hallá 's kibeszélte világnak.
 Mit tehetett a' lány? hallgata és szeretett.

ÁBRÁNDI.

EGY KÖVÉR VENDÉGFOGADÓSRA.

Itt nyúgszik Haspók 's örömet, ha zabálni lehetne —
 'Testét egy buzatár' potrohos öble fedí.
 Mennyi baromsihalált okozott ez időnek előtte!
 Jajjaikat most is hallani sírja fölött.

PATA.

BUCSÚ FÜREDTŐL.

Te a' természetnek
 Remek alkotmánya,
 A' nagy Teremtőnek
 Kegyes adománya,
 Kellemeikkel teljes
 Füred' báj - vidéke!
 Hygiea lakhelye
 Egészség kútfeje,
 Ki ne kívánoznék
 Bő gyönyör - körödben
 Vidúlni, újjulni
 Gyógyító kebledben.

'S Te az esthajnalnak
 Kétes világában,
 A' búskomoly holdnak
 Ezüst sugarában
 Tündöklő Balaton!
 Bár bájos tükörödben
 Merítem gondjaim',
 Bár zajgó hullamidon
 Remegnek szemeim,
 Mindenkor ragadó
 Bámító felséged
 Elhatja lelkemet.

Bárha rövid vala
 Nálatok lakásom,
 Érzékenyen esik
 Tőletek válásom,

'S köny - lábbadt szemekkel
 Vágy - eltölt lélekkel
 Bucsuzom tőletek.

N.

NÉPDALLOK.

Susogna az erdő,
 Ha szellőcske lengne;
 Volna szép galambom,
 Csak messze ne lenne.

Messze van, ő messze,
 Bár közelebb volna!
 Hogy könnyem annyiszor
 Utánna ne folyna.

Felülről folydogál
 A' Duna le felé,
 Én vissza sohajtok
 Szép galambom felé.

Sohajtok, epedek,
 Tán enyhül kebelem.
 Vagy, hiú képzelet,
 Csak te játszol velem?

Am de ha játszol is
 Csak vigasztald szívem';
 Ha nincs is úgy csak mond,
 Hogy szeret ő hiven.

CZ.

Kicsiny kunyhó, nagy telek.
 Rózsám, rég szerettelek!
 Szeretlek én mostan is,
 Soha nem voltam hamis.

Hát te kincsem, szeretsz-e?
 Szög legény még híved-e?
 Kék szemedben tiszta ég,
 Szád azt vallja, szeretsz még.

Fú az alszél, reng a' nyár,
 Lesz belőlünk boldog pár:
 Lesz, ha szíved hű leszen,
 Senkit mást be nem veszen.

Rózsa vagy te, szép piros,
 Hozzád járnom mért tilos?
 Nem lesz tilos az mindég,
 Ránk tekint az Isten még.

Nyirág-sövény, vizárok.
 Rózsám, be régen várok!
 De e' várás is édes —
 Nem lesz-e majd negédes?

Lyány ül a' forrás' gyepén:
 Nagy bánatban fülök én,
 Mert szemedben tiszta ég —
 Oh de szíved mint a' jég.

Kertem alatt a' folyóviz;
 Ne félj, legény, az el nem visz:
 Eljöhetsz a' kézfogóra,
 Megcsendült a' gyászos óra.

Megcsendült a' gyászos óra:
 Emlékezel e e' szóra:
 „Szeretlek én mint a' mézet,
 „Szívem érted mindig égett.“

Az én szívem érted égett,
 Szerelmem sem ért még véget,
 De te messze messze mentél,
 Csak azért hogy megvetettél.

Kertem alatt hull a' kökény,
 Ne jőj, ne jőj csalárd legény:
 Adott isten hívebb kezét,
 Az oltárhoz el is vezet.

ZALA.

B U C S U Z Á S.

Isten hozzád éltem' szép reménye!
 Megválásunk' napja már jelen;
 Elmegyek, de szívem' érzeménye
 Feléd lángként lobban szüntelen;
 Lelkem, mint az árva síri szellem
 Bújosik de véle fájdalom;
 'S téged kér, — és tilt a' sors ölelnem;
 'S ne felejtš oh édes angyalom.

Ne felejts oh rózsá arczú angyal,
 Bár elmegyek mint az árva sas;
 'S onnan nézek vissza égő vággyál
 Hol egekre kél a' nagy havas.
 'S mindenütt és mind örökre vissza
 Kérlek eltűnt' édes kedvesem;
 Bús szememnek könnyit keblem issza,
 Réped' siralomban keresem.

'S ne sírj lányka, ne légy olly kegyetlen,
 Hogy siralmad tépje szívemet;
 Légy nyugodt, oh legdicsőbb Egyetlen!
 Könnyed lánggal önti éltemet,
 Vedd e' csókot bucsuzó ajkamról,
 Mellyre enyhül talán fájdalom,
 'S míg a' végzet elzár karjaimról
 Isten véled édes angyalom.

ZALA.

A' HIBÁS VÁLASZTÁS.

KÉRDÉS.

Hogy a' házas párok egyezzenek —
 Az Úr teremtvén a' férjfit, ennek
 Oldala' csontjából asszonyt formála,
 'S így e' kettő egy lévén valóban
 Mi lehet oka hogy kevés pár van,
 Ki egymással boldogságra találá?

FÉLELET.

Mikor a' férj magának párt veszen —
 A' számtalan sok között nehezen

Ismerheti meg, mellyik az ő csontja;
 'S ha elhibázván, mást választ: úgy ez
 Természet szerint véle nem egyez
 'S élete harmoniáját elbontja.

De hibáz a' férjfi ha panaszol —

Őn csontja e? mért nem nézé meg jól!

Az illyennek jó tanácsul azt mondom:

Midőn már nem Ura haragjának,

Mondja csak azt kelletlen társának:

„Te nem vagy az én igaz oldalcsontom!“

Gr. TELEKI FERENCZ.

KELETI GNÓMÁK.

I.

Tenger mélyiben is gyöngy a' gyöngy; 's por marad a' por
 Szél szárnyán ha hogy a' mennyig emelkedik is!

II.

Kérded hogy a' féreg lábodnak alatta mit érez?
 Azt a' mit te ha hogy megtipor egy elefánt!

III.

A' ki szerez tudományt 's azt nem fordítja haszonra,
 Olly buta mint szántó a' ki aratni felejt!

IV.

„Golyhótól tanulék bölcséget“, mond vala Lokmán,
 „Rajta mi nem tetszett, elkerülém magam azt“!

V.

Ösidnek híréen büszkülsz el 's hajdani fényén?
 A' ragyogó tűznek rút maradéka hamu!!

VI.

Bölcsesség! Érdem! mi hasonlók fényes aranyhoz!
 Nagy becsök ösmeretes messze vidékeken is;

Ám ősnév 's születés, mint rossz bankó becsülendők;
 Mellynek, határon túl, csúfneve: rongypapiros!

VII.

Mondj egy szót, 's az okos hasznát veszi annak azonnal,
 Mert komoly intést lel tréfaszavadban is ő!
 Ám de bohónak szólj reggeltől szinte nap estig
 Tréfának hiszi ez mély tudományodat is!

LUKÁCS MORICZ BÁLINT.

E L V A,

Lenge szellők játszadoznak
 Lyánka' hó keblén,
 Elva könnyes arczal vívik
 Búja' gyász ölén.

Víg derület int öröme,
 Hullám csendesül,
 Elva' szíve száz vihar közt
 Partra nem kerül.

Ott magányban zöld pázsitján
 Sírva járdogál,
 Mind mosolyg rá, 's Elva' keble
 Csendre nem talál.

„Víg koromnak szép reménye
 Hol leled hazád?
 Tőlem elvont gyors repülted
 'S vissza ah! nem ad.“

„Fogsz e még reám mosolygni
 Földöntúli lény?
 Súgd - meg égi illatidból
 Még ha szívok én.“

„Ámde csalta jól esmerlek,
 Kegybe rejtezel,
 Játzsza nyujtod szép malasztid'
 'S játzsza húzod - el.“

„Vagy ha képed nem csalóka
 Szánd. - meg érzetem,
 Adj nyugalmat bús szivemnek,
 Zondyt add nekem.“

„Hajnalomnak boldog álmi
 Merre tüntetek?
 Mellyek Elva' keblét gyakran
 Felhevítetek.“

„Ifjuságom' vig rózsái
 Most virúltanak,
 'S a' valóság' sугáránál
 Mind lehúltanak.“

„Nyujtsd reményem, kelyhed' édes,
 Bár csalárd valál,
 Édesebbre a' jelenben
 Ajkam nem talál.“ —

Igy kesergve ballag Elva,
 Lakja messze már,
 Útja' végén egy kis erdő
 Rá süvöltve vár.

És az égnek vig derülte
 Gyászba rejtezett,
 A' lány szellő játszi kedve
 Durva vésszé lett.

A' nap tűnik — a' nap eltűnt —
 Földön éj terül,
 Fergeggyel zápor, villám,
 'S száz menykő hevül.

Búsan nyögdeh ott a' lyánka
 Egy nagy hárs alatt,
 Képzetének minden csillám
 Szörnyü vést mutat. —

Enged már az ég haragja,
 Felhő felhőt nyel,
 'S a' rút orkánt ujra lanya
 Szellő váltja - fel.

'S Elva egy vitéz' ölében
 Ismét felderül,
 Keble nem dagad remegve,
 Búja csendesül.

„Hős ki vagy te kit viharban
 Küld az ég felém?
 Egykor én is illy karok közt
 Mennyem' képzelém.“

És a' hős bámúlva hallja
 Ajka' bájait,
 „Elva“! lángal dül szivére
 Szórva csókjait.

„Zondy kedves!“ „Elva édes!“
 Ajkok így rebeg,
 'S érzetök magash' világban
 Angyalként lebeg.

„Messze földön vér - csatákban
 Érted élt e' szív,
 Láng - szerelmednek körében
 Néked lész a' hív.“

PACZEK JÓSEF.

MOSÓ LEÁNY.

A' kis lány vízparton áll
 És sobajt és sírdogál
 Gyors hab közt úszik ruhája
 A' víz elkapá.
 Mit csinál majd mostohája!
 Mind ezt jajgatá:
 De a' hab csak ömlik, ömlik,
 'S közte a' ruhája úszik.

És sír és fut a' kis! lány
 Még eléri majd talán,
 Vagy kidobja víz' szélére
 Jó szél a' ruhát,
 És kimosva még estére
 Kap kis vacsorát:
 De a' hab csak ömlik, ömlik,
 'S közte a' ruhája úszik.

'S im lobicskol egy lapát
 Majd egy sajkát jöni lát
 Mellyről, hálót szór a' vízbe -
 Egy halászlegény,
 'S a' leányka' bús szivébe'
 Éled a' remény:

De a' hab csak ömlik ömlik
'S közte a' ruhája úszik.

És a' partról így kiált :
Fogd ki, ifju, a' ruhát!
De az ifju arra nézve
A' bájhang után,
Elfelejt mire kérte
Őt, a' szép leány:
És a' hab csak ömlik ömlik,
'S közte a' ruhája úszik.

'S újra így kiált a' lány :
Ifju menj ruhám után!
És az ifju még most érti
'S látja a' ruhát,
És megy érte és beéri
Azt a' gyors lapát :
'S a' mint a' hab ömlik, ömlik,
A' kis sajka parthoz úszik.

Most hogy meg van a' ruha
Vágyik a' leány haza,
De az ifju csolnakába
'S olyan édesen
Hívja őt, hogy azt se tudja
Most már mit tegyen.
'S míg a' hab csak ömlik, ömlik,
A' leányka' szíve zajlik.

A' kis sajka partot ér,
Szük, de a' leány belér

Lágy hab oldalit csokolja,
 Szép hold süt fölé,
 És az ifju bétaszítja
 A' vizek közé.
 'S a' mint a' hab ömlik, ömlik:
 Közte a' kis sajka úszik.

És simúl az ifjuhoz,
 Ha a' csolnak ingadoz,
 A' lány; még is ülve benne
 Kedve, szíve gyúl;
 A' hajósra nézne, nézne —
 Ah de elpirúl.
 'S a' mint a' hab ömlik, ömlik,
 A' kis sajka messze úszik.

És az ifju egy utat
 Szép virágok közt mutat,
 'S arra menni véle kéri
 A' vidor lyánkát,
 Néki ott majd — azt igéri —
 Szép virágot ad:
 És a' lányka menne, menne,
 Csak majd olly késő ne lenne.

De a' tiszta holdvilág
 Szépen süt, szép a' virág,
 És az ifjunak hívása
 Hú szívből ered,
 'S életébe' míg nem láta
 Illy kedves helyet:
 'S míg fut habja a' pataknak,
 Szép virág közt andalognak.

A' legény rózsát szakajt,
 A' leányka bámul rajt,
 Olly szép, olly fris, hogy nem látott
 Többször illyet még,
 És mosolygva, a' virágot
 Véve, arcza ég:
 'S a' mint a' hab ömlik, ömlik,
 Szíve gyúlad, keble zajlik.

De ott most eszébe jut,
 Hogy még messze tart az ut,
 'S szól az ifjunak: „Nekem már,
 Jó fi! mennem kell,
 Mostohám tudom nagyon vár,
 'S szid ha honn nem lel!
 És elindul, 's menne, menne:
 Csak az ifju rá ne nézne.

„Szép virágod, 's a' ruhát
 Köszönöm, jó ifju, hát.
 Kertedig csalt a' futó hab
 Szép virág közé —
 Hol leszek hajh! csalódottabb
 Itt-e, otthon-e?“
 És néz kegygel és sohajtva,
 Tünik mint a' boldog óra. —

Álma csak kertet mutat,
 'S benne szép rózsás utat.
 Éje hosszú, még is olly jó
 Álmadozni ben —
 Jó a' reggel, 's boldogító
 Álma elröppen.

Szidja durva mostohája,
Hogy nem tiszta a' ruhája.

'S a' kertész is már korán
Durván zörget ajtaján,
'S kéri a' lopott virágot,
Rá soká nem vár;
Mért üzött csaló hullámot,
A' lány bánja már:
Rózsát hiszen adna adna
Százat is, csak ez maradna.

„Nékem is van kis kertem,
Szép virágokat terem:
Vidd-el mind, csak ez maradjon,
Nem úgy loptam én,
Tegnap adta holdvilágon
Egy halászlegény!
Mond a' leány, 's mostohája
Bosszus szemmel néz reája.

De a' földes úr kívül
Hallva a' lányt, földerül,
'S nyilt karokkal a' leányhoz
Lép, ki elpirúl,
'S a' mult - esti szép halászhoz
Nyájasan 'simúl.
Némán bámúl mostohája,
'S Irigy szemmel néz reája.

„Rózsám szebb rózsát lele,
Lányka, légy mátkám vele!

Kertemig csalt a' futó hab
 Szép virág közé,
 Jer, hadd légyen a' kelő nap
 Hü szerelmemé."
 Szól az ifjú, 's szép mátkája.
 Mennyet osztva dül reája.

'S ha hogy csendes alkonyon
 Ülnek a' kis csolnakon
 Boldogságok' érzetében
 Keblök lánggra gyúl,
 'S arczok a' viz' tükörében
 Szent tüzzel pirúl. —
 A' hullám csak ömlik, ömlik,
 Hü szerelmök nem hidegszik.

KOVÁCS PÁL.

EGY SZÉPHEZ.

Minden irigységet támaszt valamely különös jó
 Melly az irigynek rossz 's birtokosának öröm.

A' MAGYARHOZ.

A' kinek itt a' nyár gyönyörű 's a' tél nem; az
 Mint valamely csapodór fecske vagy őszi madár.

ÉDES GERGELY.

KOLNADONA.

Ossián után.

Hullámmal zuhogó Kolamon, sok távoli völgyek'
 Zordon vándora! már látom vizeid' futamattyát
 A' fák közt, Kárul' hangos tornáczzai mellett.
 Egy fejedelmi Leány, a' szép Kolnadóna lakott ott;
 Forgó csillagokat mutatott szeme, karja fehér mint
 A' patakok' tajtékja; szorúlván mellye, pihegve
 Mint a' tengernek hánykódó habja, fogyott, nőtt.
 Lelke világosság' árjává lett — ama' Hősek'
 Kedvesihez mellyik hölgy volt az időbe' hasonló!

A' Felség' kívánságára mi utnak eredtünk
 A' habbal bő Krónához, Toskár, Ura a' zöld
 Luthának, 's Ossián, még ifjú a' csata földjén.
 Nyomba követtek három Lantosok énekeikkel, —
 Három nagy 's öblös paizsok vitetének előttünk,
 Hogy követ állitnánk az Idők' emlékezetére;
 Mellyekben Fingál a' Króna' moh-partyai mellett
 Ellenségeit elszélyeszté 's a' jövevények'
 Táberait zajgó tengerként elseprette:
 A' helyet, a' mellyben lakik a' hirnév, hogy elértük,
 Éjj szállt a' halmokrol alá Egy csert leszakaszték
 Dombjáról, 's — magasan repesett fenn a' lobogó láng!
 Kértem Atyáim'. hogy néznének alá palotáik'
 Fellegiből, kik Nemzetségek' híre - nevevel
 Fénylenek a' Szélben! — A' Lantosok' éneke közt én
 Egy követ a' viznél felvettem, — függ vala Fingál'
 Ellenségeinek megaludt sok vére moháján,
 Helyezetttem alá ellenséges paizsoknak
 Három pupját, mint Ulinnak az éjjeli dallja
 Fel, vagy alá szállott. Toskár a' földbe le tett egy
 Handzárt, 's mellé még egy pánczelt hangos aczélból.

A' kő, mellyékét földel felhánytuk — akarván
 Azt, hogy az a' késő maradéknak[szólljon idővel,
 „Ó Kő! a' patakok' mohosultt fia, melly felemelve
 „Állsz itt, szóllj — ha kimult Szelmának Nemzete —
 egyszer

„Majd a' Gyáváknak! — Melléd fog szelveszes éjjel
 „Majd a' megfáradtt vándor heveredni, hol álma
 „Közben hangzani fog susogó mohod, és neki vissza
 „Fognak az elreppent esztendők térni. Előtte
 „Ütközetek támadnak, 's kék paizsokba' Királyok
 „Szállnak alá viadalra. Az égről a' beborult hold
 „Pislogat a' zajgó csata' vér - mezejére. Korán már
 „Elszakad álmaiktól, 's szemléli köröskörül a' sok
 „Bajnok - sírokat. A' Követ ő majd kérdezi, 's egy vén
 „Igy felel! E' megavult Követ állittá Ossián, a'
 „Régi Idők' Fejedelme.“ — Im egy Lantos Kelamonból
 A' vendégszerető Kárultol küldve, királyi
 Vendégségre hívott, a' szép Kolnadóna' lakásán
 Minket. Elértünk a' hárfák' tornácziba. Kárul
 Ott ragyogott őszült hajfürtjei közt, hogy előtte
 Látta Baráttainak fiait mint két fiatal zöld
 Ágokat. „Oh ti Erössektől nemzett fiak! “ úgymond,
 „Vissza ti hozzátok nekem a' már régi időnek
 „Napjait, a' mikor én a' hullámokrol először
 „Szelma' folyós völgyébe kiszáltam. Én Dothmokárglószt
 „Üldöztem, lakosát a' tengeri szélnek. Atyáink
 „Ellenségek voltak, és a' Klutha csavargós
 „Arjai mellett őszvekerültünk. Tengereken ő
 „Elszelel, én meg utánna, vitorlaim' megeresztve, —
 „Megcsal az éjj a' víz' méllyén — Szelmába Királyok'
 „'S domboru keblü Leánykák' lakhelyeikbe vetődöm, —
 „Lantosival jön elém Fingal, 's Konlóch, a' halálnak
 „Karja velek. Három napokig palotáiba' tarték
 „Vendégséget, 's kék szemeit szemlélttem Erinnek,

„Roskránát, a' Bajnok-lyánt, 's Kormak' neme' fényét.
 „Nem lett elválttommal örökre felejtve ez útam.
 „A' Fejedelmek az ő paizsok' Karulnak adák — ott
 „Lógnak azok Kolamonban fenn, emlékezetére
 „A' multnak. Ti vitéz Fejedelmek magzati, nékem
 „Napjait a' már régi Időnek visszahozátok!“

Kárul cserfábót tüzet élleszt a' lakozáshoz, —
 Vesz három pupokat paizsunkról, és azokat le —
 Helyheti a' földben egy kőnek alája, hogy ott ők
 Szóllnának Bajnok - nemzetségének idővel.

„Hogy ha morogni fog egykor még a' háhoru“ monda,
 A' Felsőg, 's fiaink egymásra dühödve rohanni:

„Meggillantja tálám — mig lándzsát kapkod, igazgat —

„E' követ a' maradékom!“ „Hát nem jöttek - e öszve

,Békességbe' Atyáink itten?“ szállani majd így

„Fognak, 's félre levetni paizzsok.“ — Az éjjel alá szállt.

Hosszú fürtjeivel közelítte Leánya Karulnak, —

Szép szava megzendült a' hókaru Kolnadonának,

Mellyet hárfáján követett. Ültébe' komoly lett

Toskár a' Hősek' bálványja előtt, 's neki Ez dultt

Lelkire úgy hata mint egy villám a' feketedve

Hánykódó tengerre, ha a' felhőkből alá tör,

'S fényitől a' hullám' tajtékzó habja világít. —

Reggel az erdöket jókor felvertük, az őzek'

Járásit hajhászván. Esmeretes vizeiknél

Hulltak azok Haza fordúltunk a' Krónai völgyön

Által. Az erdéből jön elénk' egy Ifjú paizszsal,

'S hátravetett landzsával. „Honnan ez a' repülő fény?“

Mond a' Luthai Toskár. „hát Kolamon körül, avagy

„A' hárfás és tündöklő Holnadóna körül még

„Békesség is lakhatik?“ — A' patakos Kolamonnal —

„Ott lakozott hajdan a' tündöklő Holnadóna“

Monda az Ifjú. — „de a' pusztákon tévelyeg ő most

„Egy fejedelmi fival, ki is elfoglalta egészen
 „Lelkét, hogy palotájában forgott!” — „Te beszédes
 „Ifju!” felel Toskár, „hát megjegyzéd-e nyomát a’
 „Bajnoknak? Meg kell neki halni ma! — add ide nekem
 „Ezt a’ görbe paizst!” — Dühösen elkapta paizzsát —
 ’S hát egy Lyánka - kebel bájolva piheg ki alóla,
 Mint a’ hattyúnak hó - mellye, ha a’ sebesen el —
 Henpelygő habokon ki - kibukkanik! A’ Fejedelmi
 Lyány vala, ön maga a’ hárfás Kolnadóna, kinek két
 Kék szeme pillantván Toskár: szerelmek örök lett!

SOMOGYI GEDEON.

AZ ÖZVEGY.

Egy kies völgy bájolében,
 Kis kunyhója rejtekében
 Egy Férj szép Hölgyével éle,
 Hiven gondot osztva véle.

Egy darab föld, egy kis kert,
 ’S pár ló voltak birtokában —
 ’S még egy kised, kunyhójában
 Anna térdein hevert.

De bár csekély is birtoka —
 Ölelve szép Nejét
 Vig ő, — ’s panaszra nincs oka
 Tekintve gyermekét.

’S íme Felleg készül Délre,
 Romlást hozni a’ vidékre
 ’S a’ szegény férj könnyel látja,
 Mint ment füstbe sok munkája. —

Szökülő kalászeit
 A' jeges fölhő leverte,
 'S hölgye hasztalan kereste,
 Kertje' szép virágait.
 De bár csorbult is birtoka —
 Ölelve szép Nejét
 Vig ő, — 's panaszra nincs oka
 Tekintve gyermekét.

És Rabló jön Éjszakára
 Vágyva kised birtokára,
 'S a' mit mostohább időre
 Tett el, — elragadja Tőle.

Ólból oldva két lovát
 Mellyel élelmét kereste
 Mint magáét elvezette,
 Áldva a' vak Éjszakát,
 De bár rabolva birtoka —
 Öleve szép Nejét
 Vig ő, — 's panaszra nincs oka
 Tekintve gyermekét.

És szél támad — reng az erdő,
 A' vidékre új veszély jő, —
 'S szikrát vetve a' kunyhóra,
 Az, reggelre lángra gyúla.

Üszkein ott sirdogál
 A' szegény férj szép Nejével
 'S kis mosolygó gyermekével, —
 'S lakja' hamva messze száll
 De bár most semmi birtoka —
 Ölelve szép Nejét
 Reményl, — 's panaszra nincs oka,
 Tekintve gyermekét.

'S míg most más vidékre készül,

Gyermekének ajka kékül, —

'S szép reménnyel tölt éltének

Fris virági eltünének!

Könnyel ása sírt neki

A' szegény férj, — haj! nagy a' kár,

Sír szép hölgye — gyermekét már

Többé nem ölelheti!

De bár így bünteté az Ég,

'S elásta gyermekét, —

Még egy remény szemében ég,

Tekintve szép Nejét.

És elmennek más vidékre,

Sorsukat bizván az Égre, —

Hogy munkájok által ismét

Elnyerjék a' volt szerencsét. —

Haj! de mint lankadt virág —

A' szegény férjnek mellőle

A' szép nő is sirba dőle, —

'S mindenenk most, elhagyák, —

'S hogy őt így hünteté az Ég,

Utálja életét, —

Szemében több remény nem ég,

Elásva szép Nejét.

És látatlan földekig megy

Fájdalmában a' bus özvegy,

Míg egy szikla - hegy' tövében —

Múl keserve bús szívében. —

Itt az Ég megáldja őt,

És szerez megint kis kertet,

Pár lovat 's egy szántó földet —

Bőven élelmet termőt.

De bár megáldá őt az Ég,
 Utalja életét,
 Szemében több remény nem ég,
 Elásva szép Nejét.

'S bár fájdalma enyhüle
 Több idők elröptire:
 Ah! de nézve túl a' sziklán
 Hol virult boldog vidéke, —
 Hü szívében évek' multán
 Újult Hölgye' bús emléke!

KOVÁCS PÁL.

TENGER' LÁTÁSA.

Üdvöz légy Tenger! Te! csodaérzéseknek,
 's elmékedéseknek nem fogyó külfeje!
 Üdvöz légy téres, temérdek nagy vízözön!
 Hullámid nyomasztják egyik a' másikat,
 valamint földön az emberi nemzetek
 szempillantásnyi kis lételük' végével
 kimúlnak, eltűnnek, 's elfelejtődnek is.
 Habozó vizeid mosván a' földszinnek
 sokféle partjait; 's egymástúl népeket,
 kik közt a' szomszédság szülne csak háborút,
 szakasztván messzire, közlik is egyszer'smind
 köztök a' kerek föld gyümölcsit, kincseit;
 's ekkép az emberre hőséget gyűjtenek.

Fölség van, 's rémités te tüneményidben:
 akár tekéntlek a' szeleknek csendiben:
 mikor a' láthatár' szélin a' kelő nap
 csoda sok ragyogó ezüstöt villogtat;
 vagy az le áldozik, 's ösvényét lángoló

aranyyal hímezi, öblödnék sík színe
 pedig az égboltnak visszázza fényeit;
 akár ha nézzelek rettentő képedben
 borzasztó iszonyú zaj mozdulásidban:
 mikor a' vész üzi dagadt hullámidat,
 's felforró habjaid ütik a' felleget,
 közöttök pedig az ordító szél' hegyén
 nyargal a' dühödő mord halál! — 's az alatt,
 érző szív! tengeren útó társodat,
 kit akkor félelem 's szorongás csüggesztik,
 hasztalan könnyekkel késéred, 's siratod.

Mindazonáltal, Te hatalmas roppantság!
 benned, kit ösmerünk, egyedül fölszined;
 belsődnek titkába valjon ki hathatott?
 mellyik szem nézhetne elfödött bértzidet,
 's azoknak elevannel bizsego hézagit?

Ki látta valjon a' számtalan kincseket
 szórva kik hevernek szörnyü mélységedben?

Téved a' lélek önn képzelődésiben
 temérdekségeden! — 's vizsgálván végtire
 özön dagályodat, 's visszont apályodat,
 mellyeknek rendszeres megfordulásai,
 móta a' világ van, mindenkor egy azon
 rendszabást követik; elmémben sejtem: mi
 csekély az emberfaj! kivált ha képzelem
 ama hatalmat, ki ezen mozgásodat
 állandón nyugözte örök törvényekre,
 's kinek csak egy szava büszke hullámidnak
 azonnal határt vet, hol csillapodjanak;
 akkoron, Istenem! kis eszem szédeleg,
 's szívemben imádom végetlenségedet.

B.

Orvosom a' borivást
 halálomnak mondja;
 mondja is: hogy hadjak föl
 hölgységem' szerelmével.
 Ám de én, hogy szerelem,
 's borcsa nélkül éljek:
 Isten hozzád orvos úr!
 ma meg halok inkább.

B.

EGY HITTELEN BARÁTHOZ.

Sajnosabb nekem az hogy benned bizva csalattam
 Mint hogy titkaimat kürtölöd hittelenül;
 Mert mélyebb titkot hirdetsz még; vak butaságom'
 Hogy meghittemmé téged' avatalak én!

LUKACS MÓRICZ BÁLINT.

EGY JÁMBOR SZERSZETES' SÍRVERSE.

Itt nyugszik Cseri Pál, szent szerzet' tagja, az úrban:
 Benne, míg éle, az úr lel vala megnyugovást.

E' helytt szentinek a' szent férfiu zenge solozsmát:
 Most pedig őneki zeng mennyben az égi sereg.

P Á Z M Á N.

Pázmán, tiszta valóságnak hallója égekben,
 Megtört térítő állok az isten előtt

'S hirdetek új tudományt, oh halld 's vedd szívre ma-
gyar nép:

„Testvérek vagytok, bűnös az, a' ki gyülöl.“

M É H.

Hulló harmatnak szeretője 's a' harmatos ágé
Méz ajakú kis raj nyúgszom ez árnyak alatt.
Engem az illatnak szédíte meg árja, csapongót,
'S mellyet nem sejték, a' tövis^s éle megölt.

E G R I B O R.

Ittanak a' hősök 's egyik így pendite „török vér“
„Hadd folyjon“ mondá bátran az egri Dobó
S folyt az azóta határ nélkül 's a' barna török vér
'S lelke Dobónak forr lángboraidban Eger.

D O B Ó.

Bús dobogást hallott rémült várában Egernek
'S a' sír' álmaiból felnyöge arra Dobó,
„Hogy nem kelhetek!“ ezt zúgá, „két száz ezer ellen
Én megtartottam kétszer ezerrel Egert.“

CSABA.

Várakozás, te csalárd kétség' szerzője, keserv a'
Roszra kinézőnek, jóra sovárnak öröm,
Mért, ha leánykamat lesem és nem jó meg időre
Vagy vegyes ábrándos kin' 's gyönyör álmaiból?

Ah szünj meg 's piros ajkaival maga jöjön el a' szép
'S hagyjon a' várónak iunia tiszta gyönyört.

PATA.

1823.

Láttam, megindult a' tavasz, illatos
Szellő kerengett züldesedő nyomán.

Reszketve megnyíltak virágoi

Harmatosan ragyogó kebellet;

Láttam; de téged oh tavasz' angyala,
Nem láthatott még andalodó szemem.

Nélküled élek a' virányban,

Nélküled ér kora hervadása.

Jer, vissza tér a' könnyü tavasz veled,
Mosolyg, fölélnek holt növényeik;

Jer, lábaidnál elterülnek

A' füvek és remegő virágok.

Vagy tengeren túl menjek-e értted el?

Tüzet vető bércz fekszik-e örödüln?

Hová veszel, vérrel halállal

Menjek-e zárt utadat|kitárníj?

Lankadj merész szív! vissza nem adja őt

Véred, halálad. Tengerek és hegyek

Útját nem állják kedvescdek,

Ő maga fut hite szegve tőled.

Oh mért csalál szép képzelet engemet?

Ifjú eszemben mért okozál zavart?

Most eltemetsz itt 's vég szavammal

Elhagyod a' szeleket röpülui.

Majd egykoron tán pusztai halmomon
 Megáll az ifjú sajnosan és borúlt
 Szemét lesütvén rólam ekkép

Emlekezik keserű szavakkal :

„Boldogtalan, mit vára setét eszed?
 Az égi szellőt mért öleled mohón?
 Nem égi vagy, lám most is a' jó
 Föld takar el, nem egek' határa.

Öleld meg a' mit juttat az alkalom. —
 De már örökké elnyugovál 's' tudom,
 Nincs a' mi vissza híjon bennün,
 Hol szünetét leli szenvedésed.

Igy szól 's' tovább megy, rajtam azonban a'
 Hantok tövissel rakva vadúlnak el
 És nem lesz a' ki szánakozva
 Rózsa füzért tegyen a' tövisre.

ABRAI.

EPIGRAMMÁK A' GÖRÖG ANTHOLÓGIÁBÓL. A' SZPÁRTAI ANYA.

Látván gyáva fiát fegyvertlen' szökni csatából
 A' Lakedamoni nő, szívibe döfte vasát;
 Így szólván: „Nem anyád vagyok én! Nem Szpárta ho-
 nod! Jobb
 Meghálnod hogy sem élni gyalázva imígy!”

ZEÜSZ ÉS EROSZ.

A' Dörgő Eroszt feddven szólta: „Elveszem ijad!”

„Ismét battyúvá tészem eröm!” felez ez.

A E N E A S.

Ilion üszképől mentvén meg bajnok Aeneas.

Szorgosan ősz apját, szolt görögökhöz imígy:

„Kíméljétek atyám! Mársznak kicsiny aldozat' agg hős;

Am hü gyermeknek nagy becsü kincs az atya!

A' HIV SZOLGA.

Élvén szolga valék; de különb sirt nyertem uramtól

'S hív szolgálatimért tisztelet a' jutalom!

Hála uram néked! ha lejöss máj'd néma lakunkba

Itten alant is hív szolga leszek neked én!

A' KÖNNYEZŐ RÓZSA.

Tölts még bort, 's zengjed Jyánykámnak mennyei báját;

'S borhoz imígy kedves hangu nevét elegyítsd!

Add rám a' koszorút, az olajtól illatozót, add!

A' kedves szerelemzálogul adta nekem; —

Lám könnyepp ragyog a' rózsán! — szép rózsza miért
sirsz?

Hogy távol kegyesem, szánva siratsz-e talán?

EPIGRÁMMÁK.

Kis csermely te sietsz, de hová? nincs tudva előtted:

Elsiet éltünk is, haj! de ki tudja hová?

Látod-e a' méhrajt a' lombon csüggni, leánya?
 Így csüggnek szerelem' isteni ajkaidon.

Ah, hervadjatok el nyíló zsengeji tavasznak,
 Kék ibolyák! mert nincs Lolli, ki szedne, jelen.

„Messze röpjölj csíz! lesz madarász rejtezve fa mellé!“
 Szélnek ereszti szavam, 's jut vala törbe bohó.

Szép kis alak mit téssz? — „Éleszem tűzhelyed' elhunyt
 Lángját, hamv leve már, 's nézd mi lobokra gyulad.“
 És te örülsz, ha tüzet gerjeszthetsz? Ah, de örülni
 Fogsz-e' midőn azt majd gyújt kebeledben Erosz?

Száll, röpjöl a' könnyű szán vig csörgőkkel, ül egy szép
 Angyali lyánka azon vígan enyelgve velem.
 Oldala mellett haj! zordon hideg, és fagy enyészik,
 Nincs tél. A' kikelet benne mosolygva virúl.

Nem búcsúzni szokás mostanság. Vajha tetőled
 Búcsúznom soha sem kellene, lyánka, nekem!

„Fuss ifjú! Amor les rád Chloe' oldala mellett!“
 Szélnek ereszti szavam, 's jut vala törbe bohó.

A' csere zeng esiholásaitól az ebeknek, egy özfi
 Száll, nem üget, de szegényt íme legyújtja vadász.
 Üldöz így engem' Erosz, 's bár fussak előle, mi haszna?
 Futva cselét, bizonyos vésznek elébe futok.

Mint dühöd a' zivatar, mint zajladoz a' Duna' árja:
 Úgy dühöd, úgy zajlik bennem is a' szerelem.
 Ég ha vidulva derül, vihar, és hullámzaj eloszlik;
 Ah', csak keblem nem tud ki derülni soha!

Viz tüzet olt; de tehát bő könnyeim' árja miért nem
 Tudja szerelmemnek lángjait oltani el?

Érzem Erosz' lángját nem képesek oltani könnyek,
 Félre tehát zokogás! oltsa - el új szerelem!

Szép a' nyílt hajnal felhőtlen rózsza tüzében:
 Szép a' tiszta, szelid lángzatu esti hibor;
 Ah, még szebb piruló arczod, deli lyánka, midőn azt
 Lopva adott csókom gyújtja szemérmesen el.

Lopva midőn csókot hintek rád, Emma haragszol:
 Kis haragod nekem, azt gyújtanom égi gyönyör!

Rózsza nyitod méhnek mézkelyhed' örülve; kecsajkod'
 Kincseit ah tőlem, lyánka, ne zárd te sem el!

Futsz viruló réten patakocska, de hajjaidat nem
 Köthetik ékei meg, szökve letűnnek azok.
 Nékem is így folynak vig napjaim Emma' ölében,
 'S haj, nem kötheti meg tüntöket égi kecsé.

Vigadjunk Evoc! 's lejtő lábunknak alatta
 Mustos kádba gerezd gazdagon öntse levit;
 Mert itt van lyánkám; gyújt édesb kéjre malasztod'
 Habzó kelyhe, midón nyújtja gyönyör keze azt.

Lángba' van a' tarló. Hagyján! Ha elég szemet, és gaz;
 Tisztábban kél, 's fog benne tenyészni vetés.
 Tisztul így ész, 's ízlet criticának fáklyatüzétől,
 És mind a' kettő szebb virulatra fakad.

Hajnali fény mosolyog vakság' bús éjelin által,
 Fáklyám' szent tüzitől, gyúla az égi sugár.
 Huh! de mi rémsereg ez, denevér - szárnyakkal elébe
 Melly száll a' napnak fényire hozva homályt?

Vetve van a' háló. Ti halak rejtezzetek el bár,
 Felkere a' bugykász, 's íme beléje zavar.
 Balsorsát kikerülni híjába törekszik akárki,
 Míg törébe akad, szüntelen üldözi az.

A' KIS MADÁR.

Arany kalitka zár
 Szép kis madár,
 Mégis te benne
 Csak bánatot zengesz?
 „Rab vígan dallhat-le!
 Felel mély búval ez.

SZENT MIKLÓSSY.

BUCSUVÉTELEK

NAGYSÁGOS SÁRDI

SOMSSICH PONGRÁCZ

ÚRTÓL,

SZERETETT

ELSŐ AL-ISPÁNYJOKTÓL

A' SOMOGY VÁRMEGYEI

KAROKNAK ÉS RENDEKNEK.

P E S T E N , 1830.

PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁNNÁL

REVISED

1850

COMMISSION

REPORT

SECRET

OF THE

COMMISSION

ON THE

1850

REPORT

1830^{dik} Esztendei Aprilis Hónapnak
29^{dik} Napja a' Tekéntetes Nemes Somogy
Vármegyei Karokra és Rendekre nézve
nevezetes volt a' mint t. i. a' köz Gyüle-
kezetben foglalatoskodtak, fölolvastatott
Nagy Méltóságú Alsó és Felső Surányi
Gróf Sigray József Fő Ispány Ur, Ő Ex-
cellentziája Levele, mellyben a' Karokat
és Rendeket az eránt tudósította; hogy
közönségesen tiszteltt, 's szívből szere-
tett Első Al-Ispányjok Tekintetes Sárdi
Somssich Pongrácz Ur Al-Nádor Ispányi
Hivatalra választatott; — a' számosan
öszvegyülekezett Karoknak, és Rendek-
nek már ezen Tudósítás hallására is va-
lami titkos bánat által elfogódott szívek:
midőn továbbá a' szeretett Al-Nádor Ur,
kinek mind az egész Házára nézve kö-
zönségesen, mind ezen Nemes Megyére
nézve különösen, érdemei vagynak
nem csak ékes, de egyenes szívéből ere-
dett bucsuzó szavait a' Karokhoz és Ren-
dekhez, Atyafiaihoz, Barátihoz, Tiszte-
lőihez intézte; — midőn Másod Al-Ispány
T. Nádasdi Sárközy István Ur, ama The-

misnek szolgálatjában megöszült Tiszti Társ, szíves kifejezésekkel tellyes vizsonti bucsuzó szavait az egész közönség nevében valódi érzékeny szívből zokogva eregette; — midőn Méltóságos Ladányi Gróf Schmideg József Királyi Kamarás Ur, a' közjó előmozdításában szüntelenül buzgón fáradozó Hazafi, a' Tekintetes Karoknak nevekben, — midőn Tekintetes Nádasdi Sárközy Albert szép Tudományú Első Jegyző Ur, és Tekintetes Siklósy Viktor Tiszti Első Ügyész Ur a' Szépnek, Jónak, és Erkölciségnek munkás Barátja a' Tekintetes Rendek' nevekben mély érzésből eredett bucsuzó Beszédjeiket elmondották; akkor a' Karok és Rendek valódi Bánatból eredett könnyeiket, zokogásaikat el nem titkolhatták, — midőn pedig a' Kormány - Széket el akarta hagyni, ugy tetszett, mintha közönségesen Tisztelt Első Al-Ispányjok mindegyiknek szivétől, — mellyhez a' szeretet egyesítő lánczaival kapcsoltatott, — erővel szakasztatott volna el. — Nem is engedték a' Karok és Rendek, hogy Székjét elhagyja, hanem végig folytatván az ezen napi Tanácskozásokat, ezer éljen kiáltások között szállásáig késérték, és

ottan újra, mind a' Rendek, mind a' Tiszti, mind az Ügyészi kar nagy számmal, külön külön, Tiszteleteket megtették; követték ezeket a' Papság, és Helybéli Oskolák' Tanítói, végre a' Nemes Vármege Szolgái, kik mindnyájan elfogódott szívvel nyilatkoztatták ki eltávozásán való szomorúságjokat: — Barátságos ebédje alatt a' Tiszteletnek, és szeretetnek újabb Jelenése tünt elől: — A' Kaposvári Oskolák, mint e' Megye Intézetje nevében a' Kormányozó Horváth Elek Ur, azután pedig a' Tanulók közül néhányan, gyenge üdejekhez képest, illendő bucsuzó szavakat rebegtek, kiknek beszédjeket Jó kívánásinak előadásával T. Sárdi Somssich Miklós Urnak tanuló fiacskája befejezte. — Ebéd után a' szeretve tisztelt Al-Nádor Ur a' Karok és Rendek közül még sokakat meglátogatván, tőlök különösen is bucsut vett, 's készen álló kocsijához, hova őtet ismét számos Urak késérték, elfogódott szívvel sietett, és sok éljen kiáltások között, utánna sóhajto Attyafiainak, Barátinak, Tisztelőinek se-regéből eltűnt. —

Úgy tetszik: hogy ezen előadásnak még egy hijja van, — hogy az ő megtisz-

teltetésén való öröm nem is érdekeltetik; úgy van! — ez valóban kimaradott! — De ha a' könnyes szemeket — ha a' bánatos arczákat, — ha a' zokogó kifejezéseket, — ha az elérzékenyült szíveket mély fájdalom jeleinek kell állítanunk, — ha az igazat megvallani akarjuk; nem is lehetett még most valódi örömet éreznünk; — igaz ugyan: hogy ha meggondoljuk az ő megkülömböztetését, örülnünk kell; de még is fáj! ha ismét meggondoljuk az ő elvesztét, és ez a' két érzés egy szívbe öszve olvadva öröm érzés nem lehet. — Éltesse Őtet a' Magyarok' Istene sokáig! vezérelje, boldogítsa minden dolgaiban! 's tellyesítse tiszta szándékait.

Éltesse az Isten Felsőges Királyunkat! éltesse Nádorunkat! kik a' valódi érdemet méltóképpen jutalmazni szokták.

Mint szerették Őtet a' Karok, és Rendek, a' Jegyzőkönyvbe beiktatott Végzéseikből, mellyek itt következnek, kitündöklük.

**Tekintetes Nemes Somogy Várme-
gye Aprilis Hónap 26. napján 1830.
Eszendőben Kaposvár Mező-Váro-
sában folyvást tartatott Nagy Gyü-
lése Jegyzőkönyvének kivonása.**

Felolvastatott Ó Excellenciájának Gróf Sigray
József Fő-Ispány Urnak Pestről, f. e. Aprilis
2dikán költ Levele, mellyben a' Nemes Várme-
gyét tudósítja, hogy Első Al-Ispány Somssich
Pongrácz Ur Al-Nádorrá kineveztetett, melly is
a' Karok és Rendek rendelkezéséhez képest szórúl
szóra ezen Jegyzőkönyvbe tétetvén, így kö-
vetkezik:

Tekintetes Nemes Vármegye!

Első Al-Ispány Somssich Pongrácz Úr, Országunk
Nádor Ispánnya Ó Császári Királyi Herczagsége által
Vice-Palatinusnak kegyelmesen kineveztetvén, örülhe-
tünk ugyan minnyájan, hogy ezen diszes Tisztségre lett
felemeltetésével jeles tulajdonságait, a' köz dolgok, foly-
tatásában kimutatott nagy béléátását, jártosságát és fá-
radhatatlan munkásságát, mellyekre különösen ezen
Nemes Megyében dicséretesen viselt Hivataljai tanu-

bizonyosságul szolgálnak, mostanában ország szerte esermelve láthatjuk; de a' mellett kebelünkéből, és a' Nemes Megyebéli Tiszti Karbul, egy olly érdemes Tagnak, és Előljárónak elvesztését méltán sajnálhatjuk.

El sem titkolhatom Tekintetes Karok, és Rendek, hogy reám nézve ezen elválás annál nehezebben esik, mennél inkább e' Nemes Vármegyének szerencsés kormányzásában Első Al-Ispánysága ideje alatt, nagy segédem lévén, megtántoríthatatlan igazság szeretetében, a' közjónak előlmozdíttására szüntelenül fordított ügyekezeteiben, és szintén e' végre mindenkor vélem fönt tartott egyetértésében tökéletesen megnyugodhattam. Azonban

Bíztathatjuk magunkat Tekintetes Karok és Rendek azon reménységgel, hogy ezen Nemes Vármegyéhez viselt honni jó indulatjához, és esmeretes jó gondolkozásához képest ennek utánna is, a' mennyire újabb foglalatosságától nem tartóztatatik, ugyan ezen Nemes Vármegyé dolgaiban részvételét, és Gyűléseinkben bölcs tanácsait nem hogy megtagadná, sőt inkább Megyék' közjavanak elősegítésére fönt maradó szép szándékát, és figyelmét vélünk minden alkalmatosságban fogja tapasztaltatni.

Valamint egyébaránt nem kétlem, hogy a' Tekintetes Karok, és Rendek ezen érdemes volt Első Al-Ispány, mostani Vice-Palatinus Úrnak eddig tett teteemes szolgálatit háláadó emlékezetben tartani fogják, úgy ezekért részemről hasonló érzésemet, és tartozó köszönetemet ime a' Tekintetes Karok és Rendek előtt nyilvánosságosan kijelentem.

Minthogy pedig ezen változással kötelességemmé tétetik, a' megürült Első Al-Ispányi hivatal eránt gondoskodnom, főbb óhajtásom az, hogy ezen ürességnek helyreállítása a' Tekintetes Karoknak és Rendeknek egyetértésével mennél előbb megtörténhessen, és azért mindenképp azon leszek, hogy e' miatt, ha bár egyéb dolgaim miatt előbb módját nem találhatom, a' közelítő

nyáron idejét siettessem, és elhatározzam, a' mellyen a' Nemes Vármegyébe eljöhessenek, és a' Tekintetes Karokat, és Rendeket köz Gyülekezetben személyesen tisztelhetvén, egyszersmind a' most említett czélnak tellyesítésére nézve is kívánt egyes értelmekkel szerencséltessek.

Többnyire a' Tekintetes Karoknak, és Rendeknek legbecsessebb jó voltába, 's Atyafiságos szíves Barát-ságába ajánlott, megkülönböztetett tisztelettel maradok: — A' Tekintetes Nemes Vármegyének — Pesten 2dik Aprilis 1830 — tökéletes, köteles szolgája Gróf Sigray József m. k.

Mellynek felolvasása után Somssich Pongrácz Első Al-Ispán Ur, azon hazafiui indulattól, melly őtet mindenkor lelkesíti, eltelve, szívreható Beszédjével érzékeny bucsut vévén a' Karoktól, és Rendektől, Elölülői hivatalát közöttök letette, a' Nemes Vármegye pecsétjét 2dik Al-Ispány Urnak által adván: melly Bucsuzó Szavait a' Karok, és Rendekek valódi érdeméhez képest becsülni kívánván, ezen Jegyzőkönyvbe iktatni rendelték ekképpen:

Tekintetes Karok és Rendek!

Felszólítva Felsőleges Koronás Fejedelmünk szolgálatjára Nádor-Ispány Ó Cs. Kir. Fő Herczagsége által a' Tekintetes Királyi Tábla egyik Tagjává kineveztettem. Ezen különös Kegyelem, 's érdemeimet halladó váratlan megkülönböztetés, melly Ó Felsőségéhez tartozó Jobbágyi engedelmességemnek 's Polgári Hűségemnek bébizonyítására előttem ujj mezőt nyitván, alkalmatosságot nyújt nekem arra, hogy ez által Hazám hasznát, 's dicsősségét

tehetségemhez képest eszközölhessem ; midőn egy részről megnyugtat, és ébresztő hatalmával ujj pályámhoz lelkesítve szerencsésít: egyszersmind eddig való hivatalos helyheztetésemet megszüntetvén, foglalatosságaim ismért köréből kiszakasztván, — mellyhez olly hoszszas időközön által táplált munkás igyekezett 's lassanként, de biztosan szövetkezett számos kötelek kapcsoltak — lehetetlen, hogy szomorú érzéseimet el-titkolhas- sam.

Az igaz Hazafi ugyan minden örömét Felséges Fejedelmének 's Hazájának szolgálatjában, testi 's lelki erejének a' köz jóért haszon keresés nélkül való fel-áldozásában keresvén, és ezen elhatározásnál örökre megmaradván, életének minden helyheztetésében megtalálja magát, megtalálja Tiszteit, 's foglalatosságait, sőt azon meg-nyugtató érzést-is, melly kötelességének hív tellyesítéséből származik, és a' mellyben a' jobb lelkűek — (kiknek képekben a' Jót munkálni gondolta- tik) vele együtt osztozván, őtet az által a' leg- nemessebb módon jutalmazák: — nem lehet mindazon- által tagadni, hogy valamely ki nem fejthető vonatta- tás lakozik az emberben azon Hazafi Társasághoz, mellynek kebelében életének igen jeles szakaszát, az időknök egymást váltó Történetei között, mint mun- kás Tag, 's szinte minden nevezetesebbnek ébreszté- sében, 's ápolgatásában részt vevő Társ eltölteni sze- rencsés volt.

Tekintetes Karok, és Rendek ! Ifjuságom el- söbb esztendeitől kezdve, a' mint zsenge erőmet Ki- rályomnak, 's Hazámnak szentelni próbáltam, és a' köz-dolgok vezetésében léptsőnként beavattattam, ezen Nemes Megyének személyemhez mindenkor különös kegyes pártfogását tapasztaltam; mellynek leg-világosabb jelensége előttem az; hogy a' reám ruházott kezdő hi- vatalokban első ügyekezeteimet a' Tekintetes Közön- ség kedvezőleg fogadván, sorban következő válaszá- saival tovább-is megtisztelni, 's fellyebb emelni méltáz-

tatott. — Iparkodásom eképpen gyamolítottván 's tágosabb munkássági körben bocsájtatván, főképpen azon becses bizodalomnál fogva, melly szerént hivatalos Tiszteimen fellül, számos ügyeknek, 's fontos állapotoknak el-intézése reám bízattatott, a' köz-dolgok ügyes vezetésében erősödve neveltetem; és olly díszes karban helyheztetődtem; hogy Hazámiai leg-becsesebb ajándékával díszeskedvén, mind a' Megyebéli, mind az Országos dolgokban ezen Nemes Közönségnek szívem szerént használhattam. — E' szerént Somogy nem csak mint szülötte földem, hanem mint Hazafi Tarsaim becses bizodalomoknál fogva tehetségeim képző helye, 's Hazafiui Ügyekezetem bölcs pártfogója, kétszeresen Hazám lévén; annál méljebb érzéssel válok meg ezen Nemes Megye szolgálatjától, mennél inkább érzem azt: hogy a' Tekintetes Karoknak, 's Rendeknek sok rendbéli kegyességeket, 's erántam való szíves hajlandóságokat én részemről soha méltóképpen visszazonni képes nem voltam.

Tudva vagynak előttem az emberi tökéletlenség-gel öszvekött azon fogyatkozásaim, mellyeket a' terhes dolgok vezetésében mértékletes közepszerűségem meg-győzni nem tudott; a' midőn engemet a' Tekintetes Karok, 's Rendek tulajdon bölcsességekkel, 's a' köz-dolgok elrendelésében esmértes jártosságokkal gyamolítottván; mint az emberi tehetségek igaz meg-bíráói, bennem-is az embert nézni, és a' reám bízottakat tehetségemhez mérni méltóztattak, és tapasztalván szándékaim, és cselekedeteim tiszta céljait, a' végzettekkel bé-elégedtek, azokat pedig mellyek erőmet haladták tőlem nem kívánták.

Illy szerencsés helyheztetésben, és a' Tekintetes Közönség résztvevő pártfogásával viselhetvén 6 esztendőök elforgása alatt második Elöljárói Hivatalomat, megnyugtató 's fel-emelő érzések fognak-el engemet, mellyek annál becsesebbek előttem, mivel azon fényes tettekkel ragyogó Hazafiui erkölcsöknek, és a' Haza

oltárára példa nélkül tett sűrű áldozatoknak dicsősséges emlékezetét megújítják 's megelevenítik,' mellyekkel ezen Nemes Megye közönsége 2dik Elöljáróságom alatt magát olly jelesen megkülönböztette.

El-halगतván a' leg-felsőbb Királyi szolgálat teljesítésében, az Igazság rendes ki-szolgáltatásában, és az Adózó Nép pártfogásában a' T. SS. és RR. által tett ügyes Rendeléseket; köszönettel kell említenem azon tiszta, a' köz-dolgokhoz való szeretetből származott készségjeket, melly mellett a' Nagy Gyűléseken nem csak ritka számossággal megjelenni, és a' tanácskozást folytatni serénykedtek: hanem a' köz-dolgok' vezetésében olly részt-is venni, és a' Tekintetes Tiszti Kar segedelmére lenni méltóztattak: hogy ezen 6 Esztendőök forgása alatt Megyebéli Tábla Biráinkat minden terhes foglalatosságokban látnánk munkájokat a' közjóra feláldozni.

Ha a' Tekintetes SS. és RR. alapi alkotásunk céljának eképpen megfeleltek, és a' rendes Polgári Igazgatás Javainak ezen Megyére célzott terjedését eszközölték; minél inkább tündöklik azon tettek; mellyek Polgári kötelességeiken fellül ritka Hazafiúsággal általok a' Nemzeti haszonra és pallérozódásra szenteltettek! — Hálá érzéssel fognak emlékezni maradékaink azon Országos utak készítésére, és a' Jegyző Könyvbe emlékül bé-iktatott Földes Urak ajándékaira, mellyek által valaha a' kereskedés Megyének kebelébe jönni, és a' Nemzeti iparkodás ki-fejtődése eszközöltetni fog! — Fel fog emelkedni minden Somogyi Nemes Hazafinak lelke akkor, midőn szabadságának gyakorlására azon Nemes Vármegye Házában fog öszve gyűlni, mellyet nem a' Házi Adó, hanem a' földes Urak' szabad ajánlása építtetett, és a' melly célra azon sok fabeli ajándékokon kívül, mellyek napról napra a' szükséghez képest ritka bőkezűséggel ajánltatnak, már 70 ezer forint, és így az építési költség csak nem egészen öszve gyűlt? — *)

Belső megelégedéssel 's nyugott érzéssel szemléljük magzatjaink', 's maradékaink' nevelésére a' Tekintetes SS. és RR. által felállított, 's fundált Királyi Gynasiumot, mellynek által vett 80 ezer forint Tőke pénze ezen 6 Esztendőök alatt 117 ezer forintokra szaporodott: — újra alkalmasabban felépítetett, — hasznosan kiujjítatott; — és a' mellynek tökéletességéhez, a' helybéli Al-Iskolák-is már emelkednek. **)

Midőn így az Intézet gyermekeink' nevelésére tökéletes állapotra hozattatott, nem felejtkeztek el a' Tekintetes SS. és RR. tulajdon szükséges pallérozásokról-is. — A' jelenvaló szép, 's számos Könyv Gyűjtemény kezdetét teszi a' Vármegye Könyvtárának: mellyre az ajánlások kezdetén 5500 forintok gyűltek össze, és a' mint reménylünk, a' Jövendőség ezt arra az állapotra fogja emelni: hogy annak kamatjából az ajánlott Gyűjtemény ezelnek felelő, és a' tudományokat előmozdító eszköz lehessen. — Nevelik ezen Könyveknek számát az Olvasó Közönség által be szerzett Ujságok, 's Folyó Irások, mellyek valamint egy részről Nemzetünket a' pallérozott Nemzetekkel egyesítik, köztünk a' hasznos tudományokat terjesztik, és az erkölcsöket szelidítik; úgy más részről, Várossal szülkölködő Megyénknek, Nemes mulatságot szereznek. ***)

Mind ezen jeles tettek, 's áldozatok csupán önkényes ajándékokbul szármoztak; mellyekről azt jegyezhetem meg, hogy a' kik a' Tekintetes SS. és RR. közül az egyikhez nem járultak-is, a' másikában Társaikat fellyül halladták; úgy hogy a' Hazafiuság közöttünk így felosztódván mindenek egyszerre alkotódnak, 's tökéletességre sietnek. — A' szép tetteket követi az érdem, 's Hazafui tisztelet! 's méltán hálá érzésekkel válok meg ezen Gyülekezettől, mellynek szolgálatjában, érdemeibül-is részt vehettem! —

Ezen szolgálatomnak említése intt engem azon kötelességre, mellyel az egész Tekintetes Tiszti Karnak tartozom: — a' köz-dolgoknak szerencsés folyamatja a'

'Tekintetes Tiszti Kar ügyességének, és fáradhatatlan munkásságának tulajdonítható:— és így minden a' mi általam a' Tekintetes SS. és RR. kívánságára végeztetett, legnagyobb részben azon szerencsés hivatalos öszve köttetésből származott, mellyel a' Tekintetes Tiszti Kar erántam viseltetett; valamint ezekért köszönetemet tellyesíteni kívánom, úgy a' midőn soraimból kilépek, lehetetlen, hogy hálá érzésemet, és hálaadatosságomat erántam mutatott bizodalmokért, és hajlandóságokért ne nyilvánosítsam. — Husz Esztendő el-forgása alatt Társa voltam a' Tekintetes Tiszti Kar munkásságának, — barátság szövetsége váltotta köztünk az esztendők sorait, — bizodalom, 's hajlandóság követte hivatalos Társaságunkat: — és minekutánna most megválásom alkalmával ezen öszveköttetésünk már megszűnt, reménylem, hogy körökből kilépvén, széveikben, 's hajlandóságokban nyert helyemet tovább is meg-tarthatom, 's részemről visszonozhatom. —

Illy lelki érzéssel eltelve Első Al-Ispányi Hivatalomat, mellyet a' Tekintetes SS. és RR. választások által kinyilatkoztatott bizodalmokból nyertem, ezennel le teszem, és a' Nemes Vármegyének hűségemre bízott Pecsétjét, a' Tekintetes SS. és RR. színe előtt 2dik Al-Ispány Úrnak ezennel általadom, kérvén a' Tekintetes SS. és RRket hogy minekutánna egész Hivatalom üdeje alatt vélem való megelegetlenségeket semmi alkalmatosságban sem tapasztaltam, méltóztassanak engemet, ki most Hivatalomból ugyan ki lépek de a' Tekintetes SS. és RR. Megyebeli Nemeseinek sorában megmaradok, továbbárais szerentséltető 's tapasztalt barátságokkal boldogítani.

Megváln eképpen ezen díszes Hivaltaltól, noha én Ő Excellenciája, Gróf Sigray Józef Fő Ispány Urunknak sok 's tapasztalt kegyelméért köszönetemet személlyesen már tellyesítettem volna; mindazonáltal minekutánna ezen a' Helyen és ezen Gyülekezetnek színe előtt vettem azon Kegyelmeit, 's részesültem

jó teteményeiben kötelesnek érzem magamat, ezen Közönségnek színe előtt, a' fent írt Nagy Méltóságnak, és ezen Nemes Megyében Elöljárónknak szívbeli háláadatosságomat kinyilatkoztatni. —

Azon kedvező emlékezet, mellyet Ő Excellenciájának Levele személyemről jegyez, mint erántam való Kegyelmének különös bizonyosága, sürgeti bennem azon hálá indulatot, mellyet egy századdal ez előtt Ő Excellenciájának dicső Eleje nemzetségemnek kötelességévé tett: ****) — Egyes felhívására pedig Ő Excellenciájának nyilvánosítom: hogy valamint néhai Őreg Atyám midőn ezen Nemes Megye Első Al-Ispányi Hivataljából Felső Királyi Kegyelemből fellyebb Hivatalra emeltetett volna, Somogy Vármegyéhez hajlandóságát, a' Közönséghez szeretetét, 's minden előadandó alkalmatosságokban buzgó szolgálatját ajánlotta 's lekötelezte, és a' Köz Jónak áldozatjában Nemzetségének ezen készségét megtartás végett örökben hagyta; úgy énis akármelly alkalmatosságban, a' köz dolgokban részt venni, és így Felső Királyomnak, 's Hazámnak szolgálatját előmozdítani soha szünni nem fogok.

Mély fájdalom borította el erre általjában az egész Közönséget, mellyet mind szóval kijelentettek, mind ábrázatokon eléggé kimutattak az egybegyűlt Karok és Rendek; voltaképpen érezvén azon veszteséget, melly szeretett Elölülőjöknek, Első Tisztviselőjöknek és barátjoknak eltávozásából következik. Ugyan azért midőn ezen Bucsuvételt az egész Közönség nevében, Második Al-Ispány Nádasdi Sárközy István Úr, a' Rendek részéről Gróf Ladányi Schmideg József Ő Nagysága, a' Tiszti Kar részéről pedig Nádasdi Sárközy Albert Első Al-

Jegyző, és Siklosi Viktor Fő Ügyviselő Urak egymást felváltva viszonoznák: az egybegyült Karok és Rendek többszöri egyesített felkiáltásokkal követvén, ezen Bucsuzó Beszédekettis a' Jegyző Könyvbe szórul szóra béíratatni rendelték, a' mint következik:

Tekintetes Karok és Rendek!

Az öröm és a' szomorúság, a' jókívánás, és a' bánat, egymással ellenkező indulatok csatapiatzává válosztván ezen zöld asztalt, alázatosan engedelmet kérek, ha mindnyájunknak belső érzéseit, voltaképpen kimagyarázni nem tudom.

Örülhetünk midőn Nemes Megyénk kebeléből felsőbb díszes hivatalokra kiemeltetnek a' Férfiak, — Örülhetünk midőn Kegyes Atyánktól, és Igazság szerető Koronás Királyunktól, a' Virtust megjutalmaztatni látjuk.

De szomorúsággal telünk-el, midőn tapasztaljuk: hogy mind ezek szoros egybeköttetésbe legyenek, egy szeretett Tiszt-Társunknak, Barátunknak és Előjárónknak tőlünk való elválásával. — Mert meg kell vallani mindnyájunknak: hogy mélységes bánatot hagyjon maga után, illy praesidiumra termett Tisztviselőnknek elvesztése.

Mindazonáltal vigasztalhatjuk azzal az édes Reménnyel magunkat, hogy Nemes Megyénknek, ezen változás által, szaporodik felsőbb Helyeken ülő jóakaróinknak száma, szaporodik szószóllója, szaporodik pártfogója.

A' Tekintetes Státusok részéről, valamint több alkalmatossággal bebizonyított Nagyságodhoz vonszó egész bizodalma, úgy megesmértetik mostis, háládatossággal, a' Köz Jóhoz huzamosan viseltetett szeretete, és munkás szorgalmatossága. — S kívánjuk ál-

taljában, hogy Nagyságodnak ezen fellyebb vitetéső Léptső gyanánt szolgáljon a' Nagyobbakra!

Köszönjük a' Tiszti Kar részéről vélünk eddig való békességes türését, barátságos leereszkedését, és öszve vetett vállakkal volt munkásságát!

Követjük, ha valamelly Testi erőtlenségből ejtett hibáinkkal netalántán Nagyságodat megbántani találtuk, — mert azért kezes lehetek mindnyájunkért, hogy az készakartva nem történt.

Azért is egy szívvel, és szájjal kívánjuk: hogy az Egek tegyék szerencsésé mind ezen ujjonnan nyert Vice-Palatinusi Hivatalában, mind fényesebbre is se-gítsék! — És tőlünk távollétében is szerencsésen 's kívánt jó egészségben sok számos esztendőig Éljen!!!

Valóban szomorú érzések fognak el bennünket, midőn tellyesedni tapasztaljuk azon történetet, melynek félelme ezen Nemes közönségnek nagyobb részét már rég ólta szorongatta; 's ámbár tudjuk, hogy semminek örök állandóságot ígérni nem lehet, és hogy azoktól is meg kell válni, mellyekhez az ember forró indúlattal ragaszkodván, buzgó hiedelemmel boldogságát benne helyhezteti; nem találunk mindazonáltal jelenvalóképpen semmi okot, melly Nagyságod eltávozásából származó vesztességünkön bennünket megnyugtana, 's bús érzéseink' fellegeit eloszlatná. — Nagyságod bölcs Kormányában — melly fájdalom! tsak igen kevés időkre terjedhetett közöttünk — egyedül a' köz Jó szíves és fáradszhatatlan munkálását vévén czél pontul, a' polgári külső élet' 's hivatalos helyheztetés számtalan ágazatokra oszlott foglatosságait, ezen erányra ritka szerencsével vezérlette, 's ez által ezen nagy tekintetű Nemes közönség különböző felekezetű, itéletű 's tehetségű Tagjait ugyan azon egy szent czélra egyesítvén, valamint az elő halladás' fundamentomát közöttünk az ekképpen alkotott, 's erős karral fentartott szép bé-

kességgel megvetette: úgy ezen drága kincsnek reánk bőven kiáradott gyümölcseivel is gazdagított bennünket, 's minden szépet, jót, mellyeknek díszlő erejeket örömmel szemléljük virágzásba hozván, Megyénk' fényjét, és hasznát nagy sikerrel eszközölte. Nem szükség, hogy Nagyságod jeles érdemeinek, 's nemes intézetü munkálkodásainak felszámolásokkal közönségesen esmért szerénységét megsértsem, 's gyenge tehetséggemmel azoknak eleven színeket meghomályosítsam. Közöttünk maradnak azoknak élő emlékeik, azoknak szivekben, kiket szövevényes állapotjaikban, 's ügye fogyott sorsokban bölcs tanácsával 's pártfogásával boldogított; — fent lesznek Jegyzőkönyveinkben, országutainkban, könyvtárunkban, 's ezen Nemes Megye ékes Hazában, mellyeknek Nagyságod volt úgy szólván kezdő, alkotó 's vezető gyámjok. Ezeket úgy tekintjük mi, mint Nagyságod fáradhatatlan iparkodásainak bölcs előrelátásának, 's szeretettel tellyes hozzánk való ragaszkodásának becses zálogait, mellyek még késő maradékainkat is vezetni fogják Nagyságod tiszteletére.

Midőn ezen Nemes Közönség, 's ezen szép intézetek Nagyságod Kormányozói részvételétől megfosztatnak, egyedül abban kereshetünk némelly vigasztalást: hogy Nagyságod Ő Felségének, és Hazánknek fényesebb szolgálatjára emeltetett, mellyben buzgó szolgálatjainak egy részről megesmért jutalmát gondoljuk; más részről pedig azt hisszük, hogy Nagyságod magasabb polczra emeltetvén, midőn közöttünk számosan szerzett érdemeinek becsével ott megjelenik, ez által Megyéinkre is fényt sugároztat, 's ámbár azon kedves öszveköttetés, mellynek megszűntét fajlaljuk, nincsen többé; de nekünk még is használhat, sőt az egész Hazának fontos szolgálatokat tehet.

Mennyen tehát Nagyságod halmozva érdemekkel, ezen Nemes közönség meglegedését, 's ragaszkodását kifejező áldások késérik Nagyságodat. — Engedje az Isten, hogy sokáig virítson egéssége, 's szolgálatjával

szaporodó érdemei magassabb poltzokra nyissanak utat! mi pedig arra kérjük Nagyságodat, hogy nagy tehetségeinek, 's Nemes szívének ért gyümölcseivel azután is gazdagítson bennünket, kik híven megfoglaljuk mindenkor őrizni személyének, 's tetteinek emlékezetét! —

Midőn a' Tekintetes Tiszti Kar' részéről én is felállani bátorkodok, a' végett, hogy Nagyságodnak tőlünk vett bucsuját viszonzzam; akkor nem szándékom, a' közönséges szokás szerint nagy érdemeinek hosszas előszámlálásával a' köz figyelmet tartóztatni. Sokkal esmeretesebbek azok, 's jobban tudva vagynak az egész Tekintetes közönség előtt: mint sem akár az én csekély tehetségem azokat illő rendel felhordani tudná, akár előadásom hozzájok legkisebb fényt is adhatna. Szólnak eléggé azon hat esztendőök, mellyek alatt Nemes Megyénk Nagyságodnak bölcs Kormányával szerencsételtett, szólnak azon Intézetek, mellyek a' közjónak, a' Haza boldogságának, a' Nemzet csinosodásának, az igazság kiszolgáltatásának, Megyénk díszének, adózóink hasznának előmozdítására, Nagyságodnak vezérlése alatt vették eredeteket, nyerték gyarapodásokat. Maga ez a' hely, hol most szóllunk, ama köztanácskozások számára már elkezdett, és egy részbe el is készült, ujj épület, a' Megyebeli Könyvtár, a' perek szaporább folytatására szolgáló rendszabások, Megyénkben készült sok, és szép uj utak — hogy többeket elhalgassak, mellyekkel Jegyzőkönyveink tömve vagynak, — emlék oszlopul szolgálnak Nagyságod nevének, — követésre méltó példát mutatnak Hazánkfainak. — Mit szóljak a' közelebbi mult Ország-Gyűlésén kimutatott buzgóságáról? hol Nagyságodnak Haza szeretete, Fejedelmünkhöz tartozó hűséggel eggyesítve, olly fénybe tündöklött, hogy azt nem csak minden igazi Hazafi háládatosan megesmerné, de még a' jó rend

ellenségei se tagadhatnák ; ezen Nemes Közönség pedig köszönetével, mellyet nyilván kijelentett, jutalmazni kívánná. Mit mondjak az Országos küldöttségénél tett fáradozásiról? hol illy hosszasan, mindenkor azon szabad lélektől, melly Nagyságodat mások felett kiemeli, vezettetve, meg nem szünt Hazánk jövő boldogságára, polgári alkotmányunknak megállapíttására, fogatoson munkálódni. Mind ezek mind azon jeles vonások, mellyek Nagyságodnak személyes tulajdoni, sokkal többek, sokkal nagyobb tekintetűek, mint illy rövid időre, illy kicsiny körű előadásra szoríttathatnának ; de meg kell vallanom, más méltóbb bírót, több esméretekkel felruházott főt, gyakorlottabb kezet is kívánnának. Mellyre nézve ezeknek bővebb kifejtésébe bocsátkozni nem merészelve : egyedül azon határtalan tiszteletet kívánom én itt közönségesen, és nyilván kijelenteni, mellyel ezen Tiszti Kar Nagyságod eránt átaljába, és fejenként viseltetik.

Azon szelídség, mellyel Nagyságod kormányát vezette, azon nyájas barátság, melyben Tiszti Társait részeseltette, magok annyira leköteleztek mindnyájunkat Nagyságodhoz, hogy a' leghosszabb idő, a' mindent megemésztő idő sem képes többé bennünket eloldani. De ezen magános érzést fellyül haladja még azon Hazafiúi indulat, melly a' köz dolgok folyamatjához minden polgár társunkat vonz, és a' melly ezen Tiszti Kart is lelkesíti. Úgy látszik, az emberi természetnek tulajdona, hogy midőn a' közdolgok jól kormányoztatnak : akkor minden nagyobb örömmel, kitelhető serénységgel kíván részt venni azoknak előmozdításában. — Ebből lesz az az egyetértés, azon egyesült akarat, melly az emberi gyarlóságot a' porból felemeli, a' legkissebb dolgot legnagyobb érdemüvé változtatja ; ez az a' rúgó, melly a' népeket, országokat, boldogságra, hatalomra juttatja.

Miolta Nagyságod a' T. T. Karoknak, és Rendeknek egyesült akaratjával ezen Elölülő székbe behely-

hezvetett: meg kell az irigységnek is maga megtagadásával vallani, hogy azolta ezen Nemes Megyében a' közdolgok, megkívántató csendességgel vétettek tanátskozáshoz, legnagyobb rendel vitettek véghez, mindenek legszebb előmenetellel virágoztak, gyümölcsöztek; mert Nagyságodnak bölcsessége fenn tudta mindenkor tartani a' TT. Karokkal, és Rendekkel azon jó egyetértést, melly a' Tisztviselő karnak, 's a' végrehajtó személyeknek, egyedül adhat dísz, tekintetet, hatalmat. Nagyságod ön példás munkásságával serkentette Tiszti Társait a' közjónak tellyes erővel való előmozdítására; Nagyságod megalégedésének helybehagyásának kinyilatkoztatásával ujj ösztönt adott a' serénynek; oktatásával gyámolította a' gyengélkedőt; intézésével vagy talán néha megérdemlett dorgálásával utba hozta az eltántorodottat. Senki sem kívánt önként hátra maradni; egy szív, egy lélek vezérlett Nagyságod által mindnyájunkat; szóval ha ezen Tiszti Kar, azon kötelességének, mellyet a' TT. Karok és Rendek választása után magára vállalt, igyekezete szerint csak némelly részbe is megfelelhett; ha a' TT. Karoknak és Rendeknek tetszését csak valamennyire is megnyerhette: ezt nem másnak köszönhetjük, mint annak, hogy olly Vezérünk volt, ki után minden Tag örömmel, és készen menni óhajtott.

Valóban a' legrútabb vétekbe, a' háládatlanság vétkébe esnénk, ha most, midőn dicsősségesen országló Fejedelmünknek kegyelmes engedelme mellett, szeretett Nádorunknak akarátja Nagyságodat közülünk kiragadja, a' végett, hogy majd, megesmertt munkásságának tágasabb mezőt nyitasson, hogy talentomai, esméreteinek, tudományának kincse, az egésznek, a' Hazának kincsévé, capitálisává fordíttasson, hogy érdemei idővel annál nagyobb fénnel jutalmaztassanak: ha mondom akkor mi, Nagyságodhoz vonzó érzésünket, kebelünkben forró indulatunkat nyilvánosságossá nem tennénk. Érezzük tellyes mértékben veszteségünket, mellyet nagy-

ságodnak közlünk eltávozása okozand: de vigasztal bennünket azon édes reménység, hogy Nagyságodnak előmenetele Nemes Megyéinkre is nagyobb fényt fog terjeszteni.

Fogadja el tehát Nagyságod ezen Tiszti Karnak szíves köszönetét, mind azon atyai tanácsaiért, melyekkel azt eddig vezérlette, mind azon békességes türeséért, mellyet kormánya alatt vele éreztetett; tartsa meg távollétében is Nemes Megyéinkel, a' vele, és alatta fáradozott Tiszti társait jó emlékezetében. Mi azon egyesült akarattal, melly eddig közöttünk uralkodott, szívünkben kívánjuk: hogy Nagyságod azon az uton, mellyen kegyelmes Fejedelmünknek bölcs akaratjából már elindult, Hazánknek javát még nagyobb mértékben, mint eddig, munkálódhassa; kívánjuk, hogy Urunknak és Királyunknak szolgálatját az ő kegyelmes tetszésére viselhesse, kívánjuk végre, hogy Nagyságod a' közboldogságnak sokáig Éljen!! —

Nagyságos Al-Nádor Ispány Úr!

Tekintetes Karok és Rendek! Vidám arczával örvendezteti a' Tekintetes Karokat és Rendeket e' mai jeles nap, a' midőn Hazánk Al-Nádorát a' Tekintetes Karok és Rendek közöttök, 's kebeleikbe tisztelve szemlélik; — de fájdalom! sziveket sebhető bánatnak fellegeivel borítja el egyszersmind a' Tekintetes Karokat és Rendeket ugyan ezen mai nap, mellyen Nagyságodnak vég bucsuzását bánatos szívbeli érzéssel most fogadják el.

Úgy vagyon; mert a' midőn főbb Hivatalra Nagyságod Cs. Kir. Fő Herczeg 's Országunk Nádora által már kineveztetve lévén, ezen szomorú órában bucsuzását a' Tekintetes Karoktól és Rendektől veszi, akkor szív szakadva válnak meg a' Tekintetes Karok és Ren-

dek szeretett Első Al-Ispányoktól, kinek hat Eszteni fáradhatatlan munkássága boldogítja Nemes Megyénket; akkor válnak meg, mondám, szeretett Első Al-Ispányoktól, kinek szelíd leereszkedése, példás igazság szeretete — a' boldogot úgy mint az eggyügyű szegényt — bizodalomra gerjesztett, azon bizodalomra, melly bátorítja a' csüggedteket, — felemeli az eleste- ket, — csendesíti a' habozókat, — vígasztalja az Ügyefogyottakat.

Fájdalmas Részt vészen Nagyságodnak bucsuzásában különösen a' Tiszti Kar-is, melynek Tagjai örömmel tellyesítették vala a' köz jónak előmozdítására szolgáló fáradozásokat egy álhatatos Férfiúnak Kormányá alatt, a' kinek Nagy Lelke a' kedvező szeleknek altató kellemein szinte úgy, mint a' vihedernek Zordon zavarán keresztül hatván csak a' Boldog Révparthoz arányzott 's Kormányozott; a' ki mint Előljáró a' kétes utakon Tisztviselő Társának mindenkor örömmel nyujtá-ki segítő, 's vezető Jobbját; A' ki önnön fáradhatatlan munkásságával a' köz jó' dolgai serény tellyesítésének elevenítetté, 's lelkesítetté ösztönét.

Jeles Tulajdonságok! de azomban Nagyságod díszes érdemeinek elől számlálása, vagy azoknak ékes beszédü díszesítése sem czélom, sem tehetségem! — Az erkölcsi érdem fénylik maga-magátul, és haszontalan tétetik-el a' Csendes életnek magány falai közé; mert által-hat azokon annak Becse szintugy, valamint haszontalan rejti magát-el a' föld gyomrába a' drága Kő, kikeresi azt a' művész kéz, hogy annak fényne a' Fejedelmek Koronáját ékesítse; — haszontalan tarkargatá Nagyságod-is mind itthon köztünk tett, mind édes Hazánk Attyai között szerzett díszes Érde- meit a' szelídségnek, a' magány élet óhajtása szemér- mének fátyolával; ime imádott Nádorunknak Őr-szemei felkeresék azokat, és Nagyságodat Hazánk egyik főbb Hivatalára hívák, a' hol Nagyságodnak csak a' Haza

boldogságát, csak az Isten Igazságát szomjuhozó Lelke a' törekedéseknek végét nem leli.

Mind ezek így lévén szives bánattal veszik ugyan a' Tekintetes Karok, és Rendek Nagyságodnak végbucsuzását; de azomban örömmel szemlélik azt, hogy édes Somogyunk' virítottó Kertjében nőtt azon Tölgy, mellynek gyökereit a' megalázó Rablelküség' hideg vizének nedve nem elevenítette.

Vezérelje már hát Nagyságodat szerencsésen, 's boldogul a' Békesség Angyala a' Tekintetes Karoknak és Rendeknek azon öröm kiáltásai között, Éljen édes Hazánknek kedvelt Al-Nádora Éljen!!!

V é g z é s.

Mellyek ekképpen örök emlékezetre feljegyeztetni, egyszersmind a' Karoknak és Rendeknek tulajdon költségén kinyomtatni, ezen kívül a' Familia Diszére hiteles Petsét alatt kiadatni rendeltettek. Költ mint felyebb, Sárközy Albert m. k. Első Jegyző által.

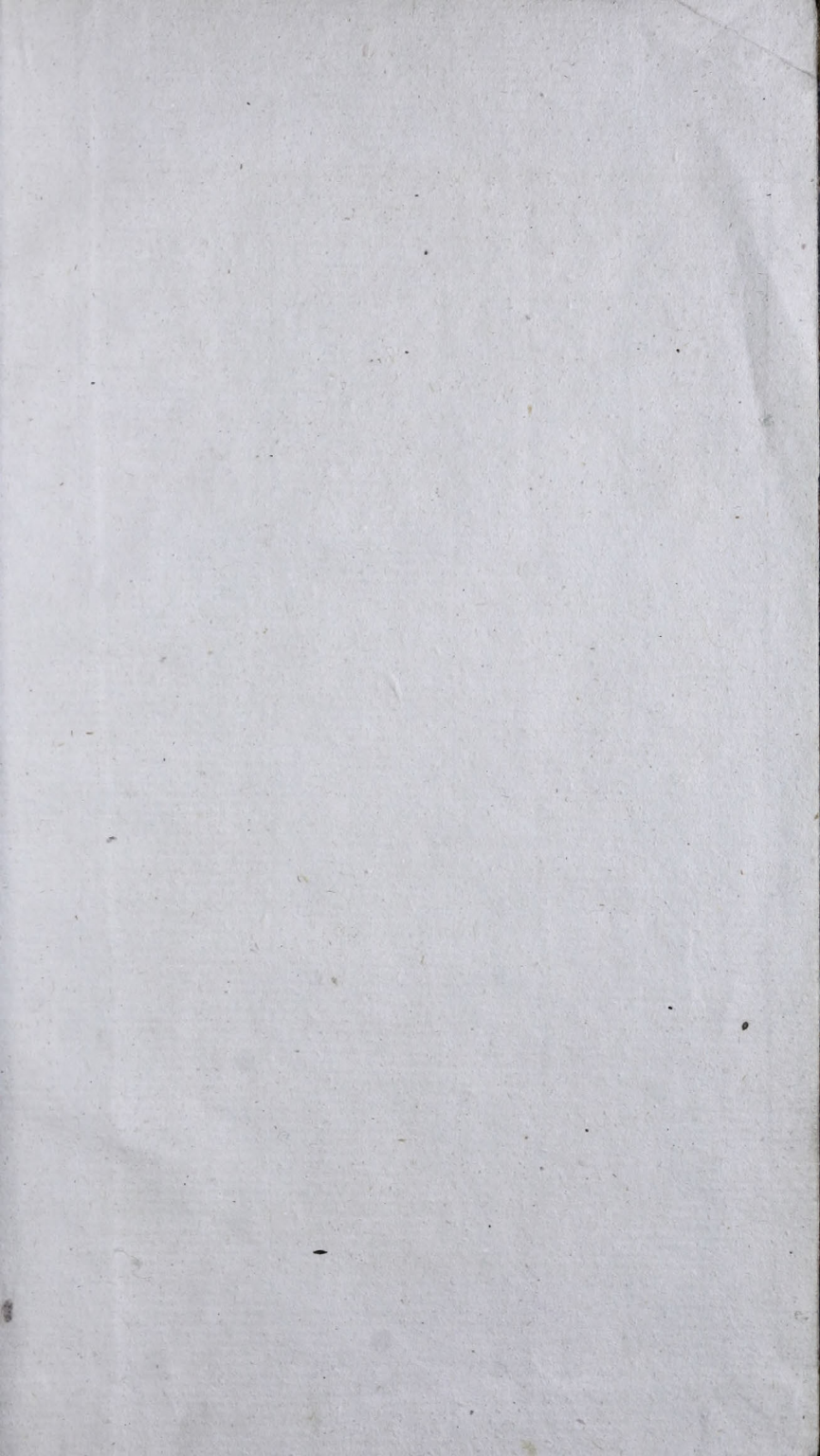
*) Most épül ezen Megyének két emeletű pompás Palotája mind a' Fő-Ispányi mind a' többi Hivataloknak alkalmas szállásaikkal, melly egyedül a' Földes Uraságok és Nemesek adakozásából készül.

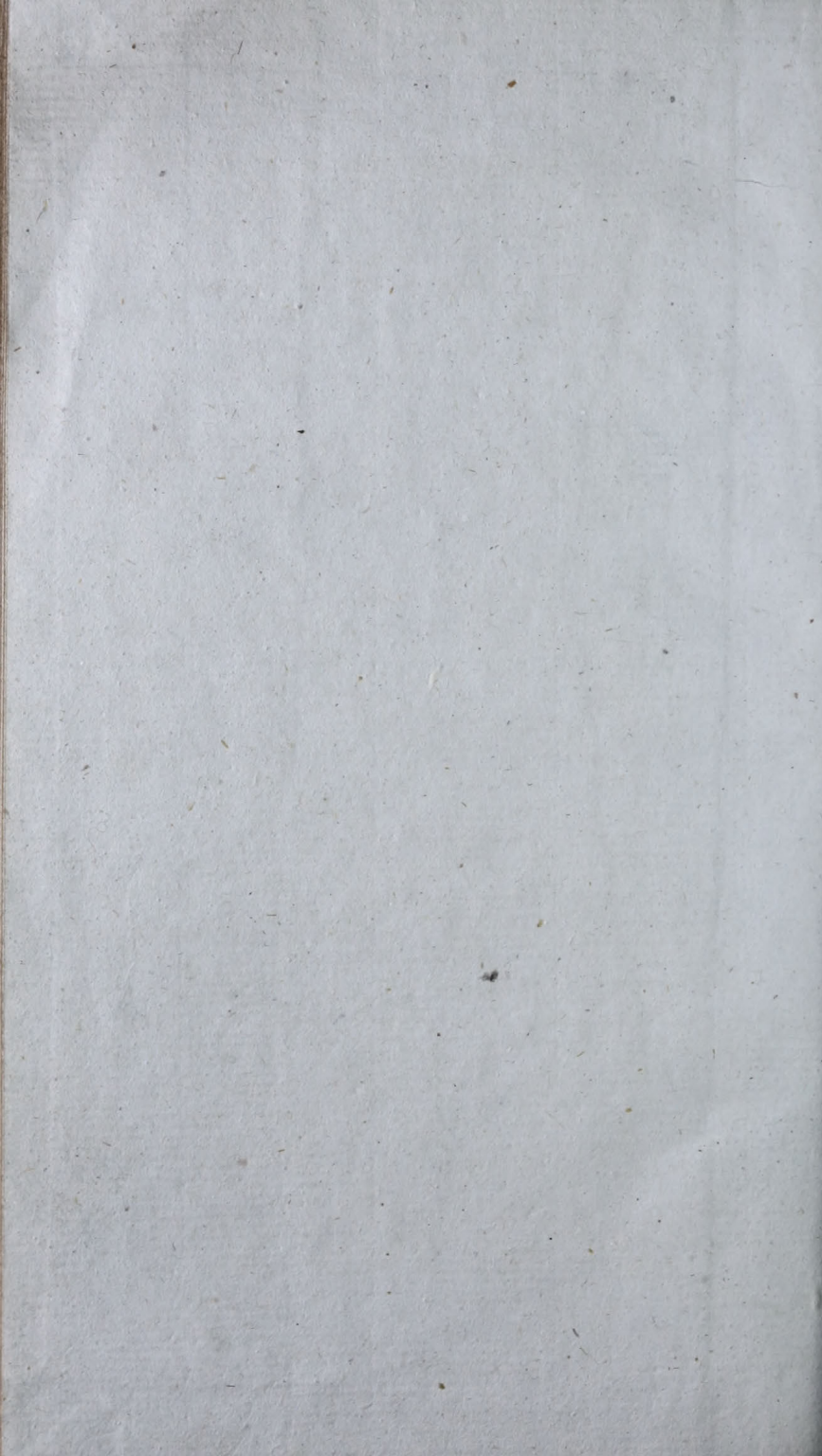
**) Somogy Vármegyétől az oktató Intézetek igen távol esvén, a' Karok és Rendek önnön költségeken alkottak Kaposvárott egy Gymnasiumot, melly Felsőes Királyi helyben hagyás által minden közönséges oktató Intézetekhez hasonlóvá tétetett, 's a' mellyben kormányozó, és oktatók választása a' Karoknak és Rendeknek tulajdona.

**) A' Városok távol lévén ezen Megyétől, hogy a' Karok és Rendek hasznosabban, 's az üdőt kedvesebben töltve társalkodhassanak, közülök többen összeállottak, 's egy olvasó Társaságot állítottak, mellynek szobájában mintegy huszonhat féle Újságok és Tudományos Folyó-Írások olvasatnak, melly Újságok és Folyó-Írások a' könyvtárba tétetnek.

****) Nagy Méltóságú Gróf 'Sigray Jó'sef Úr Eő Excellentziája öreg Attyának, mint Somogy Vármegye Fő-Ispányának Kormányá alatt viselte ugyan Nagyságos Somssich Pongrátz Al-Nádor Urnak öreg Attya is az Első Al-Ispányi Hivatalt.

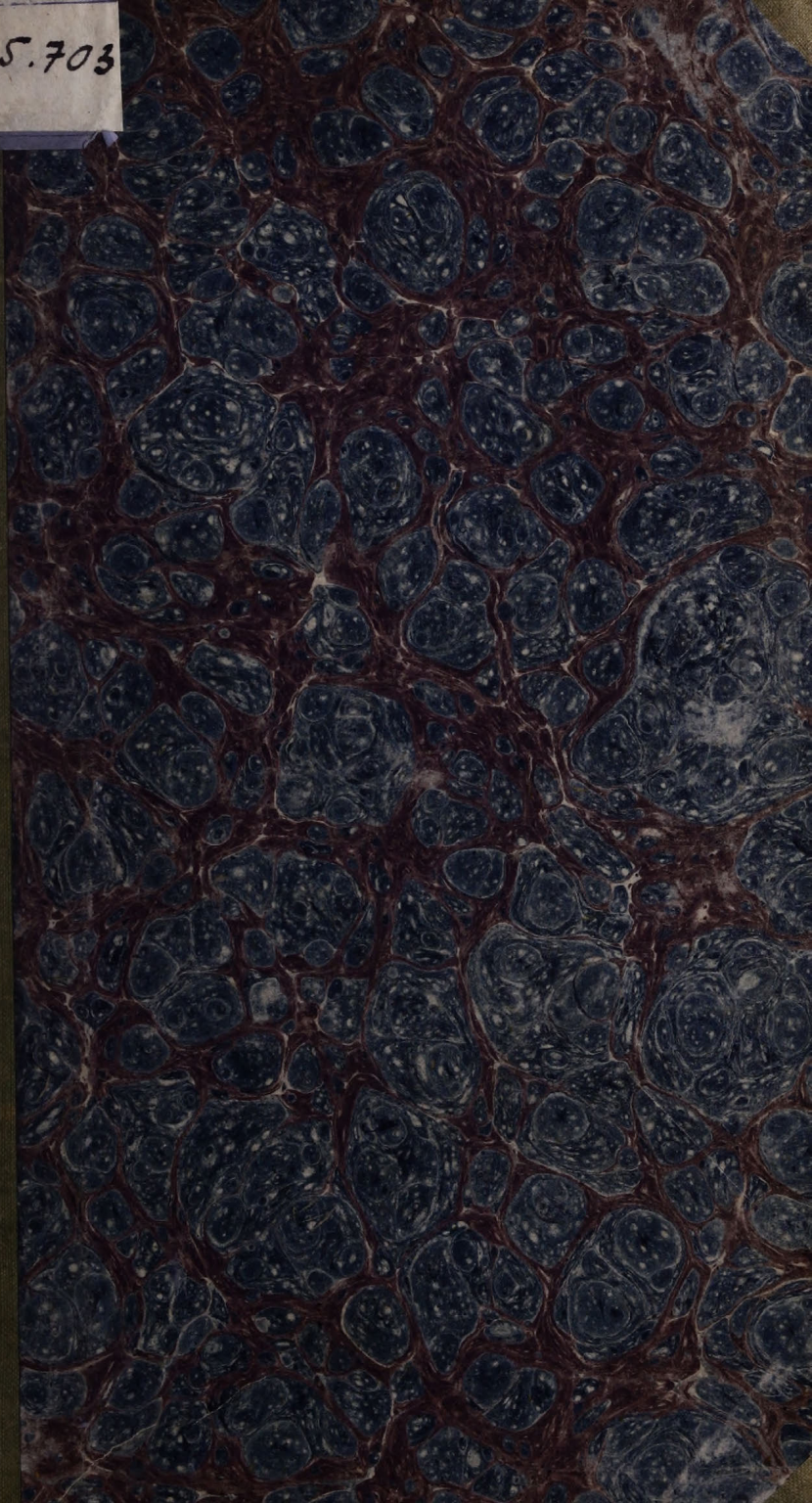

125. b.

315.703

Foly. Ujs. 0.

16.

52.

